

Pásztorné Földi Adrienne

A régi kert

 Holnap Magazin

www.holnapmagazin.hu

Pásztorné Földi Adrienne

A régi kert

Mesék

2020

**“Tégy meg minden jót, ami téled telik,
Amilyen eszközzel csak tudod,
Amilyen módon csak tudod,
Ahol csak tudod,
Akivel csak tudod,
Ameddig csak tudod.”**

(John Wesley)

ISBN 978-615-00-9956-9

© Pásztorné Földi Adrienne, 2020

Felelős szerkesztő: Bakos József

Szöveggondozás: Bakos József

Borítóterv: Holnap Magazin Kiadó

Borító címlapkép: fenyőn élő madárka

A megjelenés helye: <https://mek.oszk.hu/21400/21443>

© Minden jog fenntartva!

Felelős kiadó: Bakos József – Holnap Magazin

E-mail: holnapmagazin@gmail.com

www.holnapmagazin.hu

Pásztorné Földi Adrienne

A régi kert

Mesék

A mű saját meséket és más országokból kapott eszperantó nyelvű mesék magyar nyelvre fordításait tartalmazza.

Tartalomjegyzék

Ajánlás	5
Előszó.....	8
Pásztorné Földi Adrienne.....	10
A régi kert.....	10
Pásztorné Földi Adrienne.....	15
A három kis nyúl	15
Pásztorné Földi Adrienne.....	17
A hétpettyes katicabogár	17
Pásztorné Földi Adrienne.....	20
A sün, amely szerette a májkrémet.....	20
Pásztorné Földi Adrienne.....	25
A karikásostor, a marhakolomp, és a bocicsengők	25
Pásztorné Földi Adrienne.....	33
Fincike, a farkatlanka... ..	33
Pásztorné Földi Adrienne.....	39
A kereplő születése.....	39
Pásztorné Földi Adrienne.....	46
A galambvadászat	46
Pásztorné Földi Adrienne.....	51
A mátkapár	51
Pásztorné Földi Adrienne.....	53
A Napkirály vitéze	53
Pásztorné Földi Adrienne.....	63
Narinder az óriás	63
Pásztorné Földi Adrienne.....	71
Rudra, az Óriás fia.....	71
Pásztorné Földi Adrienne.....	77
Bajnok, a Tündérr királyfi	77
Pásztorné Földi Adrienne.....	82
Kutyaélet	82
Pásztorné Földi Adrienne.....	90
A Hörcsög, és a Mindenható Isten	90

FORDÍTÁSOK	92
Szász Lenke.....	92
A tücsök és a hangya.....	92
Ismeretlen a szerző.....	95
A majom és a teknősbéka.....	95
Božena Němcová (1820 – 1862).....	98
A kandúr, a kakas és a kasza	98
Petre Ispirescu	104
A varázslatos teknősbéka	104
Marjorie Boulton.....	109
Az egerek és a király	109
Luiza Carol.....	116
Angéla pattogatott kukoricából	116
Luiza Carol.....	122
Szorina felhőkből	122
Jindřiška Drahotová	126
Az életem vele	126
FIGYELEMFELHÍVÁS	128
Blanka Hužerová.....	129
A maszk viselésének hét alkalma.....	129
Blanka Hužerová.....	130
Az Isten	130
Tartalomjegyzék.....	132

Ajánlás

Felnőttként sokan úgy gondolják, hogy a mesék csak gyerekeknek valók, de nagyot tévednek. A mese nem korhatáros műfaj, csak a ránk erőltetett vélt, vagy valós társadalmi elvárásoknak engedelmeskedve helytelenül értelmezzük a fontosságát, mint sok másnak is az életben.

Pásztorné Földi Adrienne kötete minden korosztályhoz szól, gyerekekhez és felnőtthez egyaránt, mert ő jól tudja, hogy az emberi értékek kiemelése mindenki számára fontos. Ha ezt más formában olvassuk, kevésbé érezzük át. Meseköntösbe csomagolva talán jókat mosolygunk egy-egy történeten, de ha akarjuk, ha nem, a gondolatainkba máris befészkelte magát a sorokban bújkáló emberség, bölcsesség, szeretet, törődés, egymásra figyélés gondolatvilága. A XXI. század hiánycikkei, amelyből sohasem elég, mert elég szűkmarkúan bánunk ezekkel a tulajdonságokkal, érzésekkel, pedig még csak pénzbe sem kerül.

Számomra egy felnőtt nem attól lesz felnőtt, hogy elvégezte a kötelező iskolákat és kilépett a nagybetűs ÉLET színpadára. Ha a lelkünkben nem maradunk meg egy kicsit gyerekek, utat engedve annak, hogy rácsodálkozhassunk bármikor a világ dolgaira és átéljük igazán, őszintén saját érzelmeinket, akkor nem vagyunk sem gyerekek, sem felnőttek, csak elárvult falevélként sodródunk a világ elsivatagosodó erdejében.

Ajánlom mindenki figyelmébe a *Régi kert* c. kötetet, amely egy olyan érzelmekkel teli kertbe vezet minket, ami mindannyiunké.

Bakos József

Előszó

Kedves gyerekek! Kedves olvasni vágyók!

Ahogy ez a szerény kis idézet előremutatóan sejteti, az összeállításban igyekszem továbbadni azt az örömet, amit én éreztem a gyermekkoromban, és érzek most is, ha meséket olvasok. Én, sokszor nem a tündérek világát láttam magam előtt, hanem az én koromét, melyben mindig akadt és akad egy-egy tündéri ember, egy mesébe illő lény, aki megsegítette a betegeket, a segítségre szoruló elesett öregeket, és a jó embereket, bár olykor a nem jókat is. Ám, mivel az utóbbiak nem értették meg a kapott, váratlan és nem az ismerősöktől, hanem idegenektől érkezett segítséget, mert csak a fonáságokra, a rossz cselekedetekre tudtak gondolni, a jókra nem, nem éltek a segítséggel, és így nem jutottak ki a bajból.

Ma is szeretem, ha a rossz, jóra válik, mert a jót, nem ölbe tett kézzel kell várni, hanem tenni kell érte. A bajban nem várt helyről jött segítség boldogít, mert megerősíti a hitemet, hogy az emberek is, az állatok is általában jók, szeretetet adnak, ők is szeretetre vágnak, és szeretni valók.

Az általam megélt események mondanivalóit, mesék formájában írtam meg, remélve, hogy azokat az olvasók megértik. Átérik a mesék főhőseinek helyzetét, és megszeretik őket. A valós eseményeket olykor meseként ábrázolom, hogy a már érő ifjúság is megérthesse azokat. Ezért szól ez a könyvecske a gyermekek minden korosztályának, hogy, amit a nagyon fiatalok még nem értenének, azokat az idősebbek és a felnőttek megmagyarázhassák nekik.

Eddig, csak felnőtteknek írtam. Ez, az első mesekönyvem. Fogadják ezt szeretettel, már azért is, mert a saját meséim végén található más országokból érkezett mesék, mesés történetek, és egy-egy intelem. Azokat azzal a céllal kaptam, hogy fordítsam le magyar nyelvre a magyar gyermekek számára. Ezekből a mesékből a magyar gyerekek megismerhetik a más országokban élő gyerekek életét és álmait. A különböző országok eszperantó nyelvű irodalmát (ebben az esetben a meséket) olvasva a gyerekek, míg más történeteket megismerve a felnőttek is kedvet kaphatnak ahhoz, hogy majd egyszer maguk is elsajátítsák ezt a sok örömet adó nemzetközi nyelvet, a barátságnak, a nemzetközi kultúrának erre a célra nagyon alkalmas összekötő (híd) nyelvét. Úgy válunk lelkileg gazdagabbá, ha más népek megismerésével és a mi világunk megismertetésével gazdagítjuk a mi világunk kulturális örökségét.

Kérem, írják meg, ha a mesék tetszettek, és írjanak véleményt a könyvemről.

Kellemes olvasást kívánok.

Miskolc, 2020. október 31-én.

Pásztorné Földi Adrienne
pasztorlaszlo.adri@hdsnet.hu

Pásztorné Földi Adrienne

A régi kert

Az a nagyon régi, öreg kert, amelyről ez a történet szól, egy, valamivel fiatalabb ház körül terült el. Valamikor egy vízenyős terület hasznosítására, de pihenő kertnek hozták létre. Eredetét bizonyította, a kert végében az ágait a földig engedő, vastag, kérges törzsű szomorúfűz fa, mely körül mindig nedves, volt a föld.

Ez az öreg kert, a házzal, a falun kívül, az utolsó háztól távol, kőkerítéssel körülvéve állott. A kapuja, vaskeretben egyetlen vaslemez volt, kilincs helyett vastag, sárgarézből készült gömb szolgált. A területet a házzal, pihenőnek szánta a dolgos hétköznapok után, a városban lakó emberpár. Jól esett a csend, a nyugalom, a nagy kiterjedésű pihenőhelyet körülvéző béke. Amíg kicsik voltak a gyerekek, minden nyarat itt töltöttek, de azután, ahogy felnőttek, mint a fecskék a fészkükből, úgy hagyták magukra az öreg szülőket. Izgalmas életre vágytak. Nyáron a tengerhez utaztak, aztán messzebbre is elrepültek, télen az Alpokba mentek síelni. Már fiatakként akarták mindazt elérni, amire az öregjeiknek egy egész élet kellett.

Az öreg házaspár nem ment velük. Nekik, ez a kert volt a világ. Csak tavasztól őszig éltek kint, de örök munkálkodással töltötték a szálló időt. Körülvette őket az általuk ültetett, és a vad természet millió csodája, és ők nem győztek eltelni velük. Eljöttek olykor-olykor az unokák, akik itt olvastak meséket a szőlőlugasban, vagy a susogó tűlevelű fenyő alatt. Tollaslabdáztak, vagy fociztak, de sokáig soha nem maradtak.

Történt azonban, hogy az öreg pár, egyszer elköltözött, és nem jött vissza többé. A muskátlik, a petúniák, a dáliaágumók elpusztultak a téli fagyban. Helyettük, a következő évben senki sem ültetett újakat. Két év múlva, már mindent benőtt a fű, az ágyásokat elborította a gyom. Visszavette a természet a területet, mely egykor csak az övé volt.

A kert fáit, senki sem metszette meg, hogy a környezetük ősi szépségét az újdonság varázsával gazdagítsa. A lugas szőlőtőinek ágai a földön futottak tovább, mert nem volt, aki megmetssze őket. Az elvadult kertben álló ház eresze alá beköltöztek a denevérek. Itt-ott darázsfészek is akadt rajta, a ház padlására pele költözött be. Minden évszakban tele volt éneklő madarakkal, mert macskától, kutyától nem kellett tartaniuk. A sziklakerti virágok között gyíkok napoztak, a kakukkfű ezután dúsabban virágzott. Most is, minden évadban virágzott valami, de azoknak, már csak az énekes rigó és a szálló felhők örültek, no meg a sün, mely időnként meglátogatta az elvadult kertet.

A fák még roskadoztak a gyümölcsöktől, de később szépen, lassan lehullottak a fák alá. Minden évben új levéltakaró került rájuk. Az itt nyíló kosborok (vadon élő magyar orchidea fajok) mellett száz más vadvirág is itt kezdte el nyitogatni szirmait. Az egykor büszke rózsatövek már sok vadhajtást hoztak, mégis büszkén emelték fel koronás virágfejükét a nap felé, mert őket úgy ismerte a kert, hogy ők a virágok királynői. „Én, még mindig a legszebb, a legpompázatosabb virág vagyok! Ti hozzám fel sem értek” – önmagát dicsérve nézte le a többi virágot a gógös rózsza, amíg meg nem jelent egy arra araszoló hernyó, amely meg kívánta kóstolni a rózsalevelet.

Azután, tetvek jelentek meg rajta, és szívták a nedveit. A rózsza sokat szenvedett, mert míg az ember annak idején megvédte, ő a saját védelmére képtelen volt. Lassan haldokolni kezdett, míg a vadon élő mezei virágok pompásan érezték magukat a védett kertben. Amikor a rózsza dicsekedett, ők összemosolyogva csak annyit jegyeztek meg: „Ha hamarosan nem jön ide ember, aki téged valós királynővé tegyen, meg fogsz halni. A száradó gallyacskáid, levélkéid a mi jólétünket fogja szolgálni. Ne dicsekedj, inkább imádkozz, hogy legyen, aki segít rajtad!”

Ezután pár nappal történt egy szokatlan esemény. A kerítésre felmászott egy falubeli kisfiú, akit izgatott a napfényben szikrázó rézgömb az örökké zárt kapun. A titokzatosság miatt vágy-

va vágyta meglátni, mi rejtőzik a magas kerítés mögött. Árva gyerekként nevelőszülőknél élt a faluban, akik komoly szerep-tel vették körül, és nem voltak túl szigorúak. Azt mondták, oda mehet ahová akar a nyári iskolai szünidőben. Azt tehet, amit akar, de ha bajba kerül, a felelősséget magának kell vállalnia a tettei után, mert nem fogják megvédeni akkor sem, ha tudnák. Megkapta az intelmeket: „Ne lopj, ne ölj, ne csinálj senkinek se bajt, kárt!” Az intelmek meghallgatása után mehetett bóklászni, felfedezni a világot. Így jutott el ehhez a kerthez. Felmászott a kőfalú kerítésre, majd felmérte, hogyan tud onnan baj nélkül bejutni a kertbe, és onnan vissza ki.

A kertbe beugorva amikor széttekintett, elfogta az öröm. Úgy érezte, ilyen gyönyörűt, mint ez az öreg kert, az öreg, poros ablakú házzal együtt, olyan csoda, amilyennel eddig nem találkozott. „Ide máskor is eljövök” – döntött. „Jó itt lenni, és van szőlő, alma, körte is, amit senki sem szed le, így nyugodtan megehetem.” Így jött el máskor is. S ha már itt volt, kedvtelve tette azt, amire a nevelőszülők nem kötelezték otthon. Elkezdte gyomtalanítani a virágágyást a rózsza körül, kiszabadította a kakukkfűvet, az ibolyatöveket és a többi évelő növényt a nyúlnak való hosszú és keményszárú fű közül. Ám máshol, a vadon termő füvekben és mezei virágokban lelte örömét, azokat úgy találta gyönyörűeknek, ahogyan voltak.

Később, felkötötte a trombita folyondár szétfutott ágait éppen úgy, mint a szőlővesszőket. A teraszon talált egy kicsi szekrénykét, mely nem volt kulccsal bezárva. A benne levő kertápolási, növénytermesztési könyveket kíváncsian vette kézbe. S, ha már egyszer kézbe vette, a címlapjukon fát, bokrot, virágokat ábrázoló könyveket, bele is olvasott némelyikbe. A szívéhez szorította őket, mint drága kincseket.

A kertben, a rend, hamarosan megmutatkozott. Határtalan boldogság töltötte el, míg nevelőanyja frissen sült buktáját majszolta az öreg kerti ház napsütötte teraszán ülve. „Szeretnék itt élni, és gondozni a kert növényeit.” – mélázott el.

Amikor este a nevelőapja megkérdezte, mi szeretne lenni, ha megnő, azt válaszolta, hogy növényeket szeretne gondozni, virágokat nevelni, és közben élvezni a melengető napfényt. Amikor később, elmesélte, hova jár naponta, a szülők már cseppet sem csodálkoztak a fiuk vágyán. Elmentek megtudakolni, eladó-e az öreg ház a kerttel, hogyan lehetne azt megvásárolni.

Az örökös nem akarta eladni egy darabban az egészet, mert úgy gondolta, házhelyekként értékesítve, több pénzt kaphatna érte. Ám, vevő nem volt rá. Azután azt kérdezték meg a tulajdonostól, megengedné-e, a kert gondozását. Úgy engedte meg, hogy csinálja a gyerek, ha kedve telik benne, de ő nem óhajt fizetni a kert ápolásáért egyetlen fillért sem. A megállapodást írásban rögzítették, azzal a megjelöléssel, hogy Péter fenntartja a vásárlási szándékát. Ám, a szülők mást is gondoltak. Lefényképezték a kert minden részletét, az eredeti, az elvadult állapot szerint. Legyen bizonyíték arra, honnan indult el a gyerek.

Péter, a főiskola elvégzése után, amikor már a falu kertész-mérnöke volt, ismét felkereste a kert tulajdonosát, hogy szeretné megvásárolni a kertet a házzal. Sikerült megegyezniük. Ettől kezdve Péter már módszeresen, terv szerint végezte a terület művelését. Úgy vélte, ez a csodálatos kertterület talán úgy alakult ki, hogy az Isten a teremtéskor össze-vissza dobálta a különböző talajokat. Volt itt homokos, löszös terület, fehér és sárga agyagos, kavicsos, kemény homokkő, barna erdei föld, szikes terület, zsíros szántóföldnek való talaj, lápos hely, és még sorolhatnám tovább. Erre a területre, az ő Tündérországába beköltözése sok újdonságot hozott. Kutakat fúratott, belőlük öntözőberendezések létesültek, majd egy szökőkút is. Születtek gazdasági és sétautak, sőt padok is. Egyre érkeztek új és még újabb növények, azoknak a területeknek megfelelően, amilyenekre a növényeknek igénye volt. A természetes magaslat csúcsára kilátót épített, melynek a tető teraszáról messzelátóval látható volt az egész terület, sőt a város széli közúton haladó járművek üvegablakán megcsillanó kósza napsugár is.

Ám, az idő múlásával, a falu és a közeli város terjeszkedésével a kert fennmaradása veszélybe került. Szükség lett volna rá építési területként. Péter kertész félt, hogy veszendőbe mennek a régi, és a már általa ide telepített növény ritkaságok. Hiszen rajta nagy területen volt sík, volt dombos rész, volt odahordatott sziklákból épített növény élőhely, mely a fagyot és a szárazságot egyaránt tűrő növényekből állott, volt aranyhalas, tündérrózsás tó, az egykori mocsár rendezése révén. Féltette a kertjét.

Péter úr sokat kérvényezett és könyörgött különböző városi és minisztériumi embereknek az ő tündérkertjének megmaradása érdekében. A város tájépítésze végül úgy döntött, hogy az összeépült város és falu között, ez az ősi, nagy értékű kert váljon védett kertté. Hadd teljen benne mindenkinek öröme, amelynek a padjain bárki megpihenhet, amelynek a növényei láttán mindenki erőt meríthet a mindennapokhoz. A sétányain öregek és fiatalok egyaránt sétáltak, a kis tavirózsás tavon szitakötők bontogatták a hártaszárnyaikat.

Az öreg kert megújult, és ezáltal megőrizte a természet örök szépségeit.

Pásztorné Földi Adrienne

A három kis nyúl

Hol volt, hol nem volt, de mégis volt a Földön egy sűrű sötét erdő, zúgó levelű fákkal és a fák között egy kerek tisztással. Azon a tisztáson ült egyszer három nyusztitestvér. Nem egyszerre születettek voltak. A legidősebb és a legfiatalabb között egy év korkülönbség volt, a középső fél évvel volt fiatalabb a bátyjánál. Amint ott ültek és beszélgettek, jól látszott, hogy vezetőjük a legidősebb, mert ő bántóan kérkedett az erejével és ügyességével. Végül azt ajánlotta; tartsanak futóversenyt, hogy a másik két testvérkéje is elismerje az ő vezető szerepét, ha eddig nem látták volna az ő ügyességét, okosságát, azt, hogy ő mindkettőjüknél mennyivel többet ér.

A két fiatalabb bár így is látta, bátyjuk mennyivel ügyesebb náluk, mégis elfogadta az ajánlatot, remélve, hátha megmutathatják, hogy ők is okosak, ügyesek és ki tudja, hátha mégis valamiért kettőjük között lesz egyikük a legügyesebb, a legerősebb aki a leghamarabb ér a célba. A legidősebb testvér kijelölte hát célként a futóverseny nagyon távoli végpontját, aztán futásnak eredtek.

Mind a hárman gyorsan, az erejüket jól beosztva futottak, de úgy az út felénél már eléggé elfáradtak, ledőltek pihenni. Ám a legfiatalabb olyan fáradt volt, hogy mindjárt elaludt. A két idősebb nyuszika hamar kipihente magát, aztán hátrahagyva alvó testvérkéjüket, együtt ismét futásnak eredtek a távoli cél mielőbbi elérése érdekében. Hajtotta őket a győzelemvágy és nem törődtek egyedül maradó alvó testvérkéjükkel. Amikor a csöppségnek kiment az álom a szeméből, és fivéreit nem találta meg a közelben, keservesen sírva fakadt. Nem tudta merre van a cél, a hozzá vezető erdei utak közül merre induljon el a hold ezüstjével már teleszórt tájon. De mégis, legjobban az fájt neki, hogy a testvérei egyedül hagyták.

Hát, amint ott üldögélt egy bokor mellett és sírdogált, a sírását meghallotta és megsajnálta őt a Holdistennő. Karjára emelte a csöppséget, letörölte hulló könnyeit és kedvesen vigasztalni kezdte az apróságot:

– Ne búsulj nyulacska! Segítek én neked! Ni csak, itt van három szép nagy répa. Egy a tiéd, hogy új erőre kapj tőle, és tudd folytatni utad a távoli célig és onnan hazáig. A másik kettő a két testvéredé, hogy ők is erőre kapjanak majd azon a helyen, ahol a fáradtság majd újra meglepi őket. Nézd, itt van mellettem az ezüst létrám. Ezen mássz le az erdőbe. Ott edd meg a répát és várj nyugodtan, amíg a testvéreid megérkeznek. Hidd el, holt-fáradtak lesznek, de csodálkozni fognak, hogyan juthattál te egészen a cél közelébe, holott nem futottál el mellettük. Nektek együtt kell megtennetek a célig hátralevő már csak kicsi távolságot! Az idősebb testvéreid, ha valóban okosak, rá fognak jönni arra, hogy te azért nem tudtad velük együtt teljesíteni hosszú távon a futást, mert korodnál fogva vagy gyengébb, és erről nem tehetsz.

Nyuszika megköszönte a répát, a bölcs szavakat, Holdistennő kedvességét, a vele való törődést. Aztán elbúcsúzott, le-mászott a létrán és megvárta testvéreit egy útszéli bokornál.

Amikor a két testvére meglátta, nagyon elcsodálkozott. És ez a csodálatuk egyre csak nőtt, amikor megtudták, hogy fiatalabb testvérük miként kapott segítséget éppen magától a Holdistennőtől. A két cserbenhagyó nagyon elszégyellte magát.

– Holdistennőnek igaza van – mondta némi gondolkodás után a legidősebb testvér – mert a távoli célért küzdésünkkor nem az a legfontosabb, hogy melyikünk ér oda legelőször. A valódi célunk az kell, hogy legyen, hogy a futás gyakori ismétlésével, gyakorlásával, egymást szeretettel segítve készüljünk fel arra, hogy az erdei futóversenyen a korosztályunkban mi lehessünk a bajnokok. Ez a szeretetteljes viselkedés ad majd nekünk békés boldogságot és erőt a céljaink eléréséhez.

Pásztorné Földi Adrienne **A hétpettyes katicabogár**

Nem az Óperenciás tengeren túl, hanem csak a kerek erdőn túli réten, élt egyszer a nagy természetben egy kicsi fekete bogár. Kicsi is volt, kerek is, fekete is. Kövérnek, csúnyának, elhagyatottnak, magára maradottnak, árvának érezte magát. Bogár társai hozzá képest vékonyabbak, szebb ruhájúak voltak, és mivel csúfolták, ő sohasem vett részt a Tavasz ünnepén, ahol az újra-éledő természet ezernyi színnel mutatta be évenként megújuló pompáját, száz meg száz csodáját.

Egy nap ez a kis kerek, fekete bogár, irányt tévesztett röptében, és rászállott egy kislány piros ruhájára. A piros ruha szépségét fehér kötényke tette még varázslatosabbá. A kis bogár szomorú volt. Csendben, elgondolkodottan pihent a ruha fodrán. De egyszer felpillantva azért mégis észrevette, milyen szép helyen ért földet. Amint megmozdult, hogy tovarepüljön, a kislány megpillantotta az ott kuporgó parányi fekete bogarat.

– Hogy hívnak kis bogár? Miért szomorkodsz? Miért nem repülsz te is versenyt a tavaszi széllel? – kérdezte.

A kis bogár meglepődött a leányka hangján.

– Nekem nincs nevem, mert nincs semmi különleges rajtam. Nincs kedvem versenyezni, mert, nem vagyok szép. És téged miként szólítanak az emberek?

– Én, Katinka vagyok. Nekem úgy tűnik, hogy találkoztunk már. Legutóbb, az egyik ujjam hegyéről repültél el. Ugye te voltál? Ha te voltál, a fekete kabátkád alatti finom hártyszárnyacskáiddal, akkor olyan vagy, mint a tündérek, akiknek ugyanilyen szárnyaik vannak! Én a barátod vagyok, s azt ajánlom, legyen a neved Katica. Így, majdnem egyforma lesz a nevünk, bár a szép szárnyacskaid miatt te a tündérekhez vagy hasonlatos. Hogy tetszene ez a név neked? Katica! Katica! Hát nem csodálatos? Tudod mit? Adok a ruhámból neked annyit, mint a kisujjam körme. Ragaszd azt a hátadra, és máris más, szebb lesz

a ruhád, és nem leszel többé szomorú. Egy kicsit olyan lesz a ruhád, mint az enyém – javasolta.

– Nem fogadhatom el – szólt a kis bogár. – Édesanyád sokat dolgozott ezért a ruhácskáért, hogy megvarrhassa neked. Nem szabad elszakítanod azt a kedvemért. Bánatot okoznál neki, én pedig hogyan éreznem magam jól, ha másnak szomorúságot okozok?

– Ha ennyire szerény vagy, csak egyféle módon tudok segíteni neked – szólt a leányka, majd letérdelt a mező zöld fűvébe, és buzgón imádkozni kezdett:

– Édes Istenkém, adj szebb ruhát ennek a kicsi lénynek, hogy ő is boldog lehessen, éppen úgy, mint a színes ruházatú társai! Segíts, kérlek rajta, mert én nem tudok.

A kis fekete bogár meghatottan itta magába a leányka minden egyes szavát.

– Tudod mit? Már nem is szeretnék új, szebb ruhát. Hiszen az Istentől kaptam mást helyette. Olyat, amit nem lehet megfizetni, ami nincs mindenkinek: szeretetet, barátságot. Téged kaptalak, aki engem is szépnek lát. A szeretet, a barátság a legszebb a világon!

A leányka elment, de búcsúzóul még visszaszólt:

– Kicsi bogár, el ne feledd a neved! Katica, ne feledd, Isten megsegít! Bízz benne!

Az idő telt-múlt ezután, és eljött a Tavasz ünnepe, a bál ideje. A bálozók között felvonultak a tavaszi, a koranyári virágok, a sok-sok lepke, és a színes bogarak is. Bátortalanságán erőt véve eljött a kis kerek, fekete bogár is, hogy megszemlélje, milyen is az a nagyhírű Tavasz bál, amelyen eddig ő sohasem vett részt. Egyszer csak odalépett hozzá a pipacs, és félrehívta:

– Jól hallottam, hogy Te szeretnél piros színt a fekete ruhádra?

– Igen, de ezt honnan tudod Pipacs?

– Azzal most ne törődj! Segítek neked. Adok egy szirmot a ruhámból. Tedd magadra, és máris piros leszel.

– Áh, akkor újra egyszínű lennék, és még leeshet rólam a piros ruha, a te ruhád pedig nem lesz olyan szép, mert hiányozni fog az, az egy szírom. Inkább nem akarok más ruhát – válaszolta a kis bogár szerényen és lemondóan.

– Figyelj kicsi bogár! Ha adnak, fogadd el, ha ütnek, szaladj el! Jöjj velem, elviszlek a Tavasztündérhez, átalakítja a szoknya-szirmomat neked úgy, hogy új ruhád fekete is, piros is legyen, ahogyan szeretnéd. Gyere már! Örülni fogsz!

Tavasztündér szívesen fogadta őket. A piros szirmot ráterítette a kis fekete bogár hátára, hogy lássa, milyen méretű legyen az új öltözet. Ollójával kerek lukakat vágott ki a piros anyagból, majd ismét rátette a most már lukas anyagot a bogárkára, aztán ráfűjt. A tavasz melege a kicsi bogár hátára forrasztotta a lukas, piros anyagot. Amikor a kis fekete bogárka a tükörben meglátta magát az új ruhájában, boldogan rikkantotta:

– Megszépültem! Isten áldjon a segítségért benneteket! Most már boldog a ti hétpettyes Katicabogaratok!

– Örülünk, hogy segíthettünk! De most már itt az ideje, hogy te is elvegyülj a bálozók között – ajánlotta Pipacsvirág Tavasztündérrel együtt, és a hétpettyes Katicabogár most már boldogan röppent be a szivárvány összes színében pompázó vidám társaságba. Pipacsvirág szoknyája egyik szirmát egy kicsit rövidebbre vágta Tavasztündér, így most már Pipacsvirág is csinosabb lett, mert egyik oldalán a szoknyája nyílásából kilátszódott a virág zöld szára.

Gyerekek! Ha láttok egyszer hétpettyes Katicabogarat, gondoljatok arra, hogy a jó tett milyen boldoggá tette az egykor magát árvának, elhagyatottnak érző bogárkát, aki, azóta is boldogan viseli új ruháját, Pipacs virág és Tavasztündér ajándékát.

Pásztorné Földi Adrienne
A sün, amely szerette a májkrémet

Egy nap azt hallottam édesanyámtól, hogy „a szomszéd jól felkapaszkodott az uborkafára.” Ez szöveget ütött a fejembe. Gondoltam, én is képes lehetek fára mászni, és már kezdtem is nézegetni az almafára felfuttatott uborkáinkat. Igen ám, de még-sem tudtam rá felmászni, mert a fára mászáshoz létra kellett. Ugyanis, az az uborka nem fásszárú volt, és nem bírt meg engem, ráadásul szúrta. Odacipeltem az alumínium létrát. „De, ha már ennyit fáradtam vele, akkor nem jövök mindjárt vissza, teszek egy egész napos kirándulást” – fűztem tovább a gondolataimat. Bementem az élelmiszer kamrába, tettem a hátizsákomba szalámis zsemlét, és májkrémeseket is, és még egy doboz konzerv májkrémet is. Ehhez nem kellett bontó, könnyen fel lehetett nyitni. Vízet nem tettem be, mert ott az a töméntelen sok alma. Az jó lesz víz helyett. Azután, mászni kezdtem felfelé a létrán.

Már harmadszor húztam fel, és támasztottam meg a létrát a fa törzséhez, amikor megláttam, hogy az egyik faág, széles útnak látszik. Elindultam az úton, és egy nagy zöld rétre jutottam, ahol, zöld tehenek legelték a zöld fűvet, és távolabb zöld házak álltak, felettük az ég zöld volt, az úton zöldruhás zöldbőrű emberek jártak. Kicsit ijesztő volt a látvány, ezért visszafordultam a tehenekhez, amelyek már messziről kiabáltak:

- Nem vagy éhes, fiúcska? Gyere ide! Adunk finom tejet.
- Miből ihatnék? – kérdeztem.
- Gyere! Itt egy sajtár, benne tej. De ajánlom a fűvet is megenni, mert igen finom. Ha megiszod a tejet és eszel a fűből, so-
káig nem leszel éhes – mondta a tehénke.

Mivel ingyenségre vágytam, ittam a kakaó ízű tejből, és ettem a mogoró ízű fűből. Az egyik tehénke unszolására tettem belőle a hátizsákba is. Elköszöntem, és folytattam utamat.

Hamarosan beesteledett. Megláttam egy odút. Mivel üres volt, bebújtam, hogy benne aludjak. De még mielőtt beesteledett volna, villámok kezdtek cikázni, dörgött az ég, és a szélviharral megjött az özönvízszerű eső is. Közben elaludtam.

Napsütötte reggelre ébredtem. Ettem egy kicsit a hátizsákomban magammal hozott elemózsiából, és újra elindultam. Már kezdett ritkulni a fa lombja és láttam az eget kékleni. A fa megmászása fáradtságos volt, hamarosan újra jött az este, és én az ágak közül néztem fel a fekete, de a csillagokkal beszórt tündökölve pompázó égre. Soha nem láttam olyan szépnek, mint ott fenn. Később megértettem, hogy akkor már alattam volt a földi légkört bántó összes szennyeződés, azért csodálhattam meg ezt a tengernyi sok csillagot.

Reggelre kelve elértem a fa tetejét, mely az égbolt tetejét kiszúrva túlért rajta. Hamarosan a kezemmel fel tudtam tolni az égboltot lezáró tetőajtót, és már kint is voltam a szeles világűrben. No, amikor onnan körülnéztem, nagy távolságban láttam egy lassan forgó vörös gömböt. Ha jól tudom, az volt a Mars bolygó. De közvetlen közelemben forgott az ezüstös fényű Hold, Földünknek nagyobb méretű égi kísérője, mint hogy a másik holdunk nagyon kicsi. Olyan közel volt, hogy hallottam onnan annak a „nagy fekete kutyának” az ugatását, melyet a földi kutyák is köszöntení szoktak teleholdkor.

Amíg itt gondolkodtam mi tévő legyek, újra rám ugatott a kutya, majd egy vastag kötelet a fogával tartva felém lódított. Nekem se kellett több, megragadtam a kínálkozó lehetőséget. A kötelet a derekamra csomóztam, és hagytam, hogy felhúzzon magához. Magam is csodálkoztam, milyen gyorsan ment a dolog.

Felérve, a kutya követelte a bérét, így odaadtam a hátizsákomból az egyik szalámis zsemlét, és közöltem, hogy van nálam még három májkrémes is, de mivel nekem is kell, így egyet még kaphat belőlük. Bár ehét még akár mogoró ízű fűvet is, amit magammal hoztam Zöldéktől.

Mindent megkóstolt, megevett, amit adtam, és nagyon elégedetten társalogtunk közben. Kérdéseimre elmondta, hogy ritkán lát vendégeket, pedig örülne, ha gyakrabban lenne látogatója, mivel ő több millió éves. Szinte egyszerre került ide a Holddal, amikor az levált a Földről egy űrből érkezett becsapódó nagy meteor hatására. Eleinte a Hold szögletes, és durva felszínű volt, de a mágneses napszél lefaragta. Most már jobban lehet rajta járkálni, mint korábban, és ezt tanúsíthatják az eddig ott járt űrhajósok is. No meg az a tény is, hogy egyes földi országok ki akarják bányászni az ásványi kincseit. Ilyenek a sok lakosú országok, melyek ezzel a céllal úrállomást akarnak építeni a Holdon. De ennek ők nem örülnek, mert félnek, hogy akkor nagy veszélybe kerülnek. Megkérdeztem, mit eszik.

– Holdport – mondta.

Jó, de mit iszik? A víz benne van a holdporban az oxigénnel együtt, így nem kell külön vizet innia. Egyszerre tudja az éhségét, és a szomját is csillapítani vele és az életéhez szükséges jó levegővel is rendelkezik. Ezért, fél a jövevényektől, mert lehet, hogy pontosan az ő élelméért, a Holdporért jönnek. Attól is fél, hogy úgy fog kinézni a Hold, mint a Földön a Szahara egy-egy nagy rallyverseny után, amikor ezer számra pusztítják el az autók a sivatagi élőlényeket.

– A Holdon laknak mások is? – kérdeztem.

– Igen, olyan buborék emberkék – mondta a kutya. – Olyanok, mint a földi társasjátékok bábuja egy-egy nagy buborékba zárva. Nem tudom élőlények-e vagy robotok. Egy holdi napon végiggrugulják a felszínt, majd visszatérnek a talaj szintje alá. Nem látszik rajtuk kéz és láb, mint a földi embereken, csupán az arcukból elő világító két nagy kerek szemük, melyek viszont a földi emberkéhez hasonlóak. Azok nem törődnek vele, ő sem velük. De a Hold másik oldalán van az űrhajók leszállópályája, mert ott szoktak megpihenni azok, akik a Marsról vagy a Merkúr bolygóról jönnek, és a Pluto felé tartanak. De ott szokott leszállni a griffmádár is, útban a Földre repülve, amikor a Föld legmagasabb hegyén, a Himaláján levő fészke felé tart.

Mondta, hogy bármikor hazamehetek, ha már elegendő lenne ebből a kirándulásból. Ebben éppen megállapodtunk, amikor a lábamnál megjelent két nagyobb és két kisebb tüskés valami. Jobban megnézve őket, vettem észre, hogy ez bizony egy sün család.

– Ők hogyan kerültek ide? – kérdeztem csodálkozva –, és hogy élnek meg itt, ahol nem létezik olyan ennivaló, amit a sünek esznek a földi élő környezetükben.

– Hát, ők az ember Holdra szállásakor kerültek ide. Ugyanis, az űrhajót a Földön csíráltatni akarták, nehogy baktériumokat hozzon ide. De olyan bűdös lett ott a vegyszerektől a levegő, hogy ki kellett jól szellőztetni az űrhajót mielőtt az űrhajósok beültek volna. Ez alatt merészkedtek be az űrhajóba a sünek ősei, és velük együtt jöttek bolhák is. A potyautasokat senki nem vette észre, itt pedig egyszerűen az űrhajósokkal együtt ők is kiszálltak. Azóta itt élnek, hű társaim. Én itt lakom ebben az üregben mely megvéd az éjszakai dermesztő hidegtől. Mivel mi nem használunk semmi vasat, így a mágneses Napszél nem vonzza oda a Holdat a Nap egymillió fokos hőségű testéhez. Vastag bundámmal védem a mellettem levő üregben lakó sün családot, így segítjük egymást. Nyugodtan élünk.

– Mégis, mit eszik a sün?

– Hát! Az űrhajóval érkezett bolhák, a véreket szívják, mégis hasznosak, mert a sün család, a belőlem kihulló bolhákat eszi meg. Ezen kívül ők is a Hold porát fogyasztják.

Megismerkedtem a sün családdal. Megkínáltam őket is a mádláttá hazai májkrémes zsemlével, sőt a kicsiknek felnyitottam a magammal hozott májkrémet. Amikor ennek illatát megérezték, boldog izgalomukban ide-oda kezdtek hemperegni, és közben kinyalták a májkrémet a dobozból, sőt megették a májkrémes zsemléket is. Ezután odaadtam nekik a mogyoró ízű fűvet, melynek szintén nagyon örültek. Megkérdezték, mikor jövök újra, és mikor hozok nekik újra ilyen finom eseményeket. Közben megérkezett a griffmadár, amely sürgette a búcsúzásunkat. A

kutyával szívélyesen mancsot fogtam mielőtt engem rákötözött a griff hátára, hogy le ne essek róla a sebes zuhanórepülése idején, amíg eléri a Földet. Hamarosan letett a griffmadár a kertünkben, mivel ismerte a járást. Azután, gyorsan tovarepült, mert már várták a fiókái, és a hűséges párja.

Azt hiszem, sohasem fogom elfelejteni ezt a csodálatos kirándulást, beszélgetésemet az állatokkal, és főleg a sünt, amely szerette a májkrémet.

Pásztorné Földi Adrienne
A karikásostor, a marhakolomp,
és a bocicsengők

Volt egyszer, hol nem volt, de az biztos, hogy a mi kies szép hazánkban esett meg az eset. Történt ugyanis, hogy csaknem egy egész falut egyszerre, rövid idő leforgása alatt vitt el a magas lázzal járó kórság. A falu népe nem győzte temetni a halottakat, annyira sokan voltak. Ebben a faluban élt három mesterember is, akik látva a sok bajt, elmentek a hegyekbe meszet égetni, hogy azzal fertőtlenítsék le a falu tereit, a házak között az utcákat, a házak udvarát, a lakásokat és minden mást, amit csak lehetett. Az egyik szomszéd családtól elvitték a három fiúgyereket segítségnek. Azonban, mire visszaértek, már csak ezeknek a fiúknak a szülei eltemetése volt hátra, mert kihalt a falu teljes lakossága. Megüresedtek a házak. Nem volt többé asszonyének, gyermeksikongás, nem hallatszott a garatra felöntött férjek részeg dévajkodása. A három mesterember közül Péter mester az oltár Krisztus képére felnézve sírta el szemrehányását a csendes magányban:

– Ó, Uram, hogy vitt rá a lelked, hogy elvedd a falvam teljes népét? Annyi ártatlan gyermek is volt, és mind odavan!

Még be sem fejezte a sirámát, amikor a feleletet már megkapta:

– Péter mester! Ezt kellett tennem! Hagytam írmagot! Itt van ez a három emberpalánta! Faragjatok belőlük embert! Tanítsátok meg nekik a szakmáitokat és utána eresszétek útnak őket. Keressék meg azután ők önállóan a kenyerüket és a szerencséjüket! Siráncozás helyett hittel, reménnyel, bizakodással nézz a jövőbe!

A három mesterember megígérte a három fiúnak, hogy ha már így hozta az élet, ők fel fogják nevelni őket, felnőtt korukig gondoskodni fognak róluk, mintha a rokonaik lennének.

Az idő telt-múlt. A mesterek minden tennivalóba bevonták a fiúkat, hogy mindig legyen tiszta ruhájuk, legyen lágy kenyérük, jusson tej és kerüljön hús is az asztalukra. A fiúk nőttek, a mesterek öregedtek. Ahogy csak tudták, dédelgették is a fiúkat, ne lássák hiányát a szülőknek. A serdülés nem mindegyik fiúnál hozott jó vonásokat. A két idősebb fiú nem akart részt venni a közös munkákban, csak a kisebbik rovására akartak jól élni. Szakmai munkájukban sem volt sok köszönet. Csóválta a fejét a három öreg, vajon mit rontottak el a nevelésben, hogy ez a két gyerek ilyen gonoszságokra hajlik. „Ha ezek ilyen felnőttekké válnak, félresiklik majd az életük,” – mondogatták, és megpróbálták még szigorúbban fogni őket, kevesebb engedményt tenni nekik.

Minden örömük a harmadik gyerekben volt, aki megtanulta a kerti, a mezei munkákat, az állattartást és belekóstolt mindhármójuk szakmájába is. A legkisebb fiú annyira jó minőségű nyilat és kardot kovácsolt, hogy Péter mester nem győzött álmélkodni. Mondta is, hogy „sokra viheti ezt a tudományát, lehet belőle akár a király kovácsa”. Marcit a kérésére megtanította arra is, hogyan használja eredményesen mind a kardot, mind az íjat a nyilakkal. Megismertette vele az ácsmesterséget, és a bőrcserzést, a cipők, kantárok, ostorszíjak, nyergek készítését. Amikor a három öreg levizsgáztatta a szakmabeli fogásokból ezt a legkisebb fiút is a másik kettővel együtt, azt mondták, „akár már másnap elmehetnek szerencsét próbálni”. Ők, a nevelőik meglesznek ezután egyedül. És valóban, másnap a két idősebb fiú vette a kalapját, az élelemmel telepakolt tarisznyát és elindult. A legkisebbnek, elszorult a szíve és egyre csak az járt az eszében, vajon viszontlátja-e még a neki olyan sok jót tevő öregeket, akikre ezután nem fog már senki gondot viselni. Búcsúzáskor a süvegét lengetve azzal távozott, hogy még vis-szajön.

Három faluval túl az övén, egy gazdához álltak be dolgozni mind a hárman, de a két idősebb fiú nem szeretett dolgozni, ezért hamarosan odébbálltak. Marci a legfiatalabb ott maradt és végezte becsülettel, amit a gazda rábízott.

Eltelt egy év, majd követte a másik is. Egyszer csak eszébe jutott a három öregje. Szabadságot kért a gazdától, hogy hazamenjen megnézni, hogy vannak az otthoniak. Ahogyan azok őt elengedték a világba feltarisnyázva, most ő vitt magával annyi enni és inni valót, hogy még nézni is sok volt. Először a temetőbe ment a szülei sírjához. Amint ott nézelődött, felfedezett két újabb sírt, melyek fejfáján meglátta a két idősebb pótapa nevét. Hej, de szomorúan állított be egykori nevelői házába! Péter bácsi a sok betegségtől és éhezéstől lesoványodott, de Marcit meglátva széles mosoly ömlött szét öreg arcán. Már csak hálni járt belé a lélek, mert az elmúlt két évben nyomasztotta a magány és a szegénység. Nem volt senkije, aki gondoskodott volna róla öreg napjaira. Marcinak már csak a tisztességgel eltemetés volt az ottani végső feladata.

A ház olyan üres lett Péter apó nélkül, hogy még az egerek is megszöktek belőle. A temetés után körülnézett a házban és a ház körül, mit vihetne el a fivéreinek és magának tárgyi emlékként. A padláson talált egy ládában egy szép mívés kantárt, nyerget, egy nagy köteggel ostornak való bőrszíjakat, egy marha kolompot, bocicsengőket és egy éles kardot. Olyan éles volt, hogy még a hajszálat is kettévágta. Megtalálta azt az íjat is, melyet valamikor csontból hosszú ideig tartó fáradtságos munkával, ragasztásokkal, és faragásokkal még ő készített a hozzávaló íjakkal teli puzdrával együtt. „Vajon miért őrizgették ezeket az öregek, hiszen amíg ő emlékezni tud, kecske és juh, szárnyasok voltak, de tehén és ló sohasem. Ezeket is mind eladhatták volna, nem kellett volna annyit éhezniük, mert felélhették volna a tárgyak árát. Talán megfélejtkeztek róluk” – vélte.

A sok borús, szeles nap után felragyogott a nap. Ki tudja honnan, előkerült egy fehér szőrű kecske, mely hozzá-hozzádólve fejezte ki a ragaszkodását. Kaszált neki füvet, friss patakvízzel megittatta nap, mint nap, hogy az állat jól érezze magát, de egy nap, hirtelen nyoma veszett. Amilyen váratlanul bukkant fel, úgy el is tűnt. Mintha, soha ott sem lett volna. Többé nem volt tápláló kecsketej, csak a tejéből készített sajt maradt meg emlékeztetőnek. Nem maradt már semmi tenni-való. Marci a ház kulcsát a küszöb mellé dugta a falhoz, hogy megtalálja, ha egyszer valamiért visszatér. Visszatért a gazdához és tovább szolgált nála. Kamrájába, ahol aludt, betette a „hagyatékot”.

Néhány nap múlva, a faluba koldusok érkeztek. Felismerte közöttük a két testvérét. Azok, a kéregetés után a kocsmába tértek be inni. Marci követte a fivéreit. Felfedte magát a testvérei előtt és kérdőre vonta őket, miért nem folytatják a tanult becsületes mesterségüket koldulás helyett. Azok először fogadkoztak, hogy így lesz ezután, de Marci adjon nekik pénzt, hogy házat vehessenek a mesterség megkezdéséhez, jó benyomást kelteni a helybéliekben. Marci odaadta az összes pénzét. A két fiú másnap megszökött a pénzzel. Sokáig nem látta őket újra. Akkor viszont azzal állítottak be hozzá, hogy látták az öregek házat, és a sírokat. Adja ki Marci az örökségüket, mert ha nem, megölik. Marci elmondta, hogy a ház olyan szegény volt, amikor otthon járt, hogy még az egerek sem maradtak meg benne, mert az öreg, hogy enni tudjon valamit, mindent eladott belőle. Amikor ő rátalált Péter bácsira, az öreg már alig élt és pár nap múlva meghalt. Megmutatta, mit talált a padlásan, amiket magával hozott onnan. Ez az „örökség” a fivéreknek nem kellett. Pénzt Marci nem tudott adni. A megmutatott örökséggel a testvérek nem tudtak mit kezdeni, ezért újra elmentek, mondvá, akkor lássák újra őt, amikor a hátuk közepét.

Ezután telt, múlt az idő. Virágzott a falu élete. Marci és a gazda lánya egymásba szerettek és már tervezték az egybekelést, amikor egy zivataros, égháborús nap után furcsa, szokatlan moraj ütötte meg Marci fülét. Katonák vonultak át a mezőn, letaposva az éró gabonát, és nagy trombitálással és kiáltozva toborozták a fiatal legényeket hadfinak. Marci megkérdezte, mi történt. „Megtámadta burkus király az országunkat és a király nevében katonákat toborzunk” – mondták és hívták, álljon be ő is közéjük. Marci hazament, megbeszélte a menyasszonyával és az apósjelöltjével, hogy beáll katonának és dicsőséget szerez, ne csak egyszerű mindenes legény legyen a gazda veje. Nem akarták elengedni, de ő menni akart, mert a két testvérét is ott látta a katonák között. Azok huszárok között álltak, neki, nem volt lova. Őt gyalogkatonának sorozták be. Magán vitte az egész vagyonát. Egyik oldalán az övéről a „hagyatékából” az igen hegyesre kikovácsolt tűzpiskáló vas lógott. A másik oldalához a kardja simult. A hátán az íj, mellette a puzdra a nyilakkal, karjára csavarva fogta a kantárt. A hátára kötve vitte a nyeret. Nevették a sorozók, de azután azt mondták, ha szerez magának lovat az ellenségtől, beállhat huszárnak, mert ilyen deli legénynek ott a helye.

Másnap reggel az erdőszélen meglátta ismét a fehér kecskét. Furcsa volt a feltűnése. Mintha hívta volna be az erdőbe. Nem volt semmi dolga, hát követte a jószágot. Gondolta, hátha gidái vannak, és azokat akarja neki megmutatni. Ahogy beértek a sűrűbe, a kecske bukfencet vetett, és szép, ezüstös fehér színű paripa lett belőle. Táltos ló volt. Azt mondta, ha Marci felpattan a hátára, az ellenfél táborába fogja elvinni, ahol megcsinálhatja a szerencsáját. Hívja ki párviadalra a burkus királyt, és a győzelme után annak mindkét kezéről a kisujját vágja le bizonyságul, hogy valóban ő a viadal nyertese. A viadal után ő majd visszaviszi kis gazdáját a magyar táborba. A mi királyunk előtt kell elmondania, hogy nem kell már kiontani annyi derék magyar vitéznek a véré, mert ő legyőzte azt a bennünket megtámadó királyt. A burkus nép nem fogja többé háborítani a magyart. Élhetünk tovább békében.

Szélnél sebesebben száguldott az ezüst paripa és hét nap múlva elérték az ellenfél táborát, ahol Marci a burkus király elé dobta a kesztyűjét párviadalra hívva azt. Még sohasem harcolt mással, csak az öreg mesterével, a cselfogásokat harc közben tanulta el a királytól, s végül megölte. Ahogy a „lova” tanácsolta, levágta a burkus király ujjait, aztán a „ló”, visszarepítette a magyar király táborába. Ott Marci behúzódott a kamrájába. Besózta és pár nap múlva a füstre akasztotta a hadizsákmányként elhozott királyi ujjakat, hogy azok meg ne romoljanak, amíg a magyar király előtt be nem mutathatja. A táltos lova másik tanácsára ostort készített újabb harci fegyvernek. Először fából nyelet csinált. A nyélbe beleszegelt öt jó hosszú, tekervényes ostorszíjat. Azután, körbefonta azt újabb szíjjal, hogy a meghasított nyél jól tudja fogni a belé szorított öt darab szíjat, és a nyél fogása is jó legyen. Ezután, az öt szíjat egyetlen, nagyon hosszú, cifra és tekervényes fonattá dolgozta össze. Amikor kipróbálta az új „ostort” úgy lendítve, ahogyan hajdanán a lendítését az öreg mestertől látta, az akkora hangot adott, hogy megzendült tőle az erdő. A madarak ijedten dugták a szárnyaik alá fejüket. „Jó, jó, de hogyan vigyem ezt az irdatlan hosszú ostort magammal?” – kérdezte volna, de máris érkezett rá a felelet a táltoslótól. „A karod köré csavarva add meg az ostorkarika szélességét, majd helyezzed azt a nyeregkápára!” Így lesz az ostor neve ezután, „karikás ostor”. Három napig, amíg az ostorok királya készült, Marci ki sem dugta az orrát a szállásáról. Amikor a bajtársai meglátták azt a nyeregkápához rögzített valamit, amit csinált, nagyon elcsodálkoztak rajta. Hát még mennyire csodálkoztak volna, ha lett volna rá idejük, ha tudták volna, mire jó ez az eszköz. Később meglátták, hogy ez a katonatársuk az ütközetben a kengyelben felállva suhogtatta az ostort, karikákat csinálva vele az ellenség feje felett, sokszor le-lecsapva az ellenség soraira. Bár más fegyvert nem használt, mégis hatalmas riadalmat keltett. Meghátráltak, majd fejvesztve menekülésbe kezdtek a burkus csapategységek. Ennek is volt köszönhető, hogy végül, a magyar sereg nyerte meg a csatát.

Rohanva vitték a hírt a magyarok királyának, hogy a burkus király serege csatát veszített, bár őt már korábban legyőzte egy magyar dalia. Ezt hallva a király kihirdette: „jelentkezzen nála a hős, mert úrrá teszi, birtokot adva, ha még nem nemes az illető. Ha úr, neki adja a lányát feleségül”. Sokáig nem jelentkezett Marci, mert a testvéreit kereste. Csak a holt hírükről értesült, mert őket az első csatában a burkus király ágyútüze megölte. Amikor a tarisznyájában a legyőzött király két ujjával, Marci a magyar király elé akart járulni, nem engedték elé. A király csak hümmögött a hős megjelenéséről értesülve, mert már nem akarta az ígért ajándékot odaadni. Azt üzenté ki a vitéznek, hogy másnap jöjjön elébe a jelentését megtenni. Gondolta, addigra körülveszi magát a legjobb harcosaival, az a „dalia” pedig viadalon mutassa be inkább, hogy mit tud, mert ő nem hiszi a hősiességét”. A paripa már előre tudta, mit eszelt ki a király, odasúgta Marcinak, hogy semmitől se tartson, mert ő segíti ezután is. Első lépésként, tegye a „lova” nyakán a hám két szélére a bocicsengőket, középre a kolompot. „Minek?” – kérdezte Marci. „Azért, hogy az össze-vissza, kolompolás megzavarja az ellenfeleket. Amíg azok magukban gondolkodnak, mitévők legyenek, a zavarukat kihasználva Marci képes lesz a karikással megbontani a soraikat, majd a kardjával rendet vágni köztük, végül futásra készíteni őket”. A tanácsot követve, a lován a karikás ostorral, a nyeregkápán karddal az oldalán vonult a király elé, de tisztes távolságban megállott a paripa tanácsára. Az ugyanis látta, hogy a király nem engedi maga elé járulni a „parasztot”. Amíg várakoztak, a tér két oldalát katonák foglalták el, azután megérkezett egy páncélos vitéz, aki köszöntés után közölte, hogy Marcinak a király előtt kell bemutatnia azt a hősiességét, amellyel legyőzte a burkus királyt. Megszólalt a harsona. Marcinak nem volt lehetősége a visszavonulásra. Ismét győznie kellett. Megindult vele szemben az idegen vitéz, és két oldalról megindultak felé a katonák is. A táltosló ugrott, repült, hogy a gazdáját védje. Marcinak minden furfangjára és cselező képességére szüksége volt,

hogy az egyesült haderőből a felé repülő buzogányokat, lándzsákat, kardokat kikerülje, de a kardja, a tűhegyesre kihegyezett piszkáló vasa, a nyilai és a karikás ostorának a szíjai embert találjanak. Recsegett, ropogott a katonák csontja körülötte, szakadtak az inak, mert a katonák egymást találták el a Marci ellen irányított fegyvereikkel. Végül teljesen kimerült, de győztesen fejezte be a viadalt, és a király elé tette a burkus király ujjait. Szörnyülködött is, tapsolt is mindenki, aki csak tanúja volt az eseménynek. A „dalia”, a hősiességét többszörösen bebizonyította. Megkapta a nemességet és a földbirtokot hozzá. A táltos ló örökre búcsút vett Marcitól, mivel feladatát teljesítette; egy szegény, de becsületes embernek segített elérni a boldogságot. Marci, és mátkája hamarosan házasságot kötött. Boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Pásztorné Földi Adrienne Fincike, a farkatlanka...

Egyszer volt, hol nem volt, élt egyszer két egércsalád egy családi ház padlója alatt. Mindkettő népes család volt és nagyon jó viszonyban voltak egymással. Olyannyira, hogy egy ideig egymás közül választottak párt maguknak a lányok, és csak az új párok költöztek el később máshová. A fiatalok tanítói is a két családból kerültek ki, hogy az élettapasztalataikat át tudják adni minél szélesebb körben a fiataloknak.

Történt egyszer, hogy Sári néni, az özvegyasszony szobája alatt élő egér családban sok gyerek született, ezért a másik család átköltözött Ilonka néni lakrészének padlója alá, hogy a sok gyerekeseknek legyen elegendő helye. Sári néni kötögetett, varrogatott, sokszor leestek a lábához pamutszálvégek, cérnaszálak, melyeket később, ha eszébe jutott, felsepregetett, és a kályhában elégetett. Ám, a szekrény alatti szépen kerekre rágott lukon át, olykor előbújtak a család árubeszerzői és elszállították ezeket a hulladékokat a fészkük bélelésére. Finom, puha lett az alom, amelyben a kis egerek megszülettek. Nem csoda, hogy mivel az éléskamrából is kikerültek kenyérdarabkák és szalonnabőr, krumpli és sárgarépa, ez a család nem vágyott sehová sem sokáig. Ám, az új nemzedék fiataljai, már igen és az öregek hiába oktatták nekik a padlón kívül rájuk váró veszedelmeket, ez az ifjúság nem fogadva el a tanítást, bizony többször is kirándult a szoba falain kívülre és bizony előfordult, hogy soha többé nem tértek vissza, mert valamelyik egérellenség elkapta őket.

– Nem, nem mehetsz el! – bármennyire szeretnél intette le egérmama Fincikét, amikor a kislánya a veszélyekkel dacolva mindenképpen el akarta hagyni a családi otthont, hogy szétnézzon a világban.

– Rajtavesztett már két bátyád! Nem, nem mehetsz, mert nem akarlak elveszíteni. Egyébként is, a szomszéd egércsaládból Inci megkérte a kezéd. Feleségül akar venni és én már neki ígértelek!

Fincike látva, hogy semmit sem ér az anyjának való hízélgés, mert hajthatatlan, elhatározta, hogy egy kora reggel, amikor a család felnőtt tagjai élelem beszerző útra indulnak, utánuk ő is elindul boldogságot keresni. Így is történt. Sári néni szobájában, a padló repedésén átsütő nap vörös fénye ébresztette fel az álmából. Amikor szétnézett, a szülei már nem voltak mellette.

Elindult ő is. Először a konyhába ment, ahol a falon sok vörösréz edény lógott, az asztal sarkán sárgarézből készült nagy, üres mozsár pihent. Ásított az üresség unalmától. Egyetlen morzsa kenyér sem volt az asztalon, és szalonna sem a szalonnavágó deszkán. Még az illatát sem érezte egyiknek sem. Az éléskamrába vezető ajtó küszöbje alatt talált egy lukat, azon beprézelte magát, de nagy bánatára minden élelem pléhdobozokban volt, a kenyereszsák magasan felakasztva lógott és a szalonnák, kolbászok vasból készült kampókra aggatva szintén a magasból lógtak le, elérhetetlenül. Már éppen vissza akart térni a konyhába, amikor meghallotta Sári néni hangját, aki Cili macskát hívta be az udvarról, hogy tejföllel kínálja, mert a tejtől hasmenése volt. Fincike behúzódott gyorsan a komód alá, hogy a macska ne érje el és várta, mi fog történni. Megérezték a szagát. Cili macska sokáig szaglászott utána, de azután kénytelen volt kimenni a konyhába, ahová Sára néni a tejfölös kenyeret egy kistányéron letette a szárára. Az evés vég nélkülinek tűnt, amikor Sára néni végre elküldte a macskát azzal a mondással, hogy „úgy látszik, egér van a házban, de te majd kifogod, ugye kismacskám?” Sára néni visszament a szobájába, Fincike pedig az udvarra vezető ajtó alatti küszöbhez rohant, hogy mielőbb kiérjen ebből a neki semmitmondó konyhából. Azt sejtette, hogy kint a macska esetleg a közelben maradt az egérszag miatt, de nem gondolta, hogy közvetlenül a lyuk előtt fog hasalni.

Nem tudott miatta kimenni, ezért más kijáratot keresett. Most, a konyhapadló alatt keresgélt, de nem sokáig, mert rátalált egy járatra, melyen át az esőcsatorna alatt a járdánál jutott ki a virágos ágyba. Amikor kiért a szabadba, a macska éppen háttal neki leste az előbbi lyukat. No, egérkénket most még megnyugtatta a tudat, hogy megtalálta a kijáratot a szabadba, de nagyon óvatosnak kell lennie, a macska, a nagy, karmos ellenség miatt. Hazament azon az úton, amelyen ideérkezett, majd pár nap múlva, amikor a macska nem volt a látóhatáron sem, ismét kikukkantott a már felfedezett helyen. Hirtelen, meglátott egy, négy lábon mozgó nagy fehér hegyet. Ilyen lényről eddig nem hallott. Amikor az is meglátta őt, megszólította:

– Te egér vagy ugye? Nem félsz ebben a nagy kertben itt egyedül? És miért bújtál elő a föld alól?

– Igen, egér vagyok, és még nagyon fiatal. Fincike a nevem, és a boldogságot keresem. És, te ki vagy?

– Az én nevem Mekkekek, amint látod, kecske vagyok. Én itt lakom az udvar végén, és Ilonka néninek adok tejet minden nap. Ilonka néni a tejemből ad Sári néninek, a kert végében lakó kisgyermeknek, és a macskáknak is. Neked mit jelent a boldogság? Mitől szeretnél boldog lenni, ha nem a barátságos, meleg otthobodban?

– Szeretném látni a világot. Mindazt, ami a mi egérfélszünkön túl van.

– Hogyan? Hiszen ti egerek, csak nagyon kis távolságra vagytok képesek ellátni. Egyébként ezt az egész udvart és a kertet egyedül bejárnod, látnod, nagyon veszélyes, mert az egereknek sok ellensége van. Nemrégén tépte szét két holló a te két testvéredet. Nem félsz tőlük?

– Nem tudom kik azok a hollók, de a haláltól félek.

– Abban, hogy megláthasd a világot, segíthetek – mondta a kecske, majd folytatta. – Ha fel tudsz mászni a hátamra, megmutatom neked az utcai kaputól a kert végéig, a portát a mezőtől elzáró kerítésig ezt a mi gyönyörű világunkat. Akarod?

– Igen, nagyon jól hangzik, amit ígértél. Megpróbálom.

Megpróbálta, és, ha lassan is, nehezen, de sikerült felkapaszkodnia a kecske nyakára és ott erősen megkapaszkodni a fehér szőrruhájába. Ezután a kecske betartotta az ígéretét, és végigjárta az ígért hosszú utat, és minden érdekeset megmutatott kis utasának, majd visszavitte őt oda, ahol találkoztak.

– Visszaérkeztünk. Most leteszlek. Eredj haza, mert édesanyád, már biztosan aggódik érted! Megvédtelek a hollóktól, akik még engem is képesek voltak egyszer megtámadni. Ki akarták vájni a szememet, de én nekik rohantam. Megmutattam a szarvaimat mondván, ha el nem takarodnak innen és folytatják, hogy megeszik az én elemőzsiámat, akkor felnyársalom őket a szarvaimmal. Azóta csak akkor jönnek ide, amikor azt hiszik, hogy nem vagyok itt és nem látom őket.

Fincike egész úton érezte a fehér szőrű, ringó járású kecskének a féltő gondoskodását. Még a búcsúzás pillanatában is kedvesen végignyalta őt, hogy lenyalja róla az út porát. Fincike úgy simult hozzá, úgy ölelte meg őt, mint ahogyan az anyját, vagy a testvéreit soha. Boldog volt az idegen állat érintésétől, a fehérszőrűtől a felé irányuló szeretet, barátság, és a látottak miatt!

– Köszönöm, köszönöm ezt a szép kirándulást, nagyon hálás vagyok érte! – jelentette ki, és elköszönt Mekkektől.

Belépett az egérjáratba, hogy hazatérjen az övéihez. A kecske, lassan ringó járással eltávozott. Egérkénk közben meggondolta magát. Még, szeretne volna a kecskehátnál magasabbról is látni a világot. Újra kibújt a járatból, és szétnézett, nem fut-e éppen most a macskák karmai közé. Sem a hollókat, sem a macskákat nem látta sehol, de meglátott ott egy hosszú törzsű magas növényt, nagy, tányér alakú kerek tetővel, mely szinte a napot érte. Fáradtságos munkával felkapaszkodott a nagy tányérhoz, de arra már nem tudott felmászni, mert nagyon ingott, dőlt jobbra-balra a növény, melynek a szára a tányér alatt elvékonyodott. Talán azért ingott, mert nehéz volt a tányért tartani.

Igyekezett kirágni belőle egy keveset, és a kis kirágásba kapaszkodva addig rágtta tovább, amíg sikerült berágni magát a tányérba. Addigra már fekete este lett, feljöttek a csillagok. Fázott és félt is, hogy a lyukból esetleg kiesik. Ezért bármennyire félt, folytatta a rágást, most már oldal irányban. Abban a kuckóban lefeküdt, és a ki-merültségtől elaludt.

Hosszú és mély volt az álma, mégsem emlékezett semmire, amikor felébredt. Amikor végre rájött, hogy hol van, kinézett a nagy tányérból, mi van odalent. A törmelék már nem volt a földön. Eltűnt onnan. Viszont, ott illegett, billegett egy fényes tollú nagy fekete madár és a csőrével szinte felásta a virágágyás földjét úgy, mintha keresett volna valamit. Ahogyan a tányérban üldögélt Fincike, és gondolkozott erről a madárról, eszébe jutott mit meséltek erről a tanítói és a kecske. Ő lehet az egyik holló, aki az egerek számára szintén ellenség, csak másként, mint a macska, és a kutya. Ez a madár egész nap a napraforgó tányér alatt lebzsel, így Fincike ki sem mozgathatott belőle, nehogy ellensége karmai közé kerüljön.

Már késő délután volt, amikor a madár végre eltávozott, és Fincike nekiláthatott a további rágásnak, hogy elérje a napraforgó tányér tetejét, mert onnan, mint kilátóból akart széttekinteni a tájon. Nagyon elfáradt a nehéz és szokatlan munkától, a gyomrát is megterhelte a még éretlen magokkal, ezért nem érezve jól magát inkább nyugovóra tért.

Éjjel erős szél kezdett fújni, és a napraforgó-szár újra erősen hajladozott. A nem kívánt hinta-palintától hányni kezdett, elment az ereje. Alig várta, hogy megvirradjon. Százszor is elhatározta, hogy inkább hazamegy, elege van már a kirándulásból. Ám, a nagyvilág látási vágya mégis legyőzte a hazatérését. Éppen hogy kijutott a szabad levegőre, és volt módja szétnézve meglátni a kerti szerszámos ház mögött húzódó zöldses kertet, és azon túl elnyúló búzamezőt, az ég beborult és nagy cseppekben esni, majd zuhogni kezdett az eső. Az a dolog, hogy az eső eláztatta a bundáját, az még semmi volt. A nagyobb baj az volt, hogy a kirágott lyukon át becsorgott a víz, és sikamlóssá vált a tányér közepe a magvak alatt. Alig tudott kapaszkodni. A tányér egyik végéből csúszott át a másikba. Minden

pillanatban attól rettegett, vagy villám csap majd a napraforgóba, és ezután neki csak az elszenesedett testét fogják megtalálni az övéi, vagy egyszerűen kimossa őt onnan az esővíz, egyenesen le a földre a vízelnyelő kanálisba, ahonnan nincs visszaút, ahonnan őt senki sem tudná kimenteni, vagy a kanális mellett a földre eshet, ahol az ellenségei megtalálhatják. Ha megtalálják, akkor is vége lehet, mert többé sem a kelő napot nem fogja meglátni, sem az övéit viszontlátni. Lelkiismeretfurdalása támadt, miért nem hallgatott az anyjára és maradt otthon. Végül, sikerült túlélni az esőt. Amint megnyugodott, mert az eső elállott, mély álomba zuhant.

Éjjel meleg szél kezdett fújni, és reggelre már valamennyire megszáradt a növény annyira, hogy le tudott mászni a napraforgó törzsén. Sajnos, egyenesen a macska karmai közé, aki játszani kezdett vele, hogy kifáradjon, és utána felfalja. Halálra rémült a vég megérzésétől, de annyi esze volt, hogy futás közben egyre inkább közeledjen az esőcsatorna felé, hogy vagy abba fusson bele, vagy az alatta levő lyukba tudja elrejtetni megfáradt testét. Egy óvatlan pillanatban sikerült az esőcsatorna alatti lukat elérnie. Am, a macska utána nyúlt, és elkapta a farkát. Erőlködött, hogy a macskától megszabaduljon, de az egyre közelebb húzta magához. Ekkor, egy erős rántással kiszabadította magát a macska karmai közül, de iszonyú fájdalom hatolt belé, mert a farka kiszakadt. A farkincája, a macskakörömök között maradt. Amikor végre befutott a csatorna alatti járatba, mely már a Sári néni szobája alá vezetett, minden ereje végleg elhagyta. Nem bírt mozdulni többé. Ott találtak rá az övéi, és onnan kísérték haza az otthonukba. Amikor már jól érezte magát, megfogadta, hogy soha többé nem lesz szófogadatlan, soha többé nem hagyja el az otthonát, hogy a világban felfedezéseket tegyen. Egyébként már látta, de ez a látás majdnem az életébe került. Nemsokára párosodott Incivel, akitől sok utódot hozott világra. Fincikét, ez után az eset után mindenki csak Farkatlankának nevezte. Nem bánta. Nem kellett neki már több, az Inci által nyújtott csendes családi boldogságnál.

Pásztorné Földi Adrienne A kereplő születése

Egyszer régen, nagyon régen, élt egy jószívű öreg juhász ember, akihez fűződik ez a történet. Kicsi házának rezedás ablakából az előtte elterülő végtelen mezőre lehetett látni, de tiszta időben előtűnt a távoli erdőszél, ahonnan egy vízerecske csordogált át serényen a mezőn, majd egy kis tóba torkollott. A tóban csíkbogarak, vízi-pókok, és unkák éltek. Sás, nád, káka, békalencse dúsan tenyészett benne. Borsa apó ide hajtotta a nyáját inni. Egyedül élt, mert a felesége már régen meghalt. A lánya Ajándok, a férjével Leventével, és az egyszem kicsi fiúkkal Csabával a közelében lakott, míg a két fia a családjával a falu túlsó végén élt. Kis birtokán állott a háza, a juhok szállását is ott építette fel az egyéb épületekkel együtt, hogy minden a keze ügyébe essen.

Bár a juhász idős volt már, hajtotta az örökös tenni vágyás. A nyáj őrzése mellett gondozta a kis veteményesét, olykor-olykor faragott is valami szépet a saját kedvére, vagy az övéi örömére, de legjobban a legkisebb unokáját szerette taníttatni. Amikor a szántóföldi munka dandárja volt, a kis Csaba a napjait, mindig az anyai nagyapánál töltötte el, így a szülők nyugodtan végezheték a munkájukat. Eseményt, csak az ő ottléte hozott az életébe, akinek barna, göndörfürtű haja alól kikandikáló okos szemei határtalan boldogsággal töltötték el. Kisunokájával, a nyájjal és hűséges társával; Bodri kutyával járta be a tágas mezőt. Amíg a nyáj legelt, és Bodri a jószágokat felügyelte, ők falatozva üldögéltek a dús fűben, figyelve az égen átvonuló felhőket, vagy a tavacska vize felett röpködő szitakötőket, és a réten vadvirágról vadvirágra röppenő dongókat, lepkéket. Borsa apó mesélt az erdő és mező állatairól, az embereket és az állatokat gyógyító növényekről, az ehető gombákról, és Tündérország lakóiról. A kisgyermek legjobban azt szerette a nagyapónál tartózkodásban, amikor este a ház elé

kitett vizeslócán egymás mellett ülve nézték a csillagfényes égboltot, vagy hűvösebb időben bentről a szobából figyelték az ablakon át, a sziporkázó csillagokat. Az égbolton átívelő ezüstfehér csillagmező mindig elbűvölte a kis legényt nem csak a csillagok messzesége miatt, hanem a nyugalom miatt, mely a tündéri szép csillagmezőből áradt.

Csaknem minden este kérdezett valamit a gyermek, és nem tudott eltelni a tudni vágyással. Nagyapóka megmutatta neki az érdekesebb nevű csillagokat, és mesélt is a Nagy medve csillagról, a Fiastyúkról, Gönczöl táltos szekeréről, a Tündérkirálynő palotájáról, a Tejútról, és másokról. Minden alkalommal másról. A csillagok nézése, a tiszta levegő, a lágyan fúvó esti szél annyira elandalította a kis gyermeket, hogy nagyapó a beszélgetések végén, már az ölében vitte be a házba és tette le az ágyra aludni a kisunokáját.

Egy ilyen gyönyörű este után, éjjel felhők borították be az eget, és másnap egész napon át esett az eső. Csabikának játékot kellett adni a kezébe, hogy ne unja magát. Fiúnak fiús játék kell! Mégis, mit adjon? Eszébe jutottak, a régen, még az apjától tanult, nád belsejébe vésett rovás írásjelek. Amíg ezeket a jeleket belekarcolták a szoba keményre döngölt, és padlóul szolgáló földjébe, jól eltelt az idő, aztán amikor a nap újra kisütött, és végre kihajthatták a nyáját, új elfoglaltság után kellett nézniük.

A juhász most azon kezdett gondolkodni, hogy eddig még nem faragott semmit, pedig hamarosan jönnek egymás után az unokák születésnapjai. Azokat követi december 21-e, a fény ujjá születésének az ünnepe. Majd december 24, a kiterjesztett szárnyaival a földet átölelni látszó kerecsen vadászsólyomnak az ünnepe. Akkor, illik adni valamilyen ajándékot a falu nemesurának is, aki azt a napot ünneppé tette, megnyújtva vele a Téli nap-forduló ünneplésének az idejét. Az utóbbiaknak a megünneplését ugyan tiltotta az egyház, pogány szokásnak mondvá azokat, de amiket a falu ura akart, azt nem tilthatta meg.

Az uraság ugyanis azt tartotta, hogy mivel a napforduló megújulást hoz, mert akkortól több lesz a fény, és a megújulásnak madár jelképe a sólyom, ezért december 24-én tartandó a tenyésztett fiatal sólymok reptetése, a legügyesebbek megünneplése, így hódolva nem csak a madarak iránti tiszteletnek, hanem az ősrégi hagyománynak is. Ha a sok idelátogató idegen úr sólymai nem, hanem csak az övéi nyernek, mert azok a legügyesebbek, a faluban minden gyerek kap tőle valamilyen ajándékot. Azon a napon kell a falunépnek étellel, itallal ellátni a vendégeket, a nemesúrnak járó éves, ingyenesen végzendő munkák (robot) kivásárlása fejében. A reptetés után vadászat következik. Akinék a sólyommadara, amit levadászott, azt a tulajdonosa hazaviheti. Így senki sem tér haza üres kézzel. Nagyszerű mulatság ez, mert bámulni való is akad bőven a férfi és a gyereknépnek, no meg az utána megmaradó elemózsia sem jön rosszul a lakoságnak. A sok ételből, és italból marad bőven. Azt a falu népe megkapja. Az képezi a Jézus születése megünneplésekor; december 25-26-i ájtatosság idején az ünnepi élelmüket. Amikor végre az úri nép eltávozik, minden falubeli házacskában néhány kihajtatott zöld faágacska köré rakják le a szülők a gyermekeiknek szóló ajándékaikat. Még este is, amikor apó egyedül ült a padon a ház előtt, akkor is töprengett.

– Mit adjak az unokáimnak? Valamit adnom kell, a legjobban a kicsi Csaba várja!

Borsa nagyapó a két könyökét a térdén nyugtatva ült, két kezével a fejét fogva gondolkozott. A Holdtündér meglátta, és máris megsajnálta. Lehajolt hozzá és megsimogatta ősz haját:

– Cseppet se gyötrődj ezen tovább, javaslom, faragj erdei állatokat, hiszen a távoli erdőbe unokáid nem mehetnek el, hogy ott csodálhassák meg azokat, mert ha nem az iskolában vannak, a családjuk földjén segédkeznek a szüleiknek. Majd én segítek! Egy cseppet se félj, hogy nem leszel készen időre!

Úgy történt minden, ahogy a tündér mondta. Amit kigondolt Borsa apó, a keze megcsinálta. A Tündér segítségével fürgén

futott a fűrő, és a véső, egymás után születtek meg a faragott erdei állatok. Mindegyik unokájának egyformán jutott mindegyik állatkából. Csodás volt az őzek ágasbogas agancsa, aranyosak voltak a nyulacskák, és a róka maga volt a legigazibb ravaszdi, mert a ravaszsága látszott a kis arcáról. A vadmacska kölykök éppen olyan bájosak, szeretetreméltóak voltak, mint, a házi macskák kölykei. Még az állatok szőre is ki volt dolgozva, de legszebb mégis a sólyom volt. Elvitte őket megmutatni. Az unokák el voltak ragadtatva.

Sajnos, mégsem sokáig örültek, mert néhányan a tehetősebb gazdák gyermekei közül megirigyelték a boldogságukat. Nemhogy dicsérték volna, lebiggyesztett szájszájval fitymálták le a csodaszépen kifaragott fa állatkákat. „Ezek vackok! Nem hasonlítanak az élőkhöz! Még hangjuk sincs!” – kiabálták Csabika után. Ő a nyelvét öltögette a csúfalkodók felé, majd egyszer csak, kibuggyant belőle az öregje védelmére, hogy az ő nagyapókája tud beszélő játékot is csinálni, csak most ilyet készített, mert úgy hozta a kedve. A többiek nevetve kiabálták:

– Majd hisszük, ha látjuk, te hazudós! A gyerek durcásan kiáltotta vissza, hogy:

– Igenis tud, mert Ő nagyon ügyes! Majd meglátjátok!

Néhány nap múlva, óvatoskodva ezzel a kéréssel állított be unokatestvéreivel nagyapóhoz:

– Nagyapóka, nem tetszik ugye megharagudni, ha kérünk valamit?

– Ó, dehogy, dehogy! Csak kérjeteK nyugodtan! – válaszolta a mit sem sejtő, kíváncsi öregember.

– Olyan játékot is szeretnénk, amely tud beszélni, aminek a hangja hasonlít a harkály kopácsolásához, vagy a gólya csőr ösz-szecsattantásával kiadott hanghoz, esetleg a szarka cserregéséhez. Jó? Ugye tud nagyapóka olyat is csinálni? – kérdezték reménykedve.

– Szóval, olyat, ami valamilyen hangot tud kiadni – szögezte le nagyapó, és máris néhány ráncsal gazdagodott öreg arca a rá-törő gond miatt. Hát még akkor hogy meglepődött, amikor a gye-rekek elmesélték neki, mi történt a faluban! – Eddig még nem csináltam olyat, de, meg próbálhatom – nyugtatta meg őket az öreg.

A gyerkőcök hazamentek, de minden nap eljöttek megtudni, van-e már olyan állatka. Nagyapót zavarta ez a sürgetés, mert ismerve a faluban történeteket, nyugtalanította az is, mi lesz, ha mégsem tud csinálni olyan beszélő játékot, és miatta szégyenben marad nemcsak Csabika, de ő maga is a falubeliek előtt. A tóparton ülve vette észre a kiszáradt körtefát. Kivágta, hazavitte, a kér-gét lehántotta. Olyan szép barnás-vörös színű, és finom erezésű volt a faanyaga, hogy apó eldöntötte, abból lesznek majd kifa-ragva a játékok.

Egyik nap ismét a tóparton, a fűben fekvé gondolkozott, hogy milyen legyen az ígért játék, amikor elszenderedett. Egy szárny érintésére ébredt fel éppen akkor, amikor egy kis madár közvetlenül a mellette levő vakondtúrás, és egy vastagszálú fűcsomó közé reppent védelmet keresve egy ragadozó madár elől. Apó az üldözöttre dobta a fővegét, majd az üldözöt keresve a tekintetével, az égen megpillantott egy felhőt, melynek alakja a falu bírójának fali órájára hasonlított. „Ez, égi jel!” – gondolta, mert megnézhetné a bíró úr óráját, hátha annak a működéséből meríthetne ötletet, milyen legyen a kért játék szerkezete. Reggel elsietett hozzá, és megkérte mutassa meg a faliórája szerkezetét, engedje meg, hogy rövid ideig figyelhesse az időmérő működé-sét, hátha ötletet tudna meríteni belőle egy új játék készítéséhez. A bíró először nem örült a juhszagú látogatónak. Azonban látva annak könyörgő tekintetét, mégis megengedte, hogy belépjen az ő tiszta szobájába. Nagyapó ámulva bámulta az óraszerkezet fogaskerekeit és azt, hogyan kattán egy parányit a szerkezet, amikor a nagy mutató elhalad a kicsi felett, továbbá, hogyan üt az óra, amikor a nagy mutató eléri a 12-es számot. „Ó, ez az!” –

csapott a homlokára, amikor megértette az óra működésének a lényegét.” Ilyen fogaskereket kell beledolgoznom a fa játékba, mert ez fogja a hangot kiadni” – jött rá a hang kiadásának technikájára.

Megköszönte a bíró szívességét, hazament, és máris nekiállt a munkának. Először nyelet készített a játékalkatrészek forgatásához. Ahhoz, hogy, a játéknak a hangja hasonlítson a Recsegő verébsármány nevű madár hangjához, hogy „kereplő” legyen a forgatás közben, egy falemezt, a fogaskerek-módjára kifaragott kerekecske mozgásirányába épített be...

Amikor az első működő új játék elkészült, nem bírt magával a rátörő örömtől. Gyorsan elkészítette a többi játékot is, és rohant velük az övéihez, hogy ajándékával még időben érkezzen, és a kizöldült és virágzó kökény fehér, és a rózsaszínű mandulavirágokkal teli ágacskákkal teli vázához tegye azokat a „Termő ágak” ünnepén. Óriási volt az unokák csodavárása, de még óriásibb az öröme az ajándékok láttán.

Annyira nagy volt az új játék: a kereplő és a többi más játék okozta öröm, és a falubeliek előtt a siker, hogy nem csak a falusiak rendeltek belőlük, hanem a falu bírója, a nemes úr, és a többi sólyomröptető is. Olyan gazdagon megfizették Borsa apó munkáját, hogy nem kellett tovább juhászként dolgoznia, mert a játékkészítések árából mindenre jutott pénz.

Egy év múlva a falusiak egy falugyűlésen arról határoztak nagyapó távollétében, hogy ha már az öregapó a szegény családok gyerekeinek ingyen csinált játékokat, most már a falu népének illik valamivel őt megjutalmazni. De mivel tegyék, ami nem kerül pénzbe? Elhatározták, hogy felköszöntik a születése napján élőszóval. Az kedves, szívhez szóló, szeretet és tiszteletteljes lesz, és mégsem kerül semmibe. Amikor eljött a terv végrehajtásának a napja, és csaknem teljesen besötétedett már, kivonult a nép nagy csendben Borsa apó háza elé, majd kereplőkkel, síppal, dobbal, összecsapdosott üstfedőkkel elkezdtek „muzsikálni,” és közben kiabálva éltették az öreget.

Nagyapó felébredt álmából a zenebonára. Épen amikor kilépett a háza elé, farkasüvöltés harsant fel az akol irányából. Nem egy, hanem egy egész falkáé. A falubeliek először megrettentek, aztán egyre erősebben verték a dobot, tekerték a kereplőket, csattogtatták a fedőket, kiabáltak, hogy megijessék, elűzzék a vadakat.

Másnap reggel a falu bölcsei, amikor megvizsgálták az akol környékét, megállapították; azért nem vették észre az ordasok a gyülekező falusiakat, mert a szél másfelé vitte a szagukat. Ráadásul az ordasok el voltak foglalva a megfelelő hely megtalálásával, ahonnan megtámadhatják a juhodályt. Amikor felhangzott a zenebona, és a farkasok meglátták a hullócsillagoknak vélt fényeket a földön világítani (a falusiak mécsesei képében), úgy megijedtek, hogy üvöltve, hanyatt-homlok rohantak vissza az erdőbe.

Az azóta eltelt időben kereplőkkel farkast nem üztek el Magyarországon, csupán a torkos seregélyeket riasztják el vele a falusiak a szőlőskertjeikből. Ám, az érdekes hangja miatt a falusi zenekarok egyik hangszerévé vált, mely így nem csak játék lett, hanem hasznos eszköz is.

A kereplő

Pásztorné Földi Adrienne

A galambvadászat

Egyszer, régen, nem túl régen, sűrű erdő közepében történt, hogy fákat vágtak ki az emberek, hogy ott, egy tisztást alakítsanak ki.

Ott dúsabb lett a fű, mert több napsugár jutott a földre. Itató lett felállítva éppen szemben, a ledöntött mohos fatörzsekkel. Bár serény patak csordogál a közelben, most az itatóra járnak inni a szomjas őzek, és más vadak.

Tél derekán, amikor nagy a hó, széna, répa, alma, magvak is találhatóak ott, hogy a vadak ne éhezzenek.

Most a kicsi tisztás szélén, a selymes fűvön a fák alatt, néhány cső kukorica pihen a falombok alatt.

– Megkezdtek a morzsolást, de vajon miért hagyták abba? – kérdi Kru az örvös galamb, ki óvatos, félénk, ezért nem röppent le a tisztásra, hogy csipegessen az elszórt magvakból.

Ma már evett, nem éhes. Vajon a többi madár éhes, akik a potyára szállnak? Kru ül egy távolabbi fán a lombok között, onnan figyel, várva, mit csinál az a sok madár lenn, mely szárnyshogást hallva jött ide, holott mielőtt leszálltak volna, egyetlen madár sem suhogtatta a szárnyát a többieket hívva a magra. Most sokszor tízen csipegetik a kukoricát, mely a tisztás közelében nem terem meg, hogy onnan akár egy vaddisznó ide hozhatta volna, helyett, hogy helyben ette volna meg, amit talált. Csend van, csak esznek, esznek, amíg a vadászok a lesben, a mohos fatörzsek között várnak. A fatörzsek között tenyérszerű kerek lukak vannak, azokon át messzelátóval figyelik az emberek az erdőnek ezt a részét. Vajon, mire várnak?

Nincs semmi nesz, hogy a galambok gyanút ne fogjanak, és idő előtt elröppenjenek.

Kru, gondolva, hogy ha ilyen békés a hangulat, leröppen, a közös élményből, ő se maradjon ki.

Alig csíp fel egy-két magot, amikor valahonnan, drótháló zuhan a fejére. Földre huppan, s rá a nehezék. Elvesztette az erejét az ütéstől. Elkábult, moccanni sem bír. A tudatát is elvesztette, így nem tudja, hogy a vadászok műve volt ez az egész, a rájuk zúdított baj.

Galambvadászatot tartanak a vadászok, hogy a galambok közül őket, a legnagyobb testűeket, az örvösgalambokat befogják augusztus közepétől a költözésükig. Szám szerint kilenc ezer madarat. Azt mondták, azért kell őket begyűjteni, hogy a falusiak földjein ne tegyenek kárt a napraforgó táblák érett magjait kicsi-pegetve, a repce táblák zöld lombját lecsípve. Mégis, az igazi ok az volt, hogy a karácsonyi ínycsiklésekhez hozzátartozó galambpecsenyét már előre biztosítani kell a városi nép asztalára.

Jézus születése napjára ölik le a szabadon élő galambokat. Költözniük már most kell, de a másvilágra, nem az ő szabad házukba, ahol a lég meleg télen, és őket kéklő ég várja.

Kru, valamilyen rázkódástól tért magához. Csak nem a föld reng? Ó, nem, az más. Egyhangú zúgásra ébredt. Mi ez a hang, és miért van bezárva valamilyen szűk helyre? Nem tudja biztosan, de minden idegével érzi, hogy valami nincs rendben körülötte, ahonnan ki kell szabadulnia, mielőtt megfullad a levegőt-lenség miatt. Társai mellette fekszenek. Hol? Egy zsákban lehet, ezt a durva anyagáról ismeri fel, melyet ismer a faluból, ilyenben szállítják az emberek a gabonát és a kukoricát.

– Mi történt, miért van ilyen csend? El, el innen, amilyen gyorsan csak lehet!

Addig, addig, izeg-mozog, amíg a zsák oldalán megjelent egy fényes pont, és az, ahogy a madár mozog, egyre nő. Kinyílt a zsák szája, hiszen csak össze volt csavarva, de bekötve nem. Szerencsére! Kibújik. A friss levegőből nagyot szippant. Körülnéz. Meglát két, galambbal tele kalitkát, és három zsákot. Vajon mi van bennük? A csőrével odakoppant.

Ijedt hangok rá a válasz, míg kint a szél füttyül. Visszafor-dulva szól a társainak:

– Gyertek, gyertek, segítek! Bújjatok ki ti is, hogy hazatérjünk, nekünk, nem itt van a fészkünk!”

Ám a többi meg sem moccan. Kru ismét odakoppant a csőrével:

– Miért nem jösztok már? Az emberek ebédje akartok lenni, mert ha nem jösztok, valamelyik gazdag ember tányérján lesz belőletek éték, pecsenyehús, vagy leves!

Az egyik madár, talán az utolsó fészekaljából való, válaszolt neki:

– Nem megyünk, mert hazugság minden szó! Azért visznek el bennünket, hogy mutogassák a szépségünket. Hidd már el, nincs ilyen madár más, mint, amilyenek mi vagyunk az Örvösök. Mi jóval nagyobbak vagyunk a házi galambnál; szárnyhajlásunk és a szélső szárnyfedők fehérek; a nagy evezők külső szélein fehér szegély; az öregek nyakörve zöld érc fényű, és bíboros, középen fehér. És mert hagyjuk, hogy befogjanak és elvigyenek, arany lesz a kalitunk, és ingyen kapunk élelmet! Egyébként, fáj a szárnyam, repülni sem tudnék.

–Tudom, hogy szépek vagyunk. Folytassam a fajunk bemutatását? Jó, figyelj: *Az öreg hím galambon* a fej és nyak kékes-szürke, a tarkón alul képződő örv ércfényű zöld, bíboros zománcal. A nyakoldalakon a fényes tollazat közepén, fehér félholdszerű folt minta, a begy rózsás ibolyaszínű, gyengén zománcos, melyen át a szürkés alapszín, átszűrődik. A hát, és a szárnyak színe olyan, mint a feje; a far csíkja világosabb; a fiókszárnny fekete; a nagy evezők palafeketé, külső szélük fehér színnel szegélyezett. A többi evezőtoll palaszürke; az alsó test világos kékes-szürke; a fark vége palafekete, töve felé világosabb s hamvasba játszó. A csőr töben rózsapiros, hegye fehéres narancssárga; a szem fehéressárga; a lábak ibolyás rózsapirosak. A *tojó*, mármint én, inkább szürkés nem annyira kékes, nyakörvem kisebb, és kevésbé ragyogó. Nektek, fiataloknak a nyakán nincsen örv, a színezés nem oly tiszta, alul világosabb. Nézd, nekem a mellényem bíboros, míg a tollaim és a hátam szürke, a csőröm és

a szemem piros. A szépség, egy külön dolog. Minden élőlényben van valamilyen. Nem ez a legfontosabb dolog. A madár élete a repülés, ezért, azt nem adhatom oda semmiért! Fájd, fájd a szárnyad az ütéstől? Ejnye, már! Nekem is fájd, de én szabadon, és nem kalitkába zárva akarok élni, nem kukoricát enni csak, mert az híz-lal, hanem azt, amit megszoktam. Forrásból akarok inni, vagy a patakból, azt és akkor enni, inni, amikor akarok! Tavasszal a föl-deken az eke után lárvákat, pajort, majd cserebogarat és más bo-garakat, köztük: a repce vetések legfőbb ellenségét repcebecő-ormányos bogarat, mely a repce zöld friss hajtásaira rakja le a fehér, szőrös petéit. Ezért, mi örvösgalambok ezeket csípjük le. Kár, hogy az ember ezt nem látja, csak a kárt veszi észre, és azt hiszi, hogy mi, a galambok károsítjuk a repcevetést. Eszek még kukacokat, hernyókat és az erdőkben a tobozok magjait, no meg napraforgó magot, ami miatt az emberek szintén bosszankodnak. Ha mi esszük meg a kártevőket, nem kell permetezni, de ezt ők nem így fogják fel, bennünk ellenséget látnak, vagy azért fognak el, mert más hasznat is akarnak. Semmi sem elég az embernek...

A zsákban a fiatal madár meg sem moccan, nem indul, de az anyja még búcsúzóul odaszól:

– Nem tudod még mi az élet, pedig az szép és jó. Mit ér az arany kalitka, ha benne mozdulni sem tudsz, nemhogy felrepülni az égboltra, s felülről nézni az alant elterülő tájat? Mit ér az arany kalitka, ha szabadságod nincs? Egész nap csak a kalitban állni, és egyre várni, mikor kapsz végre enni, unalmas, nem is élet! És a legrosszabb, ha ételként végzed egy gazdag vevő tányérján, s amikor csontodat az ember lerágta, leszopogatta, utána odaveti egy macskának. A tollaidat elégetik. Belőled nemcsak utód nem lesz, de még por sem marad!

Csend a válasz, a néma hallgatás. Nem vár tovább, megfor-dul. Ő, Kru, a bátor örvös galamb, vagy a másik nevén: székács, elsiet a zsáktól. A teherautócska alján, egy lukon kilesve látja, az út miként szalad alatta. Jaj, az ismerős tájtól egyre távolodik, hol van az már?

– El, el innen gyorsan!” – kiáltja, és erőt véve, felreppen a jármű oldalára, majd alászáll az országútra.

A jármű tovább halad, ő ott marad. Megmenekült! Szabad újra! Rendezgetni kezdi a tollait, majd, amikor végzett, dönt, mit tegyen ezután. Most már igyekezni kell elérni az út közelében álló legelső magas fa dús lombosát, ahol védve lesz a karvaly, a nyest, és a többi erdei, mezei ellensége elől.

– Hamarosan leszáll az est, s jön az éj homálya, amikor, bármi megeshet, ezért kell a rejtek!

Reggel majd a fészkére térhet. Készülhet a nagy útra, telelni. Hol fog most, az még talány. Majd csatlakozik egy költöző madárcsapathoz. Azzal fog útra kelni. A csapatkapitány határozza meg, hogy hová mennek: Dél-Európába-e vagy Kis-Ázsiába. Van olyan madár csapat is, mely Északnyugat-Afrikába is átrepül. Onnan visszajöve majd jövőre, az új fészekaljnak intelmeit tovább adja:

Óvatos legyen, vigyázzon, mert az ellenségeik között ott van; az EMBER!

Pásztorné Földi Adrienne

A mátkapár

(Verses mese)

Mese, mese, meskete
ülj leányka az ölembe,
mert a mese csak így lesz jó,
kisleánynak a szép a jó.

Én vagyok az orkán lánya,
szállok vele mindenhova.
Keresem hűséges szerelmem,
mert üres életem nélküle.

A kedvesemet elrabolták,
egy sötét erdőbe hurcolták,
elátkozták, sárkány az őre,
hogy ne lehessen több öröme.

Szállj te táltos, szállj a széllel
hozd el nekem a szerelmem!
Sóvárgom a mosolyát
hadd legyünk újra mátkapár!

Elátkozott legény vagyok,
csak éjjel látom a csillagom.
Karommal ölelem szeretve
enyém a kedvesem szíve.

Hej, sárkányok gyöngyvirágja!
Adj ki engem a mátkámnak!
Meglásd, ha te is párt találsz,
szebb lesz a fű, fa, és virág!

Nem adlak ki, mert te enyém vagy!
A szívem, nem a várt puha vaj!
Kemény vagyok, és, jaj kegyetlen,
nem lágyít meg sem hó, sem ember!

Nem érdekel, ki a kié!
Te az övé? Ő a tiéd?
Rút vagyok, de ostoba nem!
Bennem lásd meg szerelmedet!

Beborul az ég, csattan villám
le-lesújtogat az Úr haragja!
Kidőlnek az erdőség fái,
nincs többé átok, szabad a fi'!

Pásztorné Földi Adrienne

A Napkirály vitéze

Egyszer régen, hajdanán, egy magyar faluban élt egy olyan szegény legény, akinek az apja és a két fivére a király háborúiban vesztek oda, anyját, az utánuk maradt szegénység és a bánat vitte a sírba. Hej, pedig nem voltak ők szegények mindig. Király vitéze volt az ősük, aki a vitézségért a falut ajándékként, és a Vitéz nevet a faluval együtt kapta. Minden falubeli köteles volt adni neki a megtermelt javaiból egy meghatározott részt, mivel az ős volt minden falubeli föld birtokosa. Ahogy múltak az évek, megcsappant a falu lakosainak száma, a nagy vitéz leszármazottjai nem követelték a terményből a részüket, gondolva, nekik bőven van, a falubeliek meg örülnek, ha élnek a sok, őket sújtó baj miatt, miért terhelnék őket még a terményrész megfizetésével. Ez a fizetési kötelesség így szépen lassan feledésbe merült.

Amikor Vitéz Józsi a munkát egymaga már nem bírta, szólt a bírónak erről az elmaradt fizetési kötelességről, kérve, hogy hirdesse ki a faluban, ezután a terményrészt mindenki fizesse meg neki, a királynak továbbítandó adón kívül. Óriási lett a felháborodás és követelték, mutassa be erről a királyi okiratot, mert csak akkor hiszik el. Sajnos, nem tudta, mert a házát egy éjszaka valaki rágyújtotta, s ha a macska fel nem riasztja, ő maga is benne égett volna. A királyi birtoklevél is, és a javak is elégték. Végül, tavaszra, mire a hó elment, már betevő falatja sem maradt.

Egy újabb éjszakai tépelődés után eldöntötte, hogy örökre elhagyja a faluját. Világot látni megy, szerencsét próbálni. Őse, IV. Béla király vitéze volt, lehet belőle is rangos ember, vagy hasonló. Bárhol jobb lehet a sorsa, mint itt. Felment a padlásra megnézni, van-e egyáltalán valami, ami még megmaradt az ősi gazdagságból. Csak egy ócska háti iszákot (zsákot) egy zacskót valamilyen porral, kardot, buzogányt, és egy kisebb csatabárdot talált, amit az ember hűsklopfolónak gondolhatna manapság. Ezek az ősnek az elfeledett fegyverei voltak.

Az övébe tűzte a fegyvereket, a derekára kötötte a kardot, hátára vette az iszákot, és már indult volna, amikor a szeme megakadt még, a bőrkulacson, és a kaszán. Magához vette őket, mert más úgysem értékelte volna. A kaszát már azért is, mert egykor játékból kiélezte annak mind a két szélét, hogy oda és vissza is tudjon vágni. Akkor anyja azt kérdezte, minek az, csak bolondot csinál vele magából. Ám ő úgy gondolta, jó lesz az egyszer valamire. Jó lehet akár fegyvernek is, és egy husángba behúzva senki sem tudhatja, hogy mit visz. Jó lesz így vándorbotnak, mert ráakaszthatja a bekecsét, ha melegebbre fordul az idő. Ezután, nekiindult mezőnek, erdőnek. Eddig nem volt semerre a falu határán túl, ezért nem tudta merre van a legközelebbi falu vagy város. Ment, mendegélt, az élelme lassan fogyott, a kulacsa kiürült. Egyszer csak, egy erdőbe ért, ahol egy keskeny vadcsapást talált, melyen elindult, remélve, hogy lakott helyre vezet. A csapás kivezetett az erdőből.

Egy városba ért. Ott, katonákat toboroztak éppen, az osztrák uralkodó számára. Miután meglátták a harcias kinézetét, rögtön felfogadták gyalogos katonának, mondván, hogy ha szerez a harcok során magának lovat, beállhat lovas katonának. Beállt, mert így kapott élelmet, italt és mundért. Ezt a katonai alakulatot a Napkirályhoz irányították, mivel annak szüksége volt zsoldosokra a hatalma megerősítésére. Józsi hét évig szolgált úgy, hogy több helyen is harcolt a francia királyért, és Franciaország területén királyi helyőrségekben is teljesített szolgálatot. A hadi idejének letelte után XVI. Lajos király megjutalmazta, mint kiváló katonát. Nem tehetett mást, mert a Habsburg uralkodónak az uralt országaiból toborzott katonái közül egyedül ő, a magyar maradt élve. A hadoszlopukat arra szánta a francia hadvezetés, hogy az ellenfél ágyútüze őket seperje el, és ne a saját haderőt. Ám, ők, a magyarok elfoglalták az ellenfél ágyúit, s így megfordítva a csata menetét, a király hadereje győzött. A Király, a közelében akarván tartani a magyar vitézt, hogy ha szükség lenne

rá, kéznél legyen, lovaggá ütötte. Királyi pecsétjével ellátott nemeslevéllel két falut ajándékozott neki Normandiában. Azt mondta: „ott a föld zsíros, a fű kövér, van halban gazdag folyó, érdemes lesz ott megtelepednie. Egyébként tudnia kell, hogy azoknak a földeknek az ura most a háborúban esett el, családja nem maradt, s mivel oda úr kell, azért kapja ő annak a birtokait.” Az életkezéshez kapott egy juhnyáját, királyi paripák vitték a hintóját minden fajta drágasággal megrakva, hogy addig se lészen szükség semmiben, amíg eléri az első faluját. Amikor a királyi menlevelet megkapta, mindjárt úgy döntött, mivel ő már itt valaki, a gazdagság mellé feleséget fog szerezni, mert anélkül nem élet az élet. Hintóval és egy juhnyájjal együtt utazni egyszerre, nem volt egyszerű feladat. Támadás lehetőségével számolva, az értékeit egy széles anyaggal magára kötözte az ingje alá, a hintóban csak az enni, innivalót tartotta. Ő is lovon utazott, miként a juhász.

Lassan haladtak. Még a királyi székváros külterületén jártak, amikor kiabálást hallott, mintha őt szólítanák. Megállott. Ismeretlen katona vágatott utána. Azt tudakolta, merre tart. Elkísérné, mondta. Amint jobban elbeszélgettek, Józsi rájött, hogy ez a katonaruhás ember nem más, mint szülőfalujában a bírónak, a vele egyidős fia, akivel nem találkozott a regementben. Valószínű, hogy másikban szolgálhatott. Élt a gyanúval, hogy ez az ember el akarja őt veszejteni, hogy többé a falujukba ne menjen vissza, hiszen, ha holt hírét keltik, a vagyona a falura száll. Egy idő után az országútról lekanyarodott egy rövidítő útra, mely a kapott útleírás szerint, egy tágas réten át vezetett. A réten megálltak pihenni. Józsi közölte, hogy ő ott megpihen az állataival, mert kell azoknak is, és a nyáját kísérőknek is a pihenés. Ha az utazótárs akar, tartson vele. Jancsi elköszönt, és továbbment előre az úttalan vidéken. Lepakoltak, a kocsis és a juhász Józsitól kissé távolabb, a rét mellett húzódó kis erdő közelében, míg Józsi tőlük pár méternyire dőlt le. Elővették az elemózsiát és falatozni kezdtek.

Nemsokára megjelent egy ember, azután kettő, majd újabb kettő és tudakolni kezdték kik ők, és hova tartanak. Nem tetszett a kérdezősködők sunyi tekintete. Érezte, jó lesz, ha résen lesz. Kérdezték, ha a félsziget felé menne, nem kell-e neki kíséret, mivel arra sok a rabló, s ők megvédenék. Megmondták a védelem borsos árát aranyban. Józsi azt mondta ezeknek az ajánlkozónak, húzódjanak kicsit félre, amíg megbeszéli a dolgot a juhással. Lényegében nem ezt akarta, hanem előkészülni, ha az emberek megtámadnák, kinek hol legyen a helye, ki mit csináljon a saját és a nyáj védelmére. Kísérőinek megerősítette a korábban tett ígétét, hogy gazdag jutalmat ad a béren kívül, ha szerencsésen hazaérkeznek. Az emberek látótávolságon túlra húzódtak vissza. A juhász azt mondta, neki mindegy, hogyan dönt az úr. Kérte a juhászt, ha kell, segítsen a botjával püfölni az ellenséget, a kocsis az ostorral üsse azt, aki rátámadna. Ezután elkezdett kiáltozni, hogy már jöhetnek az emberek, mert döntött. Amíg az emberek vissza nem értek, a juhász az elemózsiát viszszarakta a hintóba. Józsi a lovát elkezdte lecsutakolni, etetni, itatni. Amíg a lova ellátásával foglalkozott, az, csendben arra figyelmeztette, hogy ha még nem tudná, a fegyverei sok mindent tudnak. Csak kiáltania kell, ha bajban érzi magát, hogy: „Kard, buzogány, csatabárd elő, üssétek, vágjátok a gazembereket!” A fegyverek is, a lovak is tudni fogják a dolgukat. Már a ló szavára érezte Józsi, hogy az övében a fegyverek készenlétbe helyezték magukat, a parancsra várva. A kasza is mozdult egyet a hátizsákjában. És ez már több volt, mint a puszta biztatás. Ráadásul, valahonnét előkerült egy bozontos fehér kutya, mely a bokrokból szedhette össze az odadobált csontot, s most állandóan Józsi lábához dörgölőzött. „Jól van, a kutya is szolgálhatja a védelmet” – gondolta, azután közölte, aranya nincs, de odaadja a hintót a lovakkal, ha kell. Az ajánlkozók közrefogták a hintót, a nyáját, és őt a juhással. Így indult el a menet, de nem haladtak messzire, amikor késeket rántva rájuk támadtak.

Ezt látva a juhász ráhúzott kettőt hármat a támadójára, aztán a hintóhoz rohant és beleült, hogy abban bújjon el. A kocsisa viszont, a közeli urasági kastély vizesárka felé rohant. Józsi egyedül maradt. A hintót, az egyik tolvaj a benne ülővel együtt rabolta el, míg egy másik rabló, a nyáját akarta elhajtani, amíg tart a küzdelem. Látva az elrabolt hintót elszáguldani, Józsi elkiáltotta a mondókát. Rövid küzdelem után a csetepaté az ő győzelmével zárult. Fegyverei lekaszabolták a merénylőket. Jó, hogy Józsi korábban lóra szállt, így most már ő hajtotta a nyáját tovább, mivel elvesztette mind a kocsist, mind a juhászát. Nem tért vissza az országútra. Két domb között a völgyben folytatta az útját kerülgetve a lapályokat.

Amikor látta, hogy útja a lábba vezet, egy kínálkozó szélesebb úton az országútra visszatért. Tiszamentén nőtt fel, tudta, hogy a mocsár veszélyes hely egy idegen embernek, nyájjal ott nem lehet mozogni. Az állatok élvezték a dús, vadvirágos rétet, amikor egyszer-egyszer megálltak pihenni. Ismét egy urasági birtok következett. Nem volt kint a kastély tornyán a zászló, ami mutatta, hogy a gazdája nincs otthon. Utána, váratlanul előtte termett a falubíró fia, aki elmondta, nem találta meg a kapitány családját, s most nem tudja mit csináljon... Kérdezte Józsi, mit akart attól a családtól, mire azt válaszolta Jancsi, hogy üzenetet vitt volna a kapitánytól. Ebből tudta meg, hogy a bíró fia is csaló, mivel a kapitányt éppen ő temette el a győztes csata után, mert az, a sebeit nem élte túl. Rájött arra is, ha Jancsi a rablók közé nem tartozott volna, és nem figyelte volna ki titokban az ő mozgását, honnan tudta volna az új útvonalát? Nemsokára, egy újabb dombvidékre értek, s azon túl a messzeségben felfénylett egy templom tornya. Az a templom lett az útirány, mert az a falu, már az ő birtoka volt a kapott útirajz szerint. Jancsin látszott, más a szándéka, mint neki. S amíg Józsi az összegyűjtött pár gallyért lehajolt, a nem régen elejtett fácán megsütéséhez, Jancsi hátulról a hátába döfött a törével.

Ám, a tör pengéje nem érte el Józsi testét. A hátizsákban a szülőföld porát tartalmazó zacskón áthaladva a hegye a kasza pengéjének ütközött. Visszahúzni már nem tudta, mert a kasza előugrott, és egykettőre leszelte a tört markoló kezét. Mire Jancsi egyet jajdulhatott volna, a kasza megfordulva, a másik élével levágta a támadó fejét is. Józsi csak az elé legördülő fejet és a mellé zuhanó testet vette észre, olyan hirtelen történt minden. Tekintetére a lova csak annyit felelt, hogy „aki orvul támad, annak ez a sorsa.” Bár nem érdemelte meg, de eltemette Jancsit, mert mégiscsak a falubelije volt. Később, a fácánt megsütötte, szárnyait és a csontjait a kutyának adta. Megérdemelte az eb, mert jó előre megmorogta Jancsit jelezve, hogy rosszban sántikál.

Ezután, már gyorsan haladt a nyájjal. Végiggondolta útját hazától idáig, büszkén állapította meg, ő sem rosszabb egykori ősapjától, mert az, Árpádházi király vitéze volt, ő pedig a Napkirály vitéze lett. Vágyta már az okos emberi szót, és egy jó és szép asszony kedvességét. Nagy út volt már a háta mögött, amikor elérte a korábban, messziről látott folyót, melyen túl terült el a templomos falu. Még volt kevés szalonnája, kenyere. Megette, és megitta a kulacs aljából a maradék bort. Azután kivette a nyeregkápa alá rögzített, a két faluja bíróihoz és a papjaihoz küldött, őt igazoló királyi leveleket a földesúri beiktatását illetően, és a tulajdonjogát igazoló iratait. A megmaradt aranypénzeivel együtt újra a hasára kötözte őket, majd behúzódott az egyetlen fa árnyékába pihenni.

Lovát lebéklyózta, a nyája körülötte pihent a kutya felügyelete alatt. Holt fáradt volt. Az ólmos, zsibbadt fáradtság miatt mindjárt elaludt. Lágymű szellő fűjdogált. A hold beterítette ezüst fényével a nyár végi tájat. Csend volt és nyugalom, csupán a folyó vize csobbant meg néha. Álmában, derékig érő aranyló búzatábla közepén állt, és egy kiáltást hallott:

– Jössz-e már drágám?

Napkeltekor felébredve, még emlékezett az álmára és eltűnődött. „Szép álom volt. Melengető, derűt adó. Jó lenne, ha ez az álombeli esemény valóra válna!” Azonban, ahogy az álmot kitörölte a szeméből, az ijedtség lett úrrá rajta. Eltűnt a nyáj is, a lova is. Hiába szaladt jobbra, balra, sőt a folyómelléki ligetes kis erdőn túlra is, sehol sem találta őket. Egyetlen fűszál sem árulta el, merre mehettek. Mintha, a föld nyelte volna el, vagy az ég szippantotta volna be őket. Azután józan megfontolásra intve magát elkezdte számba venni, hogy az állatai ellopása miatt nagy kár érte. A rosszban az mégis a jó, hogy az iratai és a fegyverei megmaradtak, és él. Hogy mielőbb lehiggadjon a kirablása miatti haragja, beugrott a folyóba fürödni. A víz hideg volt, kissé fázott. „Legalább kívül teljesen rendben leszek, nem csak a fejemben lesz rend, hiszen, ha nem ittam volna meg a bort, biztosan felébredtem volna a tolvajok neszezésére. Én vagyok a hibás, mert a fejembe szállott a dicsőség, hogy XVI. Lajos királynak vagyok a vitéze.” – mondogatta.

Felgyűrte a nadrág szárát, és beállott a folyónak egy sekélyebb, lassúbb sodrású részén a vízbe, halat fogni. Már éppen úgy gondolta, hogy nincs szerencséje, amikor két nagy hal jelent meg a lábánál. Eltalálta az egyiket a harci bárdal. Egy nagy ponty volt. Talán két kiló lehetett. Boldog volt. Mire elkészült a tűzhely kialakításával, a már fejetlen hal megszólalt:

– Hé, ember! A kopoltyú alatt találsz egy arany karikát. Az én vagyok; vízi tündér. Csak akkor tehetek jót az emberekkel, ha te a halfejet a karikával együtt bedobod a folyómederbe, oda, ahol a víz a legsötétebb. Ugye megteszed? Meghálálom a jószágodat.

Józsi, sohasem lepődött meg életében annyira, mint most a beszélő hal miatt. Gyorsan megnézte, a kopoltyú alatt valóban ott van-e a mondott arany karika. Ott volt, de nem volt számottevő súlyú. Alig leheletnyire volt nehéz a hajszálnál is vékonyabb arany karika, mely a tenyerén pihent. Józsi, mérlegelni kezdte a hallottakat. „Ha a karikát megtartanám és el akarnám

adni, nem mennék vele semmire, mert a végén kitalálná a vevő, hogy loptam, mert ahol azt találtam, az a folyó ilyen-olyan úré, ezért az arany karika azt illeti meg...”

– Mégis, mivel hálálnád meg? – kérdezte. Maga sem tudta, hogy a pillantása mennyire esdeklő volt.

– Ha visszadobod, meglátom, mit tehetek érted.

– Csak meglátod, és mégis mit akarsz tenni értem?

– Te mit szeretnél elérni a legjobban, az életedben?

Józsi elmélázott.

– Mit, én?

– Ki más? – sürgette a hal.

– Munkát, otthont, feleséget, mindent. Mégis honnan legyenek biztos abban, hogy teljesíted a vágyam, hiszen nem vagy arany hal, aki három kívánságot teljesít!

Józsi kimondta a vágyát, de, máris megbánta, mert felfedte magát, egy idegen előtt. Azonban, a lelkének a legmélyén ott bujkált a felismerés: a tündér bajban van, és éppen tőle vár segítséget, ha már így hozta az élet, hogy így találkozzanak. Mit tesz, ha nem segíti meg a tündér őt, mert nem tudná valamiért? El lesz ő ezután is, a tündér nélkül is!

– Szóval, mindent akarsz? Ahhoz, dobd be a fejet és az aranykarikát a vízbe! Igyekezz!

Józsi nem várt tovább. A pontyfejet a karikával együtt bedobta a folyómederbe, oda, ahová a tündér kérte. A halfej karikát vetett, és egyre nőtt a hullám. Ott ért partot, ahol ő állott, azután elenyészett. Ráért, nem sietett sehová, nem kellett az állatokkal foglalkozni. Nézte a lágyan fodrozódó halványszürke hullámokat. Örömet adott a víz békéje, elandalította. Hazagon-dolt. Később, a folyóparton lehasalt, hogy a víz szintje felől figyelje meg, hol lehet gázló a közelben, ahol átmehet könnyedén. Amíg a vizet figyelte, közben a hallal történt találkozása járt az eszében.

Hosszas nézelődés után, felfedezte a biztonságos átkelésre legmegfelelőbb helyet, amilyent keresett. A vízparton való hasalásból már készülődött felállni, amikor a víztükörben megpillantotta a saját arcának a tükörképét, s mellette egy másikat, egy nőét.

– No, ne, már megint álmodok? – kérdezte, de hamarosan rájött, hogy a vállát hirtelen megérintő, a nyakát csiklandozó női haj nem álom, hanem valóság. Amint megmozdult, a nő visszahúzódott. Józsi felállott, és a nő felé fordult érdeklődve. Az mosolyogva szólt rá:

– Ki ön és mit keres erre?

– Őfelsége, a Napkirály vitéze, Vitéz József leszerelt katona vagyok – mutatkozott be, majd röviden közölte, hogy királyi ajánlásra jön ebbe a folyón túli faluba. Kilétét és célját igazolni tudja a nála levő királyi levelekkel, melyeket szerencsére a nyáj és lótolvajok nem loptak el tőle.

A nemesi rangját elhallgatta, gondolva, hogy majd a személye és a munkája után becsüljék meg, ne a méltósága alapján fogadják be őt kényszerből. Erre a nő bólintott. Elmondta, hogy a neve Bettina, és a folyón túl lakik a falu végén. Özvegy. Hat hónapja temette el a férjét és nála nagyon elkélne a dolgos kéz. Ha a vitéz úr valóban dolgozni akar, nála van munka és van lakás, lesz ruha és koszt, de mindent meg kell szolgálnia. Megegyeztek abban, mi lesz Józsi munkája.

Elöl ment a ringó szoknyájú asszony, ő meg követte. Hiába voltak a királytól pecsétetes levelei, a falusiak bizalmatlanok voltak iránta, nem hittek neki. Ám, a benne való tisztelet egykettőre megjött, amikor két hónap múlva beállított négy királyi lovas katona azzal, hogy a falunak kell elszállásolni őket, mert ezután ők a királyi helyőrséget képviselve ott fognak élni az új földesúr és a táj lakosságának védelmére. Őfelsége azért küldte őket ide, hogy érvényt szerezzenek a királyi akaratának. A régi földesúr elhalálozott, tehát másik úr kellett ide.

Egyébként bejelentést kapott őfelsége az ezen a vidéken történtő sok tolvajlásról és váratlan halálesetekről. Mire az őszi köd leszállt, a rend helyreállt a faluban, a katonaság jóvoltából. A lakosság a kastélyba visszahordta a földesúr távollétében eltulajdonított tárgyakat, és megfizette részére a földesurat illető terményrészeket, miután a katonák a királyi parancsnak ellenszegülésért deresre húzással fenyegették meg a lakosságot. Legkésőbb a ló és a juhnýáj került meg. Nem tehettek a lakosok semmit, mert mindegyik juh hasára oda volt tetoválva a király neve, az ajándékozás ideje, a ló tomporán a királyi billog jól látszott.

Bettinával Józsi hamarosan összeházasodott. Bettina háza a helyőrségé lett, a házaspár otthona, a főúri kastély. Nagyon értették és szerették egymást. A Napkirály vitézének minden sikerült, amibe belefogott. A falubeliek is szerették, mert mindenkin segített, akin csak tudott.

Egy vasárnapi mise után a falu papjának elmesélte hogyan lett ő, a magyar katona, a felséges Napkirály vitéze, és szólt a hallal történt találkozásáról is. Az atya azt válaszolta, hogy Józsi az elért boldogságát a becsületességének, a dolgos két kezének, az arany szívének, és az általa kisugárzott szeretetnek köszönheti, és nem másnak. Ezek a tulajdonságai fordították a sorsát jóra. A fiatal párnak sok gyermeke született és sokáig boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Pásztorné Földi Adrienne

Narinder az óriás

Valamikor hajdanán, amikor még a nap erősebben sütött, és több eső esett, egy hindu lakosú sziget egyik falujában élt egy nagyon nagy növésű ember, aki, három méternél is magasabb volt. Őt, egyszerűen, csak az Óriásnak nevezték maguk között a falusiak, s mivel testméretre nagyobb volt, mint ők, tehát más volt, meg sem próbálták megszeretni őt. Pedig ő is, mint a falu népe, földet művelt, abból élt, és olykor kiment a tengerre halászni. Ha sok hal került a hálójába, vagy nagy lett a zöldségtermése, bevitte a falu piacára és eladta, vagy ha nagyon szegény ember került az útjába, annak ajándékozta az egészséget. Mint mindig, ahol túl jószívű egy-egy ember a többihez képest, itt is irigység alakult ki a közelében. Előfordult, hogy ha átment egy másik szigetre, mire visszatért, lába kelt néhány csirkéjének, vagy egy malacának, míg a közelében élő nyomorúságos szegény ember kéménye most vígan füstölt, és, a konyhájából áradt a sült hús illata. Mivel nem gyanúsíthatott senkit a lopással, így egy ideig ezt békén eltűrte, de aztán összeszedve a cókómkját, eladva a szárnyasait és más házi állatait, el-elutazott hosszabb időszakokra.

Volt a faluban egy kicsiny, még csak nem is iskolás korú fiú gyerek, aki korán jutva árvaságra, el-eljárt az Óriáshoz mikor mi-
ben segíteni annak. Narinder ilyenkor, bár örült a gyermeknek, mindig intette:

– Ne jöjj ide fiam, mert meg fognak haragudni rád az atyafi-aid, inkább segíts nekik a földjükön. Lásd, én bírom a munkát, nem kell nekem még segítség.

De a gyerek nem maradt el, s mivel Narinder jó volt hozzá, mert mindig kapott tőle több napra való élelmet, így válaszolt:

– Narinder apó, én is szeretném tudni mindazt, amit te, taníts meg kérlek, engem a te tudományodra, add át nekem a tudásodat, a bölcsességedet, ha majd te fogsz segítségre szorulni, majd én foglak istápolni téged.

Narinder meglepődött ennek a kicsi gyermeknek a hozzá ragaszkodásán, és a bölcs szavain, ezért többé nem küldte el őt magától. Viszont, elmondta a falubírónak a gyermek szavait és azt, hogy mivel a gyermeknek nincs senkije, ezért, a bíró, ha egyetért vele, akkor ő átadja majd a tudását a gyermeknek, apja helyett az apja lesz. A bíró megadta erre az engedélyt, s ezután a gyermek minden reggel elment Narinderhez gyümölcsös és zöldséges-kertet ápolni, halászhálókat fonni és foltozni, élesíteni a kagylóvágó késeket.

Amikor már elég nagy volt a fiú, Narinder magával vitte a tengeri merüléseihez, hogy többre is meg tudja tanítani a „fiát”. Már kezdte a fiának tekinteni, mert a gyerek felnézett rá, mint egy istenre, de leginkább, mint egy apára. Legfontosabb volt a tengerszint alá történő lemerülésnél, a lélegzetvételi és a levegő benntartási technika elsajátítása. Nem mindegy, meddig tartja bent a levegőt. Megtanulta, a különböző úszásfajtákat, és azt, hogyan lebegjen csak a hullámokon, hogyan hívja a delfineket játszani és hogyan, ha segítségre lenne szüksége. Hogyan gyűjtse be a vadméhek mézét a sziklák közötti résekből, a meredek sziklafalakon fészkelő madarak tojásait, ehető bogyókat, gyökereket, és másokat.

A gyerek folyamatosan okosodott, nagy segítség volt az egyre öregedő embernek, aki egyszer csak elárulta a fiúnak azt, amit más nem tudott a faluban, hogy az ő egykori ősei nem a Földön éltek mindig, hanem az égen át egy másik földről jöttek, de annak a pusztulását csak kevesen élték túl. Mivel a hattagú ősi család el tudott jönni, itt a Földön kerestek menedéket. Igen, igen, egyszer neki is volt családja, gyermekei és egy gyönyörű kislánya. Ő, a családjával, itt a Földön, egy közeli szigeten egy barlangban élt, mert ott volt olyan a barlang levegője, mint az egykori óriások-földjén, ahol éltek sok százezer évvel ezelőtt. Ám, amikor jött egy pusztító tengerár, egyedül, csak ő maradt életben, a többiek mind meghaltak. Akkor költözött át ide, az itt levő birtokára.

A gyermeket a kérésére, egyszer elvitte megmutatni, hol élt egykor a családjával. Megmutatta, milyen most az a barlang.

Rudra, ekkor azt ajánlotta Narinder apónak, próbálja rendbe szedni azt az egykori barlangot, mert az olyan gyönyörű most is, mint amilyen Siva isten ifjúkorában lehetett.

– Narinder apó, nagyon szívesen élnék itt veled néhány rendes emberrel a falumból, ha te is szeretnéd – jegyezte meg az óriás „fia”, aki egyre közelebb került az óriás szívéhez.

Ismét kénytelen volt szólni erről a falubírónak, aki erre óriási szemeket meresztett, majd azt mondta, ha más vele megy a faluból, tegye, bár jobb szeretné, ha a lakosság együtt maradna.

A bíró nem szólt másnak a beszélgetéséről az óriással. Talán nem hitte el, amit mondott, mesének vélte az egészet. Narinder és Rudra egy-egy ilyen távolléte alatt történt a faluban, hogy eltűnt hol egy asszony, hol egy lány, vagy éppen egy legény. Ezután emberrablással kezdték gyanúsítani, és méginkább meggyűlöltek. Mert, ugye ki tudna elrabolni egy falubelit, aki őt ismerve naivul megy utána, azután pedig már minden hiába! Bizonyára ő a rabló, hiszen az eltűnteket senki sehol többé nem látta, nem találta meg, sem élve, sem holtan, hiába keresték. Még a szomszéd falvakban is érdeklődtek mind az eltűntek, mind az óriás után. De, hiába. Nyomuk veszett. Ám egyszer, egy fiatalember eredt a nyomukba, aki egy rokonát kutatta, kereste és nem volt fukar, hogy a megkérdezetteknek pénzt adjon, hátha eszébe jut valakinek valami. Így jutott el a tengerpartra, ahol egy faluban mutattak neki egy nagy kerek lyukat az erdő alatt, közel a tenger partjához. Egyszer valaki látta, és utána azt állította, hogy abban lépcsők vezetnek le nagyon mélyre, arra jár az a keresett óriás. No, a legény gondolta, hogy ez az óriás lehet az, akit ő keres. Égett benne a bosszú vágya az „elrablott falubeliekért” és elhatározta, hogy az üregbe leereszkedik, hátha ott vannak elzárva a falubeli emberek, akiket ő fog kiszabadítani.” Ez, az ő küldetése”, mondta. Megmutatták neki a lyukat, azután otthagyták, csináljon, amit akar. Nem követték, nem segítették, hiába kérte.

Nagyok voltak a távolságok a lépcsőfokok között, nehezen haladt, ráadásul a lépcső csúszott. Állandóan rettegett, hogy ha leesik, a nyakát törheti. Végül, amikor leért, annyira elfáradt, hogy a lépcső tövénél a szeme lecsukódott és ott, helyben elaludt. Amikor felébredt, nem tudott eleget csodálkozni, mert világos nappal volt odalent, míg felfelé nézve, alig látott, egy tenyérnyi világosságot, ha egyáltalán annak lehetett nevezni azt a fényfoltot, amit látott.

– Hol vagyok? Ez lenne az alvilág, én meg talán a középsőből jöttem volna? Valószínű, hiszen Siva istennek a felső világ ad ott-hont.

Elindult, hogy becserkésze a vidéket. A sima fehér kövekkel kirakott út mentén kétoldalt, virágos kertes családi házak sorakoztak, oldalt zöldséggel. Hátról gyümölcsössel, s azon túl legelővel, melynek a dús fűvét, szarvasmarhák legelték. A kaszálón szénaboglyák álltak.

– Hallatlanul gazdag ez a vidék! Pedig, nem messze ide a parton élők szegények!”– gondolta, majd csodálkozva ment tovább, amíg egy ember meg nem állította:”

– Ki ön és mit keres itt? Újabb lakója a telepünknek, most jött még csak?

A legény kikerülte a választ, csak annyit mondott nagy sietve, hogy itt még idegen, s egy nőrokonát keresi. Megmondta a nevét. A kérdező mindjárt tudta ki az, akit keres ez az ember. Mondta, tudja ki az, és majd szól, hogy egy rokona keresi, de addig is üljön le nála, ne vigye el az álmát, legyen a vendége. Egy nagy bögre tejet tett a vendég elé és egy karéj puha, frissen sült kenyeret. Az asszonya beszélgetni akart vele, de a legény inkább az evésnek látott hozzá, mint a beszédnek. Míg a gazda odajárt, ő hallgatott.

Amikor a keresett asszony megérkezett, nagyon meglepődött, hogy ez a legény ilyen messzire jött el, hogy őt megtalálja. Elmesélte, hogy jött létre ez a lakóterület a tenger feneké alatt. Ezen a vidéken egyszer óriások éltek, amíg el nem süllyedt a világuk, vagyis, a tenger el nem borította a földjüket a hullámaival.

Ez, az óriások földje, most az ő birtokuk, azoknak a hazája volt, amíg a tenger el nem vette tőlük. Narinder, ez az óriás, aki a falujukban lakott, megelégette, hogy a falusiak állandóan meglopják. Becsületes emberek társaságára vágyva kérdezte meg a többi falubelit, ha biztosítana számukra egy gazdag, bő termőföldű területet, hogy ott éljenek ezután, elmennének-e vele. Ők, nem tudták először, hogy mit tegyenek. Azután elmentek megnézni a felkínált földet. Látták, hogy ez az óriás mennyit dolgozott, amíg az elmerült területből ennyit visszahódított, és termővé tett, házakat épített és utakat, hogy ott az élet újra kivirágozhasson. Végül, igent mondtak. Éjjelenként költöztek el, hogy ne keltsenek feltűnést.

Volt egy lány: Maja, aki az óriás felesége lett. Most itt él a családjával, békében, nyugalomban. Gyermekei nem olyan magasak, mint az óriás apjuk, de magasabbak, mint a falubeli emberek. Azóta, a napi munka, az életük annyira lefoglalja őket, hogy nem keresték a kapcsolatot a régi falubeli ismerősökkel, rokonokkal. Ezért alakulhatott ki az a tévhit, hogy őket az óriás elrabolta, pedig ők, saját akaratukból jöttek ide és nem bánták meg. Ő; Hamsika nagyon szeret itt élni, a többiekkel együtt, mert a tenger menti időjárás viszontagságaitól védettek, a barlang, amiben szintén óriások éltek egykor, de most az ő földjük, az ő otthonuk, saját fénnel és időjárással rendelkezik, hull eső is. Azon kívül, a termőföld adta bő termésen kívül mást is ehetnek, mert a területükön átfolyó folyó halban bővelkedik, de az óriás szokott hozni tengeri halakat is. Szerinte, és a társai szerint is itt jó élni. Csak arra kell vigyázni, hogy a barlang teteje meg ne sérüljön, mert ellenkező esetben a barlangtető rájuk omolhat, s ők a mélyből a felszínre nem fognak tudni feljutni a nagy víznyomás miatt. E lesz örökre a hullámsírjuk, pedig, eddig, ha valaki meghalt az öregségtől közülük, felkerültek a föld felszínére a „Siralom-völgybe”, s ott alusszák az örök álmukat, egy hatalmas kőlap alatt. Hamsika elmondta még az óriás figyelmeztetését, miért ne nyúljanak a barlangtetőhöz. „Azért, mert amikor a barlangtető megsérül, a repedésén kezd a tengervíz beszivárogni, és özönvízhez hasonló víztömeget kapnak a nyakukba, melyből nem lesz menekvés.

Amikor a barlangtető végképp beszakad, beomlik, és a tenger-víz minden üreget betölt, olyan nyomás keletkezik, hogy megemelkedik a tenger vízszintje, mellyel a tengerár indul el, és annak nyomát nem csak az Elő-indiai partok, hanem talán az összes sziget is közel-távol megérzi. Akkor már nem lesz kiút, és az nem csak ő életüket fogja követelni magáénak, de sok ezer más emberét is.” Ez, eléggé vészjóslónak tűnt, de Hamsika unokatestvére nem hitte el. Ő, mindenképpen látni akarta a barlangtetőt. Égre, földre esküdözött Hamsika előtt, nem lesz a boltozatnak semmi baja, csak látni akarja mindenképp. Végül a település öregjei úgy döntöttek, abból még nem lehet semmi baj, ha oda elviszik Rahult; a vendégnek megmutatni a csodát, azután visszakísérik a felvilágra, hadd vigye meg a hírt a faluba, hogy ők élnek, jól vannak.

A látogatáskor kis időre magára hagyták Rahult, hogy a kérése szerint egy imát magában elmondhasson az övéért, azután ő jelentkezett az öregek előtt, kérve, kísérvék őt vissza a földfelszínre. Amikor Rahul búcsút intett és a vendéglátók elindultak vissza, Rahul elővette a kincsét, az ujjnyi vastag cseppkövet, melyet a boltozatról tört le emlékül. Hazaérve elmesélte, hogy Hamsikát hol találta meg, és, hogy jól élnek ott a tenger alatt. Végül, a falu előljárójának megmutatta bizonyosságul a cseppkövet, amit letört. Az előljáró okos ember lévén, elszörnyülködött. Azt mondta, no, most már várhatják a világ végét, mert ha ezzel a cseppköletöréssel Rahul kárt tett a boltozatban, akkor annak a világnak a vége már közel, és a tengeri szökőár, talán, még az ő szigetüket is el fogja mosni Rahul hibája miatt. Ám Rahul kinevette, és az élet ment tovább.

Rahul távozása után, egy holdhónappal, az óriás hazatért a családjához, népéhez. Amint a két világ közötti folyosóból leért a lépcsőn, már érezte, hogy megváltozóban van lent az éghajlat. Párásabb, mint volt, mint amilyennek lennie kellene. A boltozatot megvizsgálva megtalálta hamarosan a változás okát és megkérdezte, járt-e ott valaki idegen azóta, hogy ő elment hazulról. Elmesélték az idegen látogatását.

Narinder az óriás a tudomásukra hozta, hogy Rahul, sajnos meggyengítette a barlang boltozatot, s kérdés, hogy az meddig áll ellent a víz nyomásának. Az a barlangrendszer, melyben eddig éltek, a természet teremtménye volt, melyet gigantikus erő hozott létre még a föld őskorában. Azután azt talán évmilliárdok alatt folyamatos munkával alakított, szépített olyanra, amelyet ők már megláttak, hiszen Narinder odavitte őket, az ember által addig soha nem látott helyre. Nekik csak be kellett költözniük a palotáknak tűnő csaknem kész épületekbe, melyekben csupa márványból faragott ágy és kristálytükörök fogadták őket. Narinder szülei korában és az ő gyermekévei alatt, az a hely olyan csodálatos volt, amilyen sehol máshol a világon nem volt mindaddig, amíg a tenger el nem öntötte annak a barlangrendszernek nagy részét. Akkor veszett oda a népe. A telepések részére abból az egykori édenkertből ő megpróbált valamit visszaépíteni, de sajnos, az ártó kezek miatt ez most újra összeomlani készül.

Ígérte, hogy hoz hajókat, hogy eljussanak vele India földjére. A partoktól már nekik kell feljutniuk a Himalájára, ahol talán nem érik el őket a tenger hullámai és megmaradhatnak az életnek. Ha nem cselekednek időben, odavesznek mindnyájan. Amíg ő visszajön értük, szedjenek össze mindent, amit egy hajón elvihetnek magukkal: élelmet és ruhaneműt, mert ide többé nem térhetnek vissza. Megrémült, és nagyon elkeseredett mindenki. Rettegtek, hogy elveszíthetnek mindent, még az életüket és a gyermekeikét is annak a nyomorult látogatónak a hibájából. Az óriás távozásával egyidőben ment el Rudra ismét, hogy az útra mézet, madártojásokat és ehető kagylókat gyűjtsön.

Az óriás, két hajóval érkezett a parthoz, és szólt az ott élőknek is, hogy rettenetes szököár várható, próbálják menteni a saját életüket, ahogyan tudják. Szálljanak már most hajókra, meneküljenek. Kiottarta a hajókba beszálló telepeseit, hogy türelmesek legyenek, amíg partot érnek, utána pedig igyekezzenek a nagy hegységet mielőbb elérni, ahol bevárhatják az utánuk jövőket.

– És Önnel mi lesz? – kérdezték az óriástól.

– Én, segítelek benneteket és az enyéimet, hogy túléljük ezt a katasztrófát. Ha nem élném túl a bajokat, legalább ti maradjatok hírmondónak, hogy elmondhassátok, éltek egyszer óriások a Földön, mely valamikor régen, csak az övék volt, és ti abból az ősi édenből jöttetek.

A második hajóba az óriás szállt be az övéivel. Nem vártak Rudrára hogy megérkezzen, mert az idő sem várt. A tenger megmozdult. Csendesen, de elkezdett emelkedni a vízszintje. Ezt az óriás gyakorlott szeme észrevette, míg a többiek nem. Itt volt az idő az indulásra. Csaknem elérték már az indiai partokat, amikor a víz hirtelen még óriásibb hullámokat hozott.

– No, most szakadt be a barlang, most kell készülni a legrosszszabbra. Kapaszkodjatok és imádkozzatok! Most indul a szökőár! Ha a vízhullám a tengerbe sodor benneteket, a part irányába kell úsznotok teljes erővel! – figyelmeztette a vele együtt utazókat Narinder az óriás.

Az ár egyszer feldobta a hajókat, majd a mélybe taszította, azután a tengeraljra nyomottakat ismét felkapta, az ég felé dobta gigászi erővel, aztán ismét elkapta és megcsavarta az egészet, hogy pár másodpercnyi szünet nélkül újra kezdje, folytassa, amit már megkezdett. Jött egy újabb hatalmas, az előbbinél hatalmasabb hullám, és a legnagyobb hullámtaréjokba szorította majd dobálta, játszott tovább a két hajóval, végül két erős, egymásnak szembe-futó hullám mindkettőt kettétörte, és tovább lökte, de ekkor a hajón talán már senki sem volt, mert mindnyájan a tengervízben játék bábuként dobálva küzdöttek az életben maradásért, vagy, egyszerűen, tehetetlenül sodródtak, vergődtek az irtózatos pokoli árban. Most már mindenki saját maga küzdött a saját életéért a háborgó tengeren. A torony magas hullámok között hiába volt minden küzdelem. Vízbe fulladt az óriás, az egész új családjával, és a többi utas közül sem élte túl senki. Csodával határos módon, mégis maradt egyetlen valaki az egész településről, egyetlen hírmondó az óriások földjéről. Ám, róla, egy másik történet szól.

Pásztorné Földi Adrienne

Rudra, az Óriás fia

Rudra a kis ladikján elindult mézet és madártojásokat gyűjteni a hajóútra élelemnek. Egyszerre indult el apa és a fia. Rudra hálás szívvel, meghatódva, kissé könnyes szemmel nézett a távozó Narinder, a nevelőapja után, aki most is a népe jólétét keresve indult el, hogy hajókat hozzon a menekülőknek. Megígérte neki, másnap visszatér, hogy együtt kelhessenek útra. Ám, a sziklarepedésekből a mézgyűjtés bonyolultabb volt a vártnál. A gyerek aznap nem tudott visszatérni, mert közben ráesteledett. Másnap hajnalban akart visszatérni remélve, hogy a hajók megvárják. A sziklatetőn borult rá az éj, ott hajtotta a fejét nyugalomra.

Amikor, a két hajó felszedte a horgonyait és elindult a menekülőkkel, Rudra, az óriás nevelt fia, még hiányzott. Ő, még a „mézes” szigeten volt, így lemaradt a közös utazásról. Az a sziget, a tengerből egykor vulkánként emelkedett ki, de Rudra idején már nem ömlött belőle a tengerbe láva, nem pöfögött ki mérges gázokat. Piheni látszott, nem működött a vulkán, bár az oldalában volt egy melegvizű tó, ahol a fiú szeretett elidőzni, már azért is, mert csodálatos szépségű virágok nyíltak körülötte, a kolibrik körbepredesték azokat, s a méhek rengeteg mézet adtak. Böven termett ott narancs, banán, kókuszdió, és ehető bogyó, sőt még valamennyi gomba is akadt. A természet tele kézzel szórta a javait, gondoskodott Isten teremtményeiről.

Volt egy dédelgetett terve Rudrának, hogy ha felnőtt korú lesz és párt választ magának, majd ott fog letelepedni és családot alapítani. Narinder apó megmutatta neki a szigeten levő, és a sziget alatti barlangokat. Az azokból való menekülési útvonalakat ők építették ki, hogy ha bármit hoz a sors, meg tudják védeni magukat. Most ennek a szigetnek a tengerparti barlangjából készült hazafelé.

Már csak pár méter választotta el a falhoz erősített ladikjától, amikor a víz nagy erővel betört a barlangba és hirtelen, igen gyorsan emelkedni kezdett benne. Az első nagyobb tengerár felemelte a fiút, és nekivágta a barlang falának, csaknem a tetejénél. Akkor nagy szerencséje volt, mert odavágta a hullám, ahol ebből az alsó barlangból egy keskeny kürtő (átjáró) nyílt a felette levő barlangba. Onnan ki tudott jutni a vulkán tetejére.

Bár kezét, térdeit, lábszárát, sőt még a fejét is nagyon megütötte, mégis fel tudott kapaszkodni a felső barlangszintre, majd, amikor a tengerár azt is kezdte elönteni, felmászott a felszínre, és amennyire a testi fájdalmai engedték, teljes erővel rohanni kezdett a vulkánhegy legmagasabb csúcsa felé. Közben érezte, hogy a madártojások összetörve végigfolynak a testén, de a méz megmaradt, mert zárt edényben volt. Lenyalta magáról a tojást, és egy előreugró sziklaperem alá behúzódott. Ott meg tudott kapaszkodni, és nem volt a közvetlen víz közelben. Úgy gondolta, ott várja ki az időt, amíg a tenger dühöngése lecsillapodik. Ám, a vízszint egyre emelkedett. Azt aényt, hogy már a felső barlang is megtelt vízzel, mutatta, hogy a víz a peremre kijutva kezdett a hegy oldalán először csak kifröccsenni, majd kifolyni, aláfolyni a hegyoldalon. Még a meleg vizű tóba is jutott belőle. Ahol meghúzta magát, ott biztonságban volt, mert odáig már nem ért el a víz. Először, csak erre az áradásra és az elszenvedett sebesüléseire tudott gondolni, de később egyre többször jutott eszébe Narinder apa. Vajon mi van vele, él-e, hal-e, és mi van a telepésekkel? Elindultak? Elérték az indus partokat? Látja-e még őket valamikor? Nem tudta meddig kell ott lennie a sziklatetőn, így csak nagyon kevés mézet fogyasztott, inkább a hegytetőn élő ehető bogyójú bokrok bogyoit ette.

Sokszor kelt fel a nap és nyugodott le, és még mindig nem tudta, mikor hagyhatja el a sziklatetőt. Azután eljött az a nap, amikor már csak egy nyelésre való méze maradt, és nem talált több bogyót. A többi ehető gyümölcs akkor még vagy zöld volt, vagy még csak akkor kezdődött el az érése, még nem voltak ehetőek.

Elkeseredésében, hogy nincs mit ennie, és kezdi elhagyni az ereje, kiment egy víztaréjmentes napon a parti sziklához. Hasra feküdt és megpróbált lenézni. A látvány elborzasztotta, mert nem a barlang száját pillantotta meg, hanem az óceánnak a még mindig óriási hullámtarajait. Egy azonban mégis megnyugtató, volt. Mégpedig az, hogy a hullámtarajok vize már nem csapott át az egykori, a parton álló szikla tetején. Rájött, legelőször élelmet kell találnia, azután meg kell keresnie az övéit, mert ha tovább itt marad, akkor éhenhal.

Másnap, a parti szikla falába, még Narinder apa által bevert vaskampókon, mint lépcsőkön, leereszkedett a hullámok közé. Halat akart fogni, vagy bármilyen más tengeri élőlényhez akart hozzájutni a frissen faragott szigonyával. Sem a sziklatetőről, sem lent a víz színéről vizsgálódás nem hozott jó eredményt. Nem látta sehol a ladikját, amin idejött, sem a szigete nem látszott a távolban. Ekkor jutott eszébe, hogy elég sok fát látott ki-döntve a szigetnek a mostani partszakaszán, amint alig egy szál gyökérrel kapaszkodtak még a sziget talajába. Ahhoz, hogy tutajt készítsen, kötélt kellett volna, és egy balta, amivel elvágja a fagyökereket, és összekötözve a törzseket, képes lesz tutajt, vagy valami hasonlót összetákolni, amivel a mostani sziget és az ő szigete közötti távolságot megtehetné. Balta nem volt, csupán a kagyló felnyitáshoz használt kése, aminek az éle már megszenvedte a szigony faragást. Leszállt ismét a tengerbe, hogy kagylót keressen és abból pattintgatással alakítson ki olyan élt, amilyen-nel képes lesz elvágni a fák gyökereit és talán fakivágásra is megfelelő lesz, sőt más famunkákat is tud csinálni. Azt már eldöntötte, hogy ha ezekkel jól boldogul, levágja majd Narinder apa mászó köteleit a vaskampókról, hogy azokkal kösse össze a fatörzseket, így alakítva ki egy kis tutajt. Az elgondolást tettek sora követte. Időközben sikerült ügyesednie a halfogásokkal, és az éró gyümölcsökkel képes volt jóllakni. Ennek ellenére, a tutajépítést nem hagyta abba.

Teltek a hetek egymás után. A munkákkal alig haladt előre, mert a fák törzse szívós volt, alig volt elegendő az ereje ezekhez a tennivalókhoz. Nagysokára készült el a tutaj, amelynek a vízre bocsájtása újabb gondot okozott. Végül is, a sziklaszirt legmagasabb fokára húzta el, és onnan lelökte a vízbe, majd utána ugrott, azután felkapaszkodott a tetejére. A szigonyt, a nyeles halfogó hálót a pálmaháncsból font ingijének övére erősítette, az övére erősített kis táskájában lapult a kagylóbontó kése, egy fatégely méz, egy újabb éles kagyló. Amikor érezte, hogy az evezőkkel képes a lelassult hullámú tengervízen a megfelelő irányban evezni, megnyugodott. Közben eszébe jutottak a delfin barátai. Gondolta, ha a játszótársainak leadná a hívó jelzést, azok segíthetnének neki hazavontatni a tutaját. Ráhajolt a vízre és leadta a hívójelzést. Rá, csak a néma csend felelt. Később a vízből adta le a delfineknek a hangjelzést. Ismét csend. A delfinek nem jelezték az érkezésüket.

Az idő múlt, már délutánra járt az idő a nap állása szerint, amikor a nap fényét csillogón visszatükröző hullámok hátán úgy tűnt, hogy lát egy delfint közeledni. Leereszkedett a vízbe, úgy, hogy ne kelljen a tutajba kapaszkodni, magát a tutajhoz kötötte. Az állat gyorsan közeledett. Nem delfin volt, hanem egy óriásira kitért szájú cápa, mely némi körözés után rátámadt, és fel akarta falni. Most már vészjelzést, újabb hívó, segítségkérő jelzést adott le a vízből, még mindig reménykedve, csak lesz egy barátja, aki ideér még időben és megsegíti. Szorult helyzetben, nagy veszélyben volt. A cápa egy farokcsapással összetörte a tutajt. A darabjai elsodródtak, elúsztak a felkavart vízben. Rudra, hol a cápa fölé úszva, hol alulról, próbálta magát védeni a szigonnyal döfködve, majd az evezővel ütni. Amikor az evező is kiesett a kezéből, a kagylóvágó késével szurkálta, ököllel ütötte, rugdalta, hogy magától távol tartsa, de eredménytelenül, mert a cápa vastag bőrét nem tudta megsebezni. Az állat egyre vadabb lett, igyekezett bekapni, vagy legalább belé harapni.

Ez végül sikerült neki. Rudra karjába harapott, s amikor ő kezdett alámerülni a mélybe, újra leadta a vészjelzést a delfineknek, és a kagylóbontó késével, rúgással, harapással, a keze csapdosásával igyekezett védeni magát az utolsó erejével. Gondolatban még bocsánatot kért Narinder „apától”, amiért engedetlen volt, és nem tért vissza időben. Azt gondolta, eljött a vég, és most már biztosan felfalja a cápa, vagy élve vagy halva, mert már kellett volna levegőt vennie a túléléshez. Fokozatosan süllyedt a tengerfenék irányába, de még nem ért le a tengerfenékre, amikor hirtelen azt érezte, hogy emelkedik. Valami emeli. Egy pillanatig sem hitte, hogy a cápa emelné. Úgy gondolta, bizonyára Siva isten nyújtotta ki felé a védő karjait. Csak ő lehet a megmentője. Tovább érezte a gyors emelkedést, és hamarosan teleszívhatta a tüdejét a friss tengeri levegőből. A szemeit kinyitva még látta, hogy két delfin hozta a felszínre, de utána elvesztette az eszméletét. Nem tudta, hogy a hívott delfinek megjelentek. Nem egy-kettő, hanem egy egész raj. Egy delfin nem lett volna képes szembeszállni a cápával, de egy egész raj rá tudta venni a tengeri ragadozót a távozásra. Előbb csak egy, majd kettő delfin úszott alá, és a felszínre emelkedtek vele.

A delfinek elűzték a cápát, őt pedig, az Andamán- és Nikobár-szigetcsoporthoz egyik lakott szigetének a partjára csúsztatták rá úgy, hogy csak a feje volt kint a vízből, a testét még nyaldosták az óceán hullámai.

Egy halász, aki tanúja volt az ő partra jutásának mesélte később, hogy miután a két delfin a fiút a partra csúsztatta, rikoltva ugrottak fel a levegőbe, mintha nagyot kacagtak volna, aztán eltűntek a mélyben. Ez a halász gondos ápolással hozta vissza az életbe a sok vért vesztett Rudrát, akiben az élet lángja már csak alig pislákol. Később, amikor Rudra egészsége már helyreállt, elmondta, ha őt Narinder az Óriás nem tanította volna meg olyan sokmindenre, nem lett volna esélye arra, hogy ezt a poklot túlélje. De, hogy ezt a világtengeri utazását a delfinekkel hogyan sikerült túlélni, arra már nem tudott visszaemlékezni.

Ha nem lett volna így, akkor most a szerencsétlen élet-fordulatából nem virágozhatott volna ki az új élete. Ezért a kapott segítségért az óriás nevét élete végéig imáiba foglalta, a delfi-
nekkal együtt.

Az egyik gyöngyhalász mondta egyszer, hogy amíg a két hajó utasait keresve merült le a világtengerbe, a part mentén körülbelül ötszáz méter távolságig városfalakat látott a mélyben, és olyan magas lépcsőket, melyeken csak óriások közlekedhettek egykor. Ez mutatta meg neki, hogy bizony, nem a mostani volt az első pusztító tengerár, és bizonyára nem ez az utolsó. Bizony a pusztító tengeri vízár sok területet elvett a tengerparti népektől. Most már tudta mindenki, hogy a tengerfenék mozgásai mennyi kárt okozhatnak, s azok ellen nem tehet senki semmit, mert a természet, és az ősi eleme, a víz az úr. Eddig szól a történet, aki nem hisz a benne rejlő igazságot, járjon utána.

Pásztorné Földi Adrienne Bajnok, a Tündérkirályfi

A történet nagyon régen esett meg, amikor még előfordult, hogy olykor egy-egy tündér emberrel is összeházasodhatott, és ezzel vállalta a földi lét törvényeit. Ám, ha valamilyen rendkívüli esemény következett be, az ilyen házasságból származók élhetnek akár Tündérországbán is, a király vagy királynő uralma alatt. Így történt, hogy az egyik nap Piros, a Tündérkirálynő maga elé hívatta a legfiatalabb fiútestvérét, és így szólt hozzá:

– Hallgassad meg amit mondani akarok neked. Bajnok! Látam, már többször, hogy hogyan nézel Csillag királykisasszonyra, és ő terád. Látom, hogy a szívetek egymásé, pedig nem tud rólad semmit.

– Bevallom, hogy így van, ha már úgyis tudod, mert való igaz, hogy Felséged előtt, semmi sem marad titokban. Szeretem és szenvedek, ha nem láthatom. Nem tudom, miként érhetném el, hogy összeházasodjunk.

– Én tudom, azért hívattalak ide, hogy erről beszéljünk.

– Tudod jól, mennyi terhet jelent nekünk, hogy Csillag királykisasszony apjának a gonosz tanácsadója minden királyfit békává és gólyává varázsol, aki a királykisasszony kezéért jelentkezik. Ő pályázik a kisasszony kezére, de az nem akar hozzámenni. Itt van az ideje, hogy ennek véget vessünk, és te is elindulj a házasemberek útján boldogságot is, trónt is szerezve magadnak, mivel itt nem léphetsz trónra az öröklési sorrend szerint.

– Mit kell tennem Felséged szerint? – kérdezte a Tündérkirálynő testvére.

Piros elmondta, hogy amikor újabb kérő jelentkezik, párviadalt hirdetnek meg, azt, hogy a kérőnek meg kell mérkőznie a király tanácsadójával, aki a legjobb lovag az egész országban. Ha a tanácsadó lesz a győztes, ő nyeri el a kisasszony kezét, ha a kérő, akkor ő.

Eddig, még mindig a királyi tanácsadó volt a győztes, de mára elfogytak a jelentkezők. Most kell jelentkeznie Bajnoknak, és elnyerni a bajvíváskor a királyi család kegyével együtt a királykisasszonyét is, és le kell győznie a tanácsadót. Bajnok is ért a varázstudományokhoz. Most két varázsló fog egymással szemben állni. Bajnoknak kell győzni, s ehhez minden ügyességére, tudományára szüksége lesz. Megbeszélte a két testvér, hogy Bajnok nem királyfiként, nem deli bajnokként lép majd a bajvívó pástra, hanem egy sánta kovács alakjában. Bajnok elmondta a tervét, hogy először majd a tanácsadót a viselkedésével jól felbőszíti, megzavarja a nyugalmát, azután veszi majd elő a többi fortélyát. Ezekre azért lesz szüksége, mert aki ideges, az többet hibázik, mint aki hideg fejjel mérkőzik, és főleg csak azért, hogy örömét lelje a fortélyokban. Ezután, Bajnok elindult a királyi udvarba. Odaérve minden teremtetett lelket megszólított, nem kell-e az udvarhoz kovács. Kovács akkor éppen nem volt, mivel a volt kovácsot macskává változtatta a tanácsadó, azért a vétségéért, mert nem aranypatkót vert a lovára, mint a királyi lovagnak, hanem csak acélból készült a patkó. Felfogadták menten, mert a próbán megállta a helyét, és mert csúnya is volt, sovány is, sőt még sánta is ráadásul.

Az egyik nap, amikor a királyi család kísérők nélkül ment le a lovardába megtekinteni a királyi lovakat, találkoztak az új kováccsal. Bajnok ezt az alkalmat ragadta meg, hogy bemutatkozzon a királyi család előtt és elmondja, hogy ő azért jött, hogy megkérje Csillag királykisasszony kezét, de vannak feltételei a párbajjal kapcsolatban. A király örült az új jelentkezőnek, mivel már ott meglátta, hogy csak ál alakot öltött magára, de valójában deli legény. Szívesen vette át az ajándékokat is, a királykisasszony pedig, boldogan tette el szíve választottjától kapott fehér selyem jegykendőt. Ettől kezdve mindnyájan érezték, hogy életükben eljött a változás ideje. A királykisasszony kedvesebb volt a tanácsadóhoz, a király türelmesebb volt a néphez, a királyasszony nem tépte meg az öltöztetői haját, ha valamilyen hibát követett el.

A tanácsadó is megérezte, hogy valami közeleg, de nem tudta kitalálni, hogy mi. Sok éjszakán át töprengett, mi várja, de nem tudott rájönni, hiába vizsgálgatta a varázsgömbjét mint a boszorkányok, az nem mutatott semmit, csak egy nagy erdőt és abban egy kacsalábon forgó kastélyt. A varázsgömb nem mondta meg, miért mutatja mindig azt a képet. Hiába kutatózott a kastély jután, végül csak azt tudta meg, hogy az a tündérkirálynő palotája. Feltette nem volt hatalma, ezért ez különösen nyugtalanította. Nem-sokára lovagi tornát hirdetett meg a királyi pár. A nyertesnek végül meg kellett mérkőznie a tanácsadóval.

Eljött a lovagi torna napja. Az egész udvar minden férfi tagja megmutatta az erejét, mindenkivel meg kellett mérkőznie a tanácsadónak. A végére, már nagyon elfáradt, mert máskor csak egy ellenfele volt, míg most hatvan. Most is győzött mindig, de mégis sok volt ennyi ellenfél. Végül, előállott a sánta kovács, aki új szabályokat kért felállítani, s ezekkel a királyi pár egyetértett. Első menetben: öklelő dárda használatát kérte, a másodikban: kardét, a harmadik menetre: birkózást javasolt. A királyi párral ellentétben a tanácsadó egyáltalán nem tudta elfogadni, hogy most az egyszer nem ő diktálja a feltételeket, melyeknek még ezekkel nem volt vége.

A tornát úgy kellett lefolytatni, hogy mindegyik lovagnak meg kell inni egy serleg italt, és csak utána kezdődhetett a viadal. Vigyázni kell, hogy a tér közepébe lehelyezendő serleget egyik „lovag” se borítsa fel, mert aki felborítja, az már búcsúzhat a dicsőségtől a másik javára, aztán senkinél sem lehetett külön fegyver, olyan, amire a szabályok értelmében nem jogosult. Az ilyen fegyvert le kellett helyezni az uralkodó lába elé. A kovács letette a kalapácsát, a tanácsadó nem tett le semmit. Ezt látva, a királyi testőrség kapitánya a két vívó elé állt és megmotozta őket.

A kovácsnál más fegyver nem volt. A tanácsadó övébe szűrva két tör látszott. Elvették tőle ezeket, és a legnagyobb mérgére nem tehetett ezellen semmit. Ez a királyi fellépés érthetetlen szigor volt, óriási sértés.

Ezután hozták a serlegeket. Ő erős vörösbort kért, a kovács hordós káposzta levét. Ezzel akart koccintgatni vele a kovács. Amikor a tanácsadó megérezte a savanyított káposzta szagát, nem győzött fintorogni és gyalázni az ellenfelét, amiért az ő jelenlétében erre vetemedik. A kovács egy hajtásra megitta a levét közölve, hogy ez vérpezsdítő, vitaminnal és hasznos ásványi anyagokkal teli ital, amitől gigászi lesz az ereje, és ráadásul olyan éhes lesz, hogy igyekeznie kell hamar befejezni a viadalt, hogy mielőbb nekiláthasson a királyi konyha által felajánlott sült kappannak és más finomságoknak. Ekkorra már annyira ideges volt a tanácsadó, hogy vöröslött a feje, mint a cékla és reszketett a keze, amikor az öklelő dárdát megfogta. A vezényszó után nekirohant a kovácsnak, aki, a „gebének” titulált fürge fehér lován kitért a vágató elől, de a dárdájával kiütötte a tanácsadót a nyergéből.

Az szerencsétlenül járt, mert a tovább vágató lova a földön maga után vonszolta, sokáig nem tudva megállni. Végül sikerült mégis leszállnia, és a pihenésre felhívás ellenére ő nem állt meg, hanem dárdával támadt kard helyett a kovácsra. A viadalt szervezők figyelmeztetésben részesítették, majd újra felhívták a figyelmét a földön levő serleg italra, hogy vigyáznia kell, nehogy felborítsa, mert akkor a kovács fog győzni. A tanácsadó egyre ingerlékenyebb, mérgesebb lett. Türelmét vesztette, szabálytalanul vagdalkozott, aminek az lett a következménye, hogy a kovács szablyája hol az egyik fülét, hol az egyik ujját vágta le mindaddig, amíg, ki nem esett a kezéből a kard.

Ismét pihenő következett volna, de ő most sem akart. Levetköztek. Csak a nadrág és a csizma maradt rajta, úgy estek egymásnak. Most a birkózásnál látszott meg, mennyire fáradtak már mind a ketten, de leginkább a tanácsadó. Egy sikeres manőver után, mégis ő kerekedett felül, de nem bírta mégsem úgy a földre lenyomni az ellenfelét, hogy véglegesen ő nyerjen. Ekkor kihúzta a csizmaszárbba rejtett mérgezett hegyű törét és meg akarta vele szúrni Bajnokot. Ő, azonban nem azért volt a tündér király fia, hogy ne ismerje mások szándékát.

Előre látva a tanácsnok igyekezetét, úgy csavarta meg annak a kezét, hogy az őhelyette a serleg italba szúrt bele, mely ezzel felborult. A helyzetet látva a király azonnal felállott, jelezte a viadal végét és kihirdette bajnokot, mint a lovagi torna nyertesét. Bajnok lett a lovagi torna győztese. A királykisasszony odarohant hozzá, ölelte, csókolta és kihirdette, hogy Bajnok nyerte el ezzel a tetteivel a szívét és a kezét. Bajnok lesz az ő férje és senki más!

A tanácsadó tette, Ófelsége elleni merényletnek számított, ezért a király halálra ítélte. Ófelsége intett a testőrkapitánynak, vigyék el és végezzék ki ezt a hitvány szolgát. Bajnok letérdelve kérte a királyt, hadd büntesse meg Ő azt a gazembert, annak a saját módszere szerint. Mindenki csodálkozott, mit akar ez a deli vitéz. Bajnok, a varázshatalmú tündérkirályfi a tanácsadót békává változtatta és feldobta a hetedik égbe, csaknem Tündérorszáig. Onnan lefelé esve amíg zuhant, elkapta őt egy gólya és lenyelte. A felfelé bámuló nép látta, ahogyan a falat lecsúszik a gólya nyakán.

A varázshatalmú tanácsadó halálával, a varázslata alól minden királyfi visszanyerte a régi alakját. Éltették Bajnok tündérkirályfit, aki Csillag királykisasszonnyal hamarosan összeházasodott. Csillag királykisasszony kezével megkapta a fele királyságot, az öreg király halála után övé lett a királyság másik fele is. Bölcsen kormányzott Bajnok király. Csillaggal sokáig éltek boldogan. Talán még ma is élnek Tündérorságba átköltözve, ha azóta meg nem haltak.

Pásztorné Földi Adrienne Kutyaélet

Farkas-kankutyát vett a juhász az öreg kuvasz mellé, mert elkélt már az ifjonti erő a juhok őrzésére. Egyszer már loptak a nyájából, de akkor a rendőrök nem találva a tettest, őt a kárvallottat gyanúsították meg önbetöréssel. Az új eb nyájas is volt, okos is. Mindenki szerette, az öreg kutya is elfogadta. Csak Jankó a gazdasági munkás nem, mindig ingerelte ha tehetette. Hát, ha ilyen volt az „adjon isten”, bizony a „fogadj isten” sem lehetett más. Bobi kutya, ha meglátta, mindig megmorogta, megugatta.

November elején történt, hogy a juhos gazda születésnapja egybeesett az éppen egy éves kutyaéval. Bobi is ott lehetett a lakomán, és a jó falatokon kívül ajándékot is kapott. Az ajándék egy belül üreges, bolhariasztó nyakörv volt. Benne egy cédula lapult a kutya és a gazda adataival.

Pár nap múlva újabb ünnepre, most a gazda sógora fiának keresztelőjére készültek a juhászék. Összegyűlt a rokonság apraja-nagyja, a sok falubeli jóbarát és szomszéd. Még cigányzenészeket is hívtak a Faluházba, hogy a mulatság fényesebb legyen. Már délután megkezdődött a dínomdánom, ezért most nem kötötték meg a kutyákat, mert nekik kellett vigyázniuk a házra és a gazdaságra a gazdáék távolléte alatt. Jankó ugyanis kimenőt kért és kapott. Gazduram nem akarta teljesen egyedül hagyni a gazdaságot, mert legutóbb is akkor történt baj, amikor ők nem voltak otthon.

A kutyák jók, az juhokkal sincs baj, de mivel az óvatosság sohasem felesleges, hazajövök időnként – döntötte el a juhász.

Késő délután volt, de a falu már zengett a mulatozók énekétől és a muzsikaszótól. Most sötétebb volt a szokottnál. Egyesek esőt, mások havazást jósoltak a borult eget szemlélve. A házórzó kutyák a falu felőli kapunál álltak. A mulatozás hangjait figyelték, és azt, hogy a távoli villámok, égzengések milyen gyorsan közelednek.

Váratlanul autómotor zúgását, kapunyikorgás zaját hallották meg a gazdasági udvar végéről a legelő felől. Majd az akol ajtaja nyílt ki. Mindkét eb rosszat sejtve rohant hátra és dühös ördögökként vetette rá magát a behatólókra. Bobi a három hívatlan látogató között felismerte Jankót, aki folyamatosan verte őket ostorral. Nem várt rohamuk miatt a másik kettő azt kiabálta ki az akolból Jankónak, hogy ugyan már miért nem altatta el ezeket a dögöket, mert most baj lesz velük. Az éji nyugalmut megzavart izgatott állatok össze-vissza szaladgáltak az akolban mint a mérgezett egerek, míg a kosok a többi védelmében megpróbálták öklelve távozásra kényszeríteni a két idegent.

Végül azonban, a két tolvajnak sikerült elkapnia a kiszemelt állatokat, majd az ajtót kinyitva megkezdték kihúzni a megkötözötteket az udvarra. Ott már csak a fiatalabb kutya küzdött, a másik megkéselt hassal, fájdalmában vonítva feküdt az akolfalhoz támasztott, de közben eldőlt seprő mellett. Amíg Jankó és két haverja a rakodással bajlódott, Bobi kihúzta a zsebkést a kuvasz hasából és orrával a seprő alá dugta azt. Ezzel végezve ismét Jankóra támadt. Az meg nem találva bicskáját, a magával hozott vastag bottal kezdte ütlegelni a fiatal ebet, hogy így tartsa távol maguktól, mert a rakodással már nagyon igyekezni kellett.

Végezve a bajlódással, azok is Bobira támadtak. Közben Bobinak sikerült bokán harapnia az egyik gazembert. A harapás nem volt komoly, de miatta még dühösebbek lettek. Végül a három gazfickó úgy vágta fejen Bobit, hogy elterült. Még földre leteperése után is verték, amíg el nem nyúlt, aztán belegyömöszölték egy zsákba és feldobták a kocsira a juhokhoz, mondván, magukkal viszik a kocsin a dögöt és majd elássák valahol. Nem találva a másik kutyát – mert az a dulakodás alatt behúzódott a trágyadomb árnyékába – otthagyták, elindultak, és igen nagy örömeikre teljes sikerrel tudtak eltávozni.

Pár perc múlva ömleni kezdett az „isten áldása”, mely jótékonyan elmosta nyomukat az udvaron.

Az erdőben viszont egy emelkedőnél a kocsiról lecsúszott a kutyás zsák és az egyik bárány, mivel a sietség miatt elfelejtették felcsatolni a dzsip hátsó oldalát. Nem vették észre mindjárt a veszteséget. Káromkodva tolattak vissza, ismét felrakodtak, aztán felcsatolták az autó hátsó lehajtható oldalát, nehogy megint lecsússzon valami, és ismét megkísérelték az előrehaladást a már csúszós földúton. Egyszer csak, szennyvízszállító tartályautó jelent meg velük szemben az úton.

– Mit keres itt ez az ökör? Miért jön ezen az úton a betonút helyett? – sziszegtek foguk között és szentségteltek, mert a három barátnak vissza kellett tolatnia egészen az út kezdetéig a már megtett csúszós földutacskán. És nem tehettek másként, mert a tartálykocsi nehéz volt. Udvariasnak kellett hát lenniük, segíteni kellett. Amikor a szennyvízszállító elkerülte őket, mindhárman megkönnyebbülve, sóhajtvá intettek búcsút a sofőrnek.

A búcsúintéskor tartálykocsi sofőrje a visszapillantó tükrökből a hátsó lámpája által megvilágított autón ponyvával letakarva négy csomagot észlelt, melyből három mozgott.

Érdekes – gondolta a sofőr –, mintha állatokat szállítanának, de miért nem álló helyzetben viszik, és egyáltalán miért kellett őket letakarni? Lopták volna? – villant át agyán a gondolat és elhatározta, hogy rendőr komájának említést tesz a dologról. A három gazfickó a már sáros úton újabb baj nélkül végül mégis elérte erdei tanyáját. A rablást kieszelő Jankó barátnője szaladt eléjük.

– Reggel lesz, mire ehetünk! Sokat késtetek! Miért késtetek?

Nem kapott választ. A három férfi sietősen kezdett hozzá a vacsorárávaló előkészítéséhez hozott húsból.

Amikor a juhász hazatért a mulatságból, hogy szétnézzen háza táján, már nem esett. Szembeötlő volt a csend és, hogy a kutyák nem szaladtak elé. Rosszat sejtve rohant az akolhoz. Elszörnyedve fedezte fel a haldokló kuvaszt. Rögtön hazahívta feleségét a mulatságból és kihívta a rendőröket. Együtt állapították meg a három juh és Bobi eltűnését. A rendőrök csak a kissé kutyanyálás, de még használható ujjlenyomatokkal teli, véres bicskát találták meg, más nyom nem maradt. Mindjárt felvették a jegyzőkönyvet a tárgyi bizonyítékról és az ismeretlen tettesek által elkövetett lopás, garázdaság, állatkínzás büntettek ügyében megkezdték a nyomozást.

Sokára tért magához Bobi. Fektéből fel akart állni, de nem tudott, és alig kapott levegőt. Lassan derengeni kezdett agyában a juhrablás. Szerencsére nem volt sok föld rajta, hiszen csak hevenyészve, sietősen földelték el. Mire kimászott a zsákot borító földréteg alól, már hópihéket kergetett a szél. Égő állatcsont és szőr szag, és még valami közeli dologból származó bűz émelyítette. Első gondolata volt, hogy talán döggútba lökték, mert ugyan mi másból származhat ekkora bűz? Körülnézett. Erdei tisztáson volt. Az őt idehozó dzsip a tisztás szélén állt, sofőrje benne egy másikkal részegen aludt, hiszen a pohár fenekére néztek. Ellensége a közeli kis házban egy nővel kacarászott, de aztán ők is elcsendesedtek. Tovább szaglászott. Felfedezte egykori sorstársait, zsákkal együtt a földbe félig vagy egészen beásva. Azok bűzlöttek. Érezte, hogy innen addig kell eltávoznia, amíg a rablók alszanak. A kényszer azonnali cselekvést követelt! Azonnal! Azonnal! Az erdő sűrűje felé fordult, mert nem akarta, hogy az autóúton elkapják. Aztán nekilódult. Egy ideig vadcsapáson futott, de mivel nagyon kimerült volt, egy odvas fa tövénél felgyúlt avarba befúrta magát és elaludt.

Napsütésre ébredt. Egy kissé még fűjt a szél, a kevés hó elolvadt. A közeli forrás vize éppen alvóhelye mellett csordogált le a hegyoldalon, melyen a még tavasszal kihajtott rönkvágásos

akácerdő egy éves hajtásai meredeztek. Isten adott új napot, ad majd enni is. Szomját oltotta, majd elkapott egy kis madarat. Soványka volt a reggeli, de ő szerezte magának és ez elégedettséggel töltötte el. Aztán figyelni kezdett, hall-e valahonnan emberi hangot, motorzúgást, érez-e füstszagot. Semmi biztatót nem észlelt.

Egy erdőirtásos helyen, bedőlt falú erdei menedékhely állott. Mintha az erdőt aköré telepítették volna úgy tíz éve. Útközben visszaemlékezve arra; hogyan kell kikerülni a dróthuzalokat, melyekkel a vadorzók szokták megfogni az erdei vadakat, őzeket, nyulakat, Bobi sikeresen el is kerülte a bajt okozó drótcspadákat. Arra is emlékezett, hogy a faluja feletti hegytetőn a gazda mutatott neki drótcspadát, sőt kiszabadított egy bajbajutott állatot. Máskor az állat nem volt szerencsés, mert egy éhes kóbor kutya vagy róka már lerágta a hátsó combját. Ennek említésekor a vadőr azt felelte a gazdának, hogy a drótcspadát a kóbor ebek miatt húzták ki a vadászok vadetetőnél, a kényszer szülte ezt az intézkedést.

Az oromról Bobi belátta az egész, előtte elterülő tájat. Erdők húzódtak előtte ameddig szeme ellátott. A távolban utat vélt felfedezni az erdők között, talán közút lehet. Abba az irányba vezetett az erdészeti út is melyen ő eddig jött. A Bükk hegység déli lejtőjének ezen a vadregényes táján sohasem járt a gazdával. A nap szépen sütött, az ég kéklett. Az avaron még látszott az őszi kökörcsin elhervadt lilásrózsaszínű virágja. Felette az égen ragadozó madár körözött. Amíg Bobi szagokat keresgélt a mellette jobbra kanyarodó erdei úton, hogy merre menjen tovább, a szemközti erdő széléről favágás hangja ütötte meg a fülét, és mintha látott is volna ott valami mozgást.

Ember!

Felugatott, majd hosszan vonyított örömében. Aki nem reszkiroz, nem is nyerhet! Gyorsan ereszkedni kezdett az omladékos hegyoldalon a favágó felé. Az ember az ugatásra felütötte a fejét. Kutatón tekintett az orom irányába.

Farkas? Itt? Az csak Zemplénbe szokott átjárni a szlovákoktól. Eddig nem jöhetett! Akkor csak kutya, farkaskutya lehet! De itt az Isten háta megett? És olyan irányból érkezik amerre nem lakik ember. Autóút sincs, hogy csak egyszerűen kilökhették volna az útra. Megverték volna és csak úgy beleszaladt a vakvilágba? De ki, hol és miért verte meg? Kérdéseire a favágó választ nem kapott, így tovább figyelte a meredek hegyoldalt. De, a gondolat, hogy vendége lesz, tovább motoszkált agyában.

A hangja is különös. Mintha azt mondaná:

– Hé, ember, várj reám, el ne menj! – morfondírozott az öreg, aztán füttyentett. Hadd érezze az állat, hogy jöhet, szeretettel várják.

Bobi futva igyekezett elérni a völgyi utat. Félúton megcsúszott, gurulni kezdett. Egy vadrózsabokor földig hajlott ágai állították meg. Azok, meg jól összeszurkálták tüskéikkel. Mire végre kimászott a bokorból, és kibolházta bőréből a bele szúródott tüskéket, nagyon kimerült. Szörzetét nyalogatta, amikor meghalotta az ember hívó füttyét. Ismét elindult, most már tudva, hogy várják. A favágó az erdő szélén, egy farakásnak dőlve figyelte hogyan közeledik lassan a kutya.

– A jelek szerint tényleg lesz vendégem. Olyan módszeresen közeledik felém, mintha valóban engem keresne – motyogta magában.

Bobi leült, majd lefeküdt az ember lába elé és rátekintett várakozó, mosolygó arcára. Vakkantott néhányszor üdvözlésként, nyüsztett egy kicsit, aztán az öregember cipőjére hajtotta fejét. A férfi megmozdult, hogy lehajoljon hozzá. Bobi visszahúzódott. A borostásarcú megszólította az ebet.

– Pont engem keresel kutyus? Ha igen, akkor gyere! – kezdte hívni azt, és megindult előtte, mintegy mutatva az utat.

Örömmel látta, hogy Bobi megmozdult, hogy kövesse. Érezte közben, hogy az idegen állat vár tőle valamit. Félig hátrafordulva szólt vissza újra a követőjének:

– Gyere!

Az ember ráérősen ballagott. Bobi követni kezdte lassan, de pár lépés után elhagyta minden ereje. A munkásruhás ember hátra-hátranézve vette észre, hogy az eb fekszik az úton és nem úgy tűnik, hogy tovább is szándékozik követni őt. Ismét hívogatni kezdte:

– Rajta kutya, gyere bátran!

De az állatnak már nem volt több ereje, nem mozdult. Az ember kíváncsian hajolt fölé, vizsgálgatta, aztán megállapította, hogy a jövevény alig lélegzik és a szeme zárva van. Közben meglátta a nyakörvet, de látta az állat összevert sebes testét is. Az öregben tovább munkált a jó lélek. Befordult az erdőbe. Vastag faágakból és zakójából hordágyat tákolt össze. A már mozgásképtelen ebet ráfektette és aztán lassan húzni kezdte maga után kalyibája felé.

Az úttól távolabb egy kidőlt tölgyfa feküdt. Néhány gyökérrel még kapaszkodott a vékony talajba, még szívta a föld nedveit, élt. Bobi ott aludt el a lomb alatt, ahová az ember letette.

Szörnyű éhség ébresztette másnap. Szomjas is volt, kedvességre vágyott. Kimászva a lomb alól, szemügyre vette a kidőlt fát. Gyökérzete alatt a homokkőben üreg sötétlett. Benne néhány bútor és a belső odu nyílását ócska kabát és néhány ág takarta. Az üreg két oldalánál a kikövezett padlótól az üreg tetejéig száraz faágak, és brikettel teli zsákok álltak téli tüzelőként. Mellettük eltolható, vesszőkből font, eső és szél ellen védő nyilonnal bevont fal támaszkodott az üreg oldalához. Az odú előtt a kikövezett erdei földön egy régi hordozható kis cserépkályhában tűz égett. Melege elérte az asztalt, mely mellett ült az ember és várta, hogy a kályhán levő edényben az étel elkészüljön.

Bobi közelebb kúszott, nyüszíteni kezdett. Hangjára az öreg felállott. Jól esett, hogy a kutya kereste először a társaságot, hogy az jött oda hozzá.

– Jó reggelt kutya – szólt lágyan, majd felé fordulva folytatta:
– Felébredtél? Jól van, ne félj tőlem.

Lassan közeledett a kutya felé. Nem akarta hirtelen mozdulatával megijeszteni vagy felingerelni. Bobit a gesztus bizalommal töltötte el, közelebb mászott hozzá, de a farkcsóválás még nem ment. A vendéglátó lassan simogatni kezdte a szánnivaló jószág fejét. Bobi behúnyt szemmel élvezte a simító mozdulatokat. Mindketten bizalmat éreztek egymás iránt.

– Ó, biztosan éhes és szomjas lehetsz – kapott észbe az apó, és letett az eb elé egy tálka vizet, majd egy másikba szedett neki az időközben megfőtt hagymás krumpliból. Kenyeret is tett bele, kevés szalonnát is, hogy dúsabb, táplálóbb legyen. Látva, hogy az állat nem bír enni, összetörte a burgonyát a villával és leülve mellé, kanállal lassan etetgette a vendéget. A nyakörvbeli adatokból tudta meg, hogy mi a vendég neve és kihez tartozik. Sajnálattal vette tudomásul, hogy sajnos az állat nem maradhat nála. Pedig, legalább lenne társa, nem lenne egyedül, lenne kihez szólnia. És ahol van étel egy éhes szájnak, ott jut a másiknak is – gondolta. De, mivel rend a lelke mindennek, a kutyát haza kell juttatnia. Előbb azonban kicsit erősödjön meg – határozott végül. A kályha közelébe letett kabátjára fektette a vendéget, etette-itatta azzal, amije volt.

Három nap múlva mentek el a közeli falu rendőrségére. Az öreg elmesélte, hogyan talált rá a kutya, mi történt azóta és a nyakörvet megmutatva kérte a rendőröket: hívják őket a kutya tulajdonosát; vegye át a tulajdonát és vigye haza. A megérkező gazdától értesült a juhrablásról, annak körülményeiről. Hála a megtalált bicskának, és a szennyvízszállító kocsi sofőrjének, a rendőrség sikeresen elfogta a bűncselekmény elkövetőit.

Mivel senki sem kerülheti el a sorsát, a bűnösöket várta a megérdemelt büntetés, a börtön. A juhász, kedves kutyája és két élő juha visszakapása feletti örömében, hálából a becsületes, jószívű öreget fogadta fel állandó gazdasági munkásnak a tolvaj helyett. A havi fizetésen kívül az öregnek lakást is felajánlott helyben, a kerti házban.

Amikor az öreg, újdonsült gazdasági dolgozóként meglátta a gazdánál a felkínált szép tiszta lakást, meghatódott, mert úgy érezte, hogy Bobi is, és ő is hazaérkezett.

Pásztorné Földi Adrienne **A Hörcsög, és a Mindenható Isten**

A karszthegység két hegyoldala közötti széles, napos völgyben az emberek kukoricát, lucernát és gabonanövényeket termesztettek.

A hörcsög asszony élete párjával és utódjaikkal a lucerna föld alatt lakott. A gondosan kiépített föld alatti folyosók, termek jól védték őket a tél fagyától meleg otthont, élelmiszer raktárt és védelmet is nyújtva számukra. A járatoknak volt be és kijárata is, sőt még menekülő útvonallal is rendelkeztek. Ez az út egyébként, egy szikla alá vezetett, mely az erdő alján csordogáló patak partján feküdt dús fűvel körülvéve és martilapukkal övezve. A hörcsögök számára a természet sok búvóhelyről gondoskodott még a sziklaüregek útvesztői által is.

A hörcsög pár minden reggel először élelembeszerző körútra indult, hogy az összegyűjtött gabonaszemekkel etetni tudják utódjaikat. Ám egyik nap az apahörcsög nem jött haza, nyomtalanul eltűnt. Mit lehet itt tenni? Ezután az anyának egyedül kellett folytatni az élelemgyűjtő munkát, és bizony nagyon sokszor el kellett hagynia óvóhelyét, amíg a sok éhes gyomrocskát megtöltötte a pofazacskójában szállított gabona magvakkal.

Egyik reggel, az anya előbb a saját pocakját tölte tele eléssel, utána gyűjtött az utódoknak, majd elindult hazafelé. Már nem járt messze otthona bejáratától, amikor néhány pillanatra meg kellett állnia, hogy pihenjen egy kicsit, hiszen tele gyomorral fárasztó volt futni. Még ki se fújhatta magát, amikor hirtelen egy fölé hajló kígyó árnyékát pillantotta meg. Rettenetesen megijedt. Ám, amikor a kígyó elkezdte felé nyújtogatni a villás nyelvét megérezve a fenyegető veszélyt, megpróbált előle kitérni és megszólította a kígyót:

– Jó reggelt uram, ön is élvezi az első napsugarakat?

A kígyó közelebb csusszant, figyelmesen vizsgálgatva a hörcsögöt válaszolt:

– Ó, igen, de inkább reggeliznék, mert két napja már nem ettem. Utána vinnék reggelit az utódjaimnak is, akik éppen most bújtak ki a tojásaimból. Látom, neked is vannak utódjaid, hiszen már lapos a hasad, Sovány vagy kissé, de azért jó leszel nekem reggelire.

A hörcsögné látva, hogy csak a véletlen szerencse mentheti ki szorult helyzetéből, könnyörögni kezdett:

– Igazán várhatnál egy kicsit. A páromat várom, aki a kakukkal jön majd ide. Az, látott valahol jó magocskákat, és a mi utódjainkra gondolva ajánlotta hozzuk el, mert azoktól utódjaink jobban fognak majd nőni. A kakukk biztosan nem jön majd egyedül...

– Bár, már nagyon éhes vagyok, igazán várhatok még pár percet – mondta a kígyó, és kissé hátrébb gyűrűzött. Ezt a pillanatot ragadta meg a hörcsög asszony, hogy elérje a sziklát, de közben magában fohászkodni kezdett:

– Ó, Mindenható! Ó, nagy Isten! Csak most az egyszer ments meg! Csak most az egyszer segíts megmenteni az életem, mert nálam nélkül éhen halnak az utódjaim, hiszen nem lesz aki etesse őket! Ha megóvod az életem, mindig az utódjaim lesznek az első és én az utolsó, ha enni kell!

És, akkor az Isten így szólt:

– Tudd meg te hörcsög asszony, hogy Én, a Mindenható, megkegyelmezek neked, mert ígéretedet komolynak ítélem! De, aztán, el ne feledd ám az ígéretet, mert akkor nem lesz több kegyelem számodra!

A hörcsög asszony már bizakodva emelte fejét, amikor a kígyó észrevéve a menekülési szándékot, felé vetette magát, hogy elkapja a menekülni akarót. De, amint a kígyó megmozdult, egy nehéz test mint a derült égből a villámcsapás, úgy zuhant le egyenesen a hörcsög mellé, akinek jeges rémület járta át minden porcikáját. Félelmében szinte megdermedve sokáig érezte mellén, miként szántják végig bundáját óriási karmok.

Amikor a dermesztő rémület kissé szűnt és már fel mert tekinteni, látott egy sast a magas ég felé repülni, csőréből kilógatva ellenségét, a kígyót. Bár a hörcsög egy kicsit megsajnálta ellenségét, mégis nagyon örült, hogy nem ő vált a sas prédájává.

FORDÍTÁSOK

Szász Lenke

A tücsök és a hangya

(La grilo kaj la formiko)

Miután a hangya elutasította, a tücsök megszegyenítve hazament. A fűtetlen konyhóban hideg volt, és a tücsök didergett a sárga levéltakaró alatt. „De még élek” állapította meg reggel. Felkelt, és kiment a konyhójából. Odakint minden dérlepett volt, és amikor a nap felkelt, a dér ezüstösen csillogott a füveken. A tücsöknek kedve támadt megénekelni ezt a gyönyörűséget, de az ujjai nagyon fáztak, és ez eszébe juttatta az éjszakai gondolatait: El kell indulnia és gyűjtenie kell az erdőn, mezőn valami ehetőt, és tüzelőt, mielőtt mindent belepne a hó. Hátha úgy túléli a telet. Hátha a tél nem is lesz túlságosan hideg, gondolta.

Fürgén indult el, hogy kissé megmelegedjen. Bokrokról bogyókat szedett, száraz gallyacskákat gyűjtött tüzelőnek, és elindult velük a házikója felé. Szívébe befészkelte magát egy cseppnyi remény, és dúdolgatva mendegélt. Otthon elraktározta, amit gyűjtött, majd ismét elindult, hiszen estéig még van idő gyűjtögetni. Most messzebbre ment, és meg is telt a zsákja.

Az erdő csendjét váratlanul fülsértő zaj törte meg. A gépi fűrészhangja volt. Emberek dolgoztak valahol az erdőben, fákat döntöttek ki. A tücsök igyekezett elkerülni azt a helyet, de a nagy zaj mindenhol hallható volt. Kerülőúton ment, hogy legalább az emberektől távol legyen. A csizmás emberek óriások, ha rálépnének, észre sem vennék, hogy az apró tücsköt agyontiporták. Cipelte a tele zsákot az erdőn át.

Hirtelen szívet tépő zokogást hallott. Ki sír ennyire kétségbeesetten? Házikója előtt a hangyát pillantotta meg. Mi történt?

A tücsök csodálkozva indult feléje.

– Miért sírsz, hangya? Mi a baj? – kérdezte.

– Ó, jaj, a házam le van rombolva, mindenem odalett! Éhen fogok halni a télen!

– De miért? Mi történt? – kérdezte szánalommal a tücsök
– Az emberek, azok az átkozott favágók lerombolták a házat. Rámentek a szekérrel, és eltiporták a télire gyűjtött gazdag élelmiszerkészlettel együtt. Éhen fogok pusztulni a hidegben, ó, jaj! De te, honnan jössz? Mi van a zsákodban? – kérdezte a hangya.

Még a könnyek közt is észrevette, hogy a tücsöknek van valami a zsákjában.

– Gyűjtök valami élelmet a télre. Ez nem lesz elég, de gyűjtök még, mielőtt a hó leesik. De te remegsz a hidegtől. Jer, menjünk be a házamba! Mindjárt begyűjtök, és főzök neked egy meleg teát – mondta a tücsök és nekilátott.

A hangya körülnézett a viskóban. „Igazán nagyon szegény a tücsök. Semmije sincs a hegedűjén kívül. De mennyit ér az? Szórakozás a semmittevőknek” – gondolta. Közben a tücsök begyűjtött, és feltette a kályhára a teafőzöt a vízzel. Nemsokára kellemes meleg lett, és érződött a herbatea finom illata. A tücsök a teát makk kupakokba töltötte, ezek szolgáltak csészékként. És a meleg tea nagyon jóízű volt azokban a bájos csészékben. A hangya szégyenkezve fogadta el, de a hangulata egyre jobb lett.

– Köszönöm neked, tücsök. Én mindig azt gondoltam, hogy te könnyelmű, lusta vagy, ezért nem akartam segíteni rajtad. De most látom, hogy te jobb szívű vagy mint az én rokonaim. Ők örültek, hogy az ő házaik épen maradtak, és eszük ágában sincs segíteni rajtam – mondta.

A tücsök mosolygott és azt válaszolta, hogy tulajdonképen, a hangyának igaza volt, hiszen neki a nyáron kellett volna élelmet gyűjtenie télre. De most gyűjt, amennyit tud.

– Ne szomorkodjál hangya. Maradj az én házamban, én megosztom veled azt a keveset, amennyim van – mondta.

Másnap ketten indultak el gyűjtögetni. Találtak kipergett gabonaszemeket, és csak délután tértek haza tele zsák élelemmel. A tücsök kunyhójában nem volt éléskamra. Éppen azon törték a fejüket, hová tegyék a gyűjtött holmit, amikor kiáltást hallottak az udvarról.

– Hé, hangya! Sógornő!

– A nővérem férje – ismerte fel a hangot a hangya. – Vajon mit akar? Hiszen elűzték amikor segítséget kértem tőlük.

A tücsök kiment és behívta a sógort a házba. Az, mikor meglátta a tele zsákot, elcsodálkozott. Azt hitte, hogy a tücsöknek nincs mit ennie, és ágyban kornyadozik.

A hangya megkérdezte:

– Na, mit bámulsz, mi szél hozott?

A sógor zavartan dadogta:

– A feleségem ... a nővéred ... mondta, hogy hívjalak meg, lakjál nálunk. Hiszen minden szomszédasszony őt pletykálja, amiért hagyta a hűgát egy koldusnál lakni. Szégyen ránk nézve, hiszen mi gazdagok vagyunk. Nálunk ellakhatsz tavaszig, van egy üres kuckó a kamra mellett. Ott nincs túl hideg még fűtés nélkül sem. Jer no, ne hozz szégyenbe bennünket a szomszédok előtt!

– Jó, hogy van egy hideg kuckótok a sógornőd részére, ... hogy ne szóljanak meg – felelte gúnyosan a hangya.

– Látom, gyűjtöttetek élelmet is télre. Hozd magaddal a részedet. Azzal fizetheted a lakásért a bérleti díjat – mondta a kapzsi sógor.

– Hord el magad, te gazfickó! Eredj haza a hasonszőrű feleségedhez! Mondd meg neki, hogy viselje csak el a gúnyolódásokat, megérdemlitek mind a ketten. Takarodj! Látni sem akarlak többé! – kiáltotta a hangya.

A sógor morogva távozott. Még hallották, amit félhangosan mondott:

– Ostoba nőszemély!

Nevettek, és vidáman mentek vissza a házikóba, hogy együtt rendezzék el a felhalmozott készleteket.

(Eszperantóból magyarra fordította: Pásztorné Földi Adrienne, 2020-ban.)

Ismeretlen a szerző
A majom és a teknősbéka

(La scimmia e la tartaruga)
(Indiai mese Olaszországból)

Teknősbéka úr, ásítózva unatkozva mondogatta: „az egyik egyhangú napot követi a másik unalmas” – gondolta, a tengert nézve. – „A tenger vég nélkül nyújtózkodik, a hullámai egymást követik. Nincs semmi új a nap alatt. És ráadásul, senki sem jön, hogy boldoggá tegye ezt az egyhangú életet. Igaz, olykor egy-egy delfincsapat játszik a hullámokon, nagyon messzire ettől a szigettől. Sajnos más érdekesség nincs.”

Egyik nap, szerencsére meglátott egy majmot, mely éppen banánokkal tömte a hasát: „Miért keresnék barátot a tengerben? – gondolta a teknős – a majom pompás, nagyszerű társnak tűnik, mindenesetre bizalomgerjesztőbb a ráknál.” – Odament hozzá, hogy üdvözlje:

– Üdvözlöm Majom Úr! Szíveskedne a barátom lenni?

– Üdvözlöm Teknősbéka Úr! Igen. Miért ne?

Ettől kezdve, minden idejüket együtt töltötték, mert a teknősbéka még sohasem szórakozott ennyire jól.

Egy nap, a majom meghívta a barátját banánkóstolóra:

– Jöjjön, megmutatom Önnek, hogyan másszon fára – hívta a barátját.

Aznap este pedig elmesélte a feleségének a történeteket:

– Óh, annyira jól mulattam ma! Látnod kellett volna, a fára mászását! Teknős úr, a legjobb barátom!

Valami hasonlóat mondhatott Teknősbéka úr is, az ő feleségének:

– Milyen csodálni való barát! Ó, mennyire unalmas volt az élet azelőtt, hogy megismerkedtem vele!

Am Teknősbéka asszony, nem volt egy véleményen a férjével:

„A férjem – gondolta –, mindig együtt van ezzel az új barátjával. Soha sincs ideje számomra. Teljesen meg kell szabadulnom ettől a majomtól!”

Egy este, Teknős Úr, a feleségét ágyban fekve találta, amikor hazaérkezett:

– Beteg vagy? – kérdezte gondterhelten.

– Igen, beteg vagyok. Az orvos kórmegállapítása szerint: hamarosan meghalok. Egyetlen óvintézkedés lehet, hogy egyek majom szívet.

– Majom szívet! – kiáltott fel Teknősbéka úr. – Egyáltalán, hol tudok én olyat találni, amikor az egyetlen majom, akit ismerek, az, a barátom!

– Ebben az esetben nincs más kiút, meghalok – válaszolta Teknősbéka asszony lemondó hangon.

Teknősbéka úr elkeseredett, reményvesztett lett. Sokáig gondolkozott, mi lehet a kiút, hogy a barátja életét megmentse, feláldoznia ne kelljen. Vajon mi az egyetlen mód?

Másnap, lassan, elnyújtott lépésekkel ment el a majom otthonához.

– Jó napot kedves Teknős Úr! Milyen öröm viszontlátni Önt! Milyen örömteli esemény vezette hozzám?

– A feleségem – válaszolta Teknősbéka úr – szeretné Önt, mint vendéget, este közös vacsorán fogadni. Elfogadja a meghívást?

– Igen, biztosan. Szívesen.

A majom, vidáman ugrálva követte a barátját a tengerig, de ott megállt:

– Én, nem tudok úszni!

– Jöjjön, nyugodtan – mondta neki Teknős úr – üljön a hát-páncélomra, azon átviszem Önt a tenger másik partjára!

A majom így tett, és a csendes, és biztonságos evezés alatt csevegni kezdett a barátjával. Ám úgy tűnt, hogy Teknős úrnak, egyáltalán nincs kedve társalogni vele.

– Nagyon kedvetlen, és hallgatag ma! Mi történt? Mesélje el. Bármit megteszek, hogy segítsek Önnek!

– Ó, barátom! – nyitotta meg a szívét Teknősbéka úr. – A feleségemet egy komoly betegség támadta meg, és csak, majom szívvel lehetne megmenteni.

„Ó, ó! – gondolta a majom – azt mondtam, hogy bármit megteszek neki, de ez túlzás. Miként találjak kibúvót, hiszen Teknős úr bármelyik pillanatban meg fog engem fullasztani!” – Hirtelen, jött egy jó gondolat:

– Nagyon szívesen nekiadnám a szívemet, de akkor nekünk vissza kell mennünk érte a partra, hogy magunkhoz vegyük.

– Hogyan? Nincs a szíve a mellkasában?

– Hát nem tudta? A majmok a szívüket egy köcsögbe teszik az otthonuk mellett, mielőtt elutaznak.

Teknősbéka úr nem úszott tovább.

– Ej, no, most mit tegyünk?

– Nagyon egyszerű! Kérem, kísérjen engem vissza a szigethez úgy, hogy magamhoz tudjam venni a szívemet!

Teknős úr, amikor visszaúszott a szigetre, a majom kiugrott a tengerpartra, és igen gyorsan felkapaszkodott egy fára.

– Ó, szerencsére megmenekültem! Óh, milyen nagy rettegés volt!

– És a szív, melyet nekem ígért kedves Majom Úr? – kiáltott utána Teknős Úr.

– A szív? Nem eléggé ravasz, kedves barátom! Az, még a mellkasomban dobog, és érthető, hogy szándékomban áll arra jól vigyázni. Agyó! – kiáltotta.

Teknős úr, bátortalanul, és boldogtalanul, hogy elvesztette a barátját, hazament. Hazaérve azonban mindjárt megvigasztalódott, amikor a feleségét teljesen épen, a legteljesebb egészségben látta viszont.

(Az ismeretlen szerzőtől származó, az interneten keringő olasz nyelvű mesét Elda Doerfeld fordította esperantóra. Ezt, ehhez a meseválogatáshoz küldött esperantó nyelvű mesét, 2020-ban fordította magyar nyelvre: Pásztorné Földi Adrienne.)

Božena Němcová (1820 – 1862)
A kandúr, a kakas és a kasza

(O kocouru, kohoutu a kose –
La virkato, la virkoko kaj la falĉilo –)

Egyszer volt, hol nem volt, volt egy apának három fia. A legidősebb neve Martin, a másodiké Matej, a legfiatalabbé Mihal (Mikal) volt. Mind felnőttkorúak voltak, amikor az apa megbetegedett és készült a halálára. Magához hívta a három fiát, és mondta:

– Kedves fiaim! Tudjátok, hogy nekem csak ez a kalyibám van, egy kandúrom, egy kakasom és egy kaszám. Lakjatok továbbra is a kalyibámban jó harmóniában, és mindegyiktek válasszon egy valamit az utánam maradó tárgyak közül. Legyetek jók. Isten megáld, és segít majd nektek. – Ezt mondva, meghalt.

– De, kedves fivéreim – mondta Martin –, mi mindnyájan nem maradhatunk itthon, mert éhenhalunk. Ti ketten maradjatok itthon gazdálkodni. Én pedig a kaszával megyek világgá. A testvérek szerették egymást és amit egyikük akart, azzal a többiek egyetértettek. Martin fogta a kaszát és elindult. Sokáig ment, mendegélt, nagyon sokáig, de sehol sem talált munkát. Végül, egy olyan országba ért el, ahol az emberek még ostobák voltak. Amikor Martin egy városhoz közeledett, megkérdezte egy ember, hogy mit visz:

– Kaszát viszek – mondta Martin.

– És, az mi?

– Az, a fűvet vágja, kaszálja.

– Az kaszál? Az nagyon jó dolog lehet, mert nekünk azt kézzel kell tépni, ami nagyon nehéz munka. Ha te elmennél a királyhoz, a kaszádat biztosan jól megfizetné.

– Miért ne, megmutatom én azt.

Ez az ember mindjárt elvitte Martint a királyhoz. A király is nagyon csodálkozott a kaszán, és mindjárt megállapodtak abban, hogy vele Martin lekaszálja a fűvet a királyi gyepekről.

Martin elindult a királyi rétre és vele együtt sok bábésczkodó is. Martin nem volt ostoba. Felállította a kaszát a rét közepén és a szolgálóknak azt mondta, délben hozzanak neki két embernek való ebédet, majd a bábésczkodókat szétzavarta. Amikor délben a szolgálók meghozták a két adag ebédet, csodálkoztak, hogy a rétnak a nagy része le van kaszáva és megkérdezték: a kasza is enni fog?

– Ha dolgozik, táplálni kell. De ti menjetek, hagyjatok vele engem egyedül – mondta Martin.

„Jó gondolat volt két adag ételt kérni, mert egy után hamarosan éhes lennék” – gondolta. Minden nap ugyanígy tett, amíg minden mezőt le nem kaszált. Utána, a vállán a kaszával elment a királyhoz a bérét kérni.

– A kaszád maga vágja a füvet? – kérdezte a király.

– Igen, egyedül, Királyi Felséged – válaszolta Martin, mint egy gazember.

– Itt hagyod ezt nekünk ezer ezüstpénzért?

– Többet ér, de odaadom ezért az összegért – válaszolta a kaszás. Fogta a pénzt, letette a válláról a kaszát, és hazament.

A király kiadta az utasítást, állítsák fel a kaszát az egyik szobában, hogy jól megőrizhessék. A következő évben amikor a fű nagyra nőtt, a király megparancsolta, hogy a szolgálók vigyék ki a kaszát a rétre. Nagy pompával állították fel a kaszát a rét közepén és elmentek onnan magára hagyva a kaszát, mert azt gondolták, hogy a kasza nem szereti a bábésczkodókat. Délben a szolgálók vitték az ebédet, de a kasza ugyanazon a helyen állt, és semmi sem volt lekaszáva. No, letették hát az ebédet a kasza mellé, és elmentek a királyhoz beszámolni a tapasztalatról. A király csodálkozott, mert Martin kaszája annak idején, már délelőtt lekaszáta a rét fűvének majdnem a felét. Este, a szolgálók ugyanazzal a hírrel tértek haza: „A kasza nem kaszált, és nem evett.”

A király úgy vélte, hogy a kasza meg van bűvölve, és ahhoz, hogy az elmúljon róla a varázslat, rá kell mérni húsz ostorcsapást. A szolgálók megfogták a kaszát, rátették egy padra és

megostorozták. Minden ütéskor a kasza ugrott egyet és megsebezte a mellette állókat. Ezután, már mindenki azt kiabálta, hogy „Ez el van varázsolva, ássuk el!” Úgy is tettek, és a füvet tovább is kézzel tépték, mint korábban.

A testvérekre szép napok köszöntöttek, és hálával emlékeztek meg az apjukról, aki ennyire jó hagyatékot hagyott rájuk. Azonban, egy idő után a pénz erősen fogyni kezdett és nekik a megélhetésükhöz már nem volt elég. A második fiú Matej ezen elgondolkozva mondta:

– Most én megyek el világot látni a kakassal, és még lehet, hogy én is olyan jól fogok keresni vele, mint Martin a kaszával.

– Eredj, de messzire, ahol még élnek ostoba emberek. Csehországban nem sikerülne azt jól értékesíteni – tanácsolta Martin.

Matej fogta a kakast, és ment, mendegélt, amíg egy városba nem ért, ahol egy úrfélével találkozott.

– Mi van nálad, mit hozol? – kérdezte az úr.

– Egy kakast – válaszolta Matej.

– Ilyen madarunk nincs, ez mi célt szolgál?

– Ez a madár hívja a nappalt, a napot, hogy keljen fel.

– Ó, micsoda csoda ez! Nekünk, a napot a mögé a domb mögé kell este elkísérni, és reggel visszavezetni. Ez túlzottan komplikált dolog. Ha a te madaradnak van ilyen, napot hívó tulajdonsága, a mi királyunk bizonyára fizetne neked érte néhány ezer aranypénzt.

– Megmutathatom nektek, hogyan működik – mondta Matej, és elindult a kakassal, és a nemes úrral a királyhoz.

– Királyi Felséged, ennek az embernek van egy madara, amely hívja a nappalt, és ahogyan a madár nyugodni tér, a nap is elalszik.

– No, akkor megérné valamennyit fizetni érte, ha ez igaz.

– Királyi Felséged, nemsokára maga fogja látni, hogyan hívja a kakas a nappalt.

A kakasnak készítettek egy nagy aranyos ketrecet, ahol nagyon urasan érezte magát, elégedett volt. Esteledett, besötétedett. A kakas elbóbiskolt, és bár senki sem küldte el a napot nyugovóra, az mégis lement a maga járásán.

A király elégedett volt és türelmetlenül várta a reggelt. Éjfélkor az emberek felébredtek, és már attól kezdve várták, hogyan fogja a kakas hívni a nappalt. Eljött az egy óra, de semmi sem történt. Ezután eljött a két óra. A kakas elkukorékolta magát. Minden ember megborzongott a különös daltól. Azután, eljött a három óra, és akkor a kakas újra kukorékol, majd négy órakor ismét. Ezután már egyre inkább világosodni kezdett, és megérkezett a reggel. Amikor a király látta, hogy a kakas valóban előhívta a nappalt, úgy rendelkezett, hogy Matejnek fizesse nek ötezer aranypénzt, és rendezzenek ünnepséget a tiszteletére. Matej jól teleette és itta magát, azután a pénzzel együtt azonnal hazament.

A testvérek őt is nagy örömmel fogadták, és utána ismét jól éltek. Ám, mivel nem jól gazdálkodtak, szórták a pénzt, az aranypénzek hamar elgurultak tőlük. Látva, hogy már alig van belőle, most a harmadik testvér, Mikal lépett elő, mondván:

– Most én fogok elmenni testvéreim, és lehet, hogy a kandúrra annyit kapok majd, mint ti.

Neki is azt tanácsolták a testvérei, hogy messzire menjen el, ahol az emberek még ostobák. Mikal betette a kandúrt a zsákba, és elindult. Sokáig ment, mendegélt, míg legvégül elérkezett egy országba, melynek a nyelvét nem ismerte, nem értette. Később, azonban, ahogyan tovább haladt, és mielőtt elérkezett volna a fővárosba, a nyelvet megtanulta egy kicsit, legalább annyira, hogy pár szót szólva megértesse magát. Mielőtt a fővárosba ért volna, megkérdezte őt egy nemes úr, hogy mit visz a zsákban.

Mikal megmutatta neki a kandúrt, és megmondta mi az:

– Ez, himmacska, kandúr.

– Különös állat. Mire jó? Mire használható?

– Egereket fog. Akármennyi van, mind el fogja kapni.

– Gyorsan tedd vissza az állatot a zsákba, és máris gyere velem a királyhoz! A kastélyban rengeteg egér van. Már, csaknem az asztalon szaladgálnak. Ha valakinek sikerülne azokat a kastélyból kiűzni, a király gazdagon megfizetné.

– Könnyű ezen segíteni – mondta Mikal, és a kandúrt a zsákba berakva sietett el a nemes úrral a palotába.

Amikor a király előtt álltak a nemes úr így szólt:

– Királyi felséged figyelmébe ajánlom ezt az embert, akinek van egy hím macskája. Az állat egereket fog. Ha felséged meg akarná vásárolni, az ember eladná azt.

– Ha ez igaz, akkor megveszem – határozott a király.

– Királyi Felséged, ha megmondja hol van egér a legnagyobb számban, utána meg fogja látni, hogy az én hímmacsókám megfojtja az egereket – mondta Mikal.

A szolgálók bevezették a raktárba, ahol az egerek nyüzsögtek minden lépésnél.

Mikal kinyitotta a zsákot, a kandúr kiugrott, és dolgozni kezdett. Igazi öldöklés kezdődött. A király, látva a macska munkáját, nagyon boldog lett és azonnal elrendelte, hogy fizessenek Mikalnak tízezer arany pénzt. Mikal boldogságában ugrált, majd átvette a pénzt, és hazament.

Két nap múlva a királynak eszébe jutott a macska, hogy mi fog történni, amikor a macska már minden egeret megevett, mit fog az enni később. Senki sem tudott erre választ adni. Mikal pedig már nem volt ott. A király gyors futárt küldött Mikal után. Ő, már négy napja gyalogolt, amikor meghallotta az őt hívó hangot. Megállt. A lovas elkezdte félig németül, félig csehül kérdezni őt a macskáról, de ő semmit sem értett. No, Mikal visszakérdezett németül: „Was?”: „Mi?”

Azonban a lovas – ahelyett, hogy válaszolt volna Mikalnak – megfordította a lovát és úgy elszáguldott, mint a szél. Mikal azt gondolta: „Az az ember örült”, és mendegélt tovább nem törődve a dologgal. Nem tudta, hogy a német „was” szó, a cseh nyelvben: „téged”-et, „bennetek”-et jelent.

Az izzadt lovas a portól mocskosan, leugrott a lova nyergéből és rohant a királyhoz:

– Királyi Felséged, szomorú a hírem. Miután a kandúr megevett minden egeret, minket fog megenni!

– Ki mondta ezt neked? – kérdezte félelemmel a király.

– Az ember, aki nekünk eladta a himmacskát! Amikor megkérdeztem, mit fog enni a kandúr, amikor már megevett minden egeret, azt mondta; Benneteket!

A király azonnal összehívatta az ülésszakot megbeszélni, mi legyen a macskával. Egy idő múlva egyetértettek abban, hogy a kandúrt be kell zárni a raktárba, melynek ajtajánál négy bátor őrnök kell állnia éjjel-nappal, félve, remegve, mintha a raktárban valami égne. A következő éjjel a raktárban csend honolt. Minden egér elpusztult. Egész nap és éjszaka ott álltak az őrnök, féltek, remegtek, amikor a raktárban valami zaj támadt. Reggel a zaj folytatódott. Az őrnök, aki az ablaknál állt, óvatosan akart betekinteni, de ó, jajj! A kandúr az ablakon ült és látva a közeli arcot az állatbőrből készült sapkában, megijedt, kitörte az üvegablakot és elrohant. A második őrnök a kiáltást hallva odafutott, és meglátta a földön fekvő őrnököt. Azonnal a palotába sietett és kiáltotta:

– Katasztrófa! Az a szörnyű egérkapó összetörte az ablakot, halálra harapta az őrnököt a mi bajtársunkat és most csak az Isten tudja hogy még hány embert ölt meg a különcséggel. Ó, milyen szerencsétlenség!

Azonnal minden házat bezártak, minden teremtetett lélek elrejtőzött és a király elrendelte, hogy a legbátrabb katonákból állítsák ki a hadsereget a kandúrmacska ellen. Minden katona nélkülötött a macska keresésnek, de sohasem találták meg.

A testvérek továbbra is jó egyetértésben éltek. Jobban gazdálkodtak, mint korábban, mert tudták, hogy most már nem jó a szerencsét elűzni maguktól. Gyakran üldögéltek együtt beszélgetve és kigúnyolva az ostoba embereket.

(Cseh nyelvből eszperantó nyelvre fordította: Jindřiška Drahotová. Magyar nyelvre fordította Pásztoriné Földi Adrienne 2020-ban.)

Petre Ispirescu
A varázslatos teknősbéka
(La tartaruga magica)

Élt egyszer egy császár, akinek a három fia éppen nősülére alkalmas korban volt.

A császár ezért, egy nap magához hívta őket, és így szólt:

– Fiaim, eljött a pillanat, hogy elmenjeteek megkeresni a jövőendő feleségeeteket, hogy teljes joggal léphesseteek be a felnöttek világába.

– A szavaid szentek, miként a festett szentkép – válaszolták a fiúk. Apjuk kezét megcsókolták, és készülödni kezdtek az utazásra.

Az elsőszülött, vagyis a legidősebb fiú a legszebb öltözetét vette fel, sok pénzt vett magához, és egy kis csapattal kelt útra Keletnek véve az útját. Hamarosan elérte, egy keleti császár kastélyát, akinek volt egy lánya. Bejelentette a fiú a házassági szándékát, megkérte a lány kezét, és IGEN választ kapott.

A második fiú, aki Nyugat felé indult el, a bátyja példáját követte. Ő is nagyon gyorsan tért vissza az apjához, magával hozva a nyugati császár lányát, mint a menyasszonyát.

A harmadik fivérnek nem volt annyira kedve, hogy vőlegény legyen, de az apai ösztönzés miatt ő is az utazás mellett döntött, bár nem tudta, hogy hová menjen. Ő nem a legjobb ruháját öltötte magára. Csak úgy kóborolt erre-arra, oda-vissza a vadonban, cél nélkül járt-kelt, téve egyik lábát a másik után, csak-hogy mutassa, hogy ő is igyekszik eleget tenni az apai óhajnak.

Az ösvényke, amelyen haladt, egy kis tó partjára vezette. Leült, majd egy kis ággal, egy botocskával piszkálni, simogatni, érintgetni, ütögetni kezdte a tó felszínét. Erre hullámkörök keletkeztek. Töprengve figyelte azokat a kerek hullámokat, melyek egyre szélesedtek a vízen, majd elenyésztek. Ekkor, a vízből egy teknősbéka jött elő, és szeretettel tekintett rá.

A fiú folytatta ezt a játékot és mivel teljesen elmerült a gondolataiban, nem vette észre a teknőst. Végül, mégis megérezte, hogy valami vagy valaki jelen van. Meglátta a teknősbékát. Különös érzés kerítette a hatalmába. Olyan, mintha valaki valamit el akarna mondani neki. Mert már elfeledkezett a kötelességéről, hogy feleséget kell keresnie, a következő héten visszajárt a tavacskához, hogy találkozzon a teknősbékával. Örömet adtak ezek a találkozások, amikor, egyszercsak hirtelen ráeszmélt az utazása okára. Döntenie kellett, meddig marad. Amikor végre eldöntötte a tó elhagyását, a teknősbéka kiugrott a vízből, és valami ellenállhatatlanul édes tekintetet vetett rá. A béka őt nézte, s ő a békát. Lépní akart, de nem tudott, a lába nem engedelmeskedett a parancsnak. Mozdulni sem bírt.

– Vajon, ez az én menyasszonyom? – kérdezte magától hangosan.

– Köszönöm szerelmem! – válaszolta a teknő. – Szavaid megtörték a rút varázslatot, mely engem megkötött. Tudom, nem csak érzem, hogy te vagy az én vőlegényem, és én a halálomig követni foglak!

A fiatalember meglepődött, talán kissé meg is ijedt, amikor a teknőst meghallotta beszélni. Hát még akkor, mennyire meglepődött, amikor az háromszor keresztülbucskázott a fején, és a harmadik fordulás után szép, és csinos fiatal lánnyá, tündérré változott. A herceg máris beleszeretett. Mozdulni sem mert mellőle, nehogy elillanjon a csodálatos látomás.

Beszélgetni kezdtek, de igazában nem tudták, mit mondanak egymásnak, mert amikor elkezdtek egy történetet, máris abbahagyták, hogy másikba kezdjenek, és ismét valami mással, egészen más történettel folytatták a korábbi, egészen estig.

Eljött hamarosan a nap, amikor a két idősebb fivér be akarta mutatni az apának a menyasszonyát. Mit lehet itt tenni most nekik? A jegyesek megegyeztek, hogy a fiú elmegy a palotába, hogy tájékoztassa a császárt arról, neki is sikerült megtalálni a jövődöbeli feleségét.

Ekkor, a teknős beugrott a vízbe és eltűnt a tóban, a herceg pedig, az apai kastély felé irányította a lépteit. Megérkezésekor a fivéreivel az apja elé járult. Ő is elbeszélte a kalandját, hogyan ismerte meg a teknősbékát, de az ő nyilatkozatára, amiben azt jelentette ki a teknősnek, hogy: „Te leszel az én menyasszonyom!” – mindenki hangosan hahotázni kezdett, és kigúnyolták.

A következő napon a két idősebb fivér elment a menyasszonyáért, míg a császár elrendelte az egész palotának az ünnepi díszbe öltöztetését. A nép összegyűlt a kastélyban, hogy lássa a hercegnőket. Egymás után érkezett meg a két idősebb fivér a jövőbeli feleségük kíséretében, akik igazán gyönyörűek voltak az elegáns ruháikban. A két hölgyet arany és drágaköves ládák, rabszolgák és lovak követték gazdag hozományként.

A császár pedig a fogadás megrendezésével igazán méltón hódolt a Nyugati és a Keleti császár lányai előtt. Ezután a fogadási ceremónia után, a megjelentek a teknősbékáról kezdtek érdeklődni. Csúfondáros hangon beszéltek róla, és elkezdtek gúnyolni a legfiatalabb fivért. Az apa nagyon búsult emiatt, mert mindegyik fiát szerette, és nem értett egyet az ilyen helytelen viselkedéssel a legfiatalabb fia irányában.

Időközben a harmadik fiú is elment a menyasszonyáért. A teknős a vízből kiemelkedés és a feje feletti háromszori átbuszkázás (átfordulás) után a jól ismert szépséggé változott át. A fiatalember hívta, készüljön fel, az apja palotájába menetelre.

– Kedves vőlegényem! – válaszolta. – Tudnod kell, hogy én is gazdag, és nagyhatalmú császár lánya vagyok. Azonban, sajnos a mi birodalmunk el van varázsolva, és a mi csodálni való palotánkból semmi sem látszik az azt beborító iszapos, mocskos tóvíz miatt. Ellenségek foglalták el az országunkat.

A hangja annyira édes volt, az elmondottak annyira gyászosak, hogy a herceg teljesen meg volt igézve, el volt varázsolva tőle. A válasza ez lett:

– Te leszel a feleségem. Egyáltalán nem fontos az, mit mondanak mások. Menj és öltözz az útra, mert apám, és a fivéreim a menyasszonyaikkal várva, várnak bennünket!

A tündér gyengéden figyelmeztette:

– Szokás nálunk az esküvő előtt megfürödni, ezért, kérlek, jöjj velem.

– Most nincs itt az ahhoz elegendő idő – szólt a vőlegény –, de azt, apám kastélyában feltétlenül meg fogjuk tenni.

– Ó, miért zavarni őt? – kérdezte a tündér, majd kézzel jelet rajzolt a vízre, mely ezután visszahúzódott. Akkor láthatóvá váltak a csillogó csodálatos paloták arannyal és drágakövek fényével ragyogva a reggeli napfényben. A tündérrel kézenfogva mentek be az egyik palotába.

Nem győzött eleget ámulni a látott sok szépségtől és gazdagságtól. Szinte félt a palota nagyértékű márvány kövezetére lépni, mert olyan csodát addig még nem látott. A fürdés után pihenni tértek a kert kerevetére, míg ezernyi, részegítő, parfümös illat lebegett körülöttük. A ruhájukat a legfinomabb kelmékből szőtték. Időközben a hercegnő a palota kijárához arany hintót rendelt, melynek a kárpitja soha nem látott finom anyagból volt szőve, csodálatos ékkövekkel telehintve.

Amikor a hintóba beültek, a hercegnő haján sok ezer csillagocska kezdett felfényleni. A herceg úszott a boldogságban. A lovak ügetni kezdtek, bár úgy tűnt, inkább repülnek, mert nagyon gyorsan elérték a herceg kastélyát, ahol az apa már kezdett aggódni a késés miatt. Amikor az udvarban várakozó megjelentek meglátták a hintót, mindenki megértette, hogy a menyasszony mesés világból érkezik, ezért mindenki gratulált a legfiatalabb fivérnek. Senki sem látott soha annyi szépséget és gazdagságot. Az idősebb fivérek megbánták a rossz viselkedésüket, míg az apjuk, a legboldogabb apa lett ezen a világon.

A jó tündér, barátkozó volt, ezért mindenki azonnal megszerette, nem annyira a külső megjelenése miatt, hanem főleg a belső adottságaiért. A császár óhaja tehát teljesült, hogy lássa három fiának a menyegzőjét ugyanazon a napon. Az esküvői ceremónia után, a zene, a tánc tették feledhetlenné azt a napot. A császár mindenkit elhalmozott mutatós bankjegyekkel, amely alkalomra nem csak a nemesek, de, teljes mértékben a nép is meg volt hívva, hogy mindenki részt vegyen azon az ünnepélyes eseményen.

Én, teljesen véletlenül voltam ott. Biztosítalak bennet, hogy minden igazán, ... mesés volt.

(Az 1877-ben meghalt román Petre Ispirescu olaszra fordított meséjét Elda Doerfler eszperantó nyelvű fordításából 2020-ban fordította magyar nyelvre: Pásztorné Földi Adrienne.)

Marjorie Boulton
Az egerek és a király
(La Musoj kaj la Reĝo)

A „Tények, és képzeletek”- című kötetből – (Második kiadás 1993, 39-43. oldalon megjelent) Marjorie Boulton által eredetileg eszperantó nyelven írt mesét, a Brit Eszperantó Szövetség bocsájtotta a rendelkezésemre, hogy ebben a kötetben magyar fordításban megjelenhessen. /La fabelo aperis en la volumo „Faktoj kaj fantazioj” verkita de Marjorie Boulton (Dua eldono, 1993, paĝoj 39-43) por la aperigo permesita de la Brita Esperanto-Asocio. /

Tibeti mese

Tibet, a világnak, egy nagyon nagy tengerszint feletti magasságban fekvő országa, magas földnek nevezhető. A Himalájától északra helyezkedik el. Most Kínának, az önrendelkezésű (autonóm) tájegysége. Egy olyan ország, melynek a kiterjedése nagyobb, mint Franciaország, Svájc, Spanyolország és Portugália területe együtt, mégis kevesebb mint 2 millió lakost tart el.¹ A fent említett európai országok együtt több mint 96 millió lakost tartanak el.) Ám, a tibeti népnek az ő magashegységi hideg országában van: saját nyelve, sok érdekes vallási és más kulturális hagyománya és szokása. Nagyon gazdag az ő különálló, saját népi hiedelmekben, szertartásokban, dalokban, táncokban; a folklórban megmutatkozó különös világa.

¹A kevesebb, mint 2 millió lakos szám a Wikipédia szerint: a magát tősgyökeres tibetinek vallók száma lehet, hiszen a lakosok száma 6,5 millió fő körül van. Ez, a fordító megjegyzése a Tibről szóló angol nyelvű és a magyar nyelvű Wikipédiai cikkek alapján: <https://en.wikipedia.org/wiki/Tibet> / és: https://en.wikipedia.org/wiki/Tibetan_people

Ez a tibeti mese nem mindennapi, és ezért nagyon szórakoztató. Olyan, hogy megmutatja a háborúnak a józan észnek ellentmondó oldalát is éppen úgy, mint az államok között a hivatalos kapcsolatok fenntartására, az állam és polgárai érdekeinek védelmére, és a nézetek népszerűsítésére vonatkozó törekvéseket.

Az egerek és a király

Valamikor régen, valahol, uralkodott egy király, és abban az országban sok egér élt. Rendes körülmények között az egerek jól boldogultak, eleget ettek; de egyszer eljött a rossz termés éve. Az egerek, amelyek általában nagyrészt abból a gabonával tartották fenn magukat, melyet az emberek az aratás után a földön hagytak, észrevették, hogy abban az évben aratás után a gabona nem lesz elegendő egész télre. Az Egerek Királya elhatározta, hogy segítséget fog kérni az Ország Királyától.

Amikor a királyi palota kapusa jelentette a Királynak, hogy egér kíván beszélni vele, a Király nevetni kezdett, de elrendelte, hogy engedjék elé az egeret.

Az egér mély tisztelettel és illemtudóan jött be a nagy Fogadóterembe. Minthogy a tibetiek hivatalos találkozásokkor, az alkalomnak megfelelően elegáns vállszalagot vagy derékszalagot ajándékoznak, a kicsiny egér selyemfonalat hozott, melyet ő a kellő hagyományos szertartás kézmozdulataival udvariasan a Királynak ajánlott.

– Üdvözöllek Egér Fivér – mondta a Király. – Mit kívánsz?

– Ó, Királyi felség – válaszolt az Egér –, a termés kicsi; az emberek nem hagytak sok gabonát a földön; mi egerek az éhségtől éhen fogunk halni, ha nem veszünk kölcsön bizonyos készletet a télre. A segítségedet kérem. Szíveskedjél kölcsönözni nekünk a kellő gabonamennyiséget a télre; és én, az Egerek Királya, ünnepélyesen ígérem, hogy az új aratás után teljesen visszafizetem azt neked. Az egyik magtárad gabonamennyisége elegendő lesz.

- Ti kicsi egerek hogyan fogtok tudni elvinni annyi gabonát?
- Királyi Felséged, ha kölcsönzöd a gabonát nekünk, mi el fogjuk tudni vinni azt.
- Nos, Egér Testvér, kölcsönzök nektek egereknek egy magtár gabonát a megfelelő feltételekkel. – És megparancsolta a felelős személynek, hogy nyisson ki egy magtárat, és engedélyezte az egereknek a gabona elszállítását.

Az Egerek Királya összehívta az ország összes egerét. Egér százezrek érkeztek. Mindegyik a magtárhoz ment, vett gabonamagot a szájába, a hátára, valamennyit a farkára erősített. Ennyi munkával ennyi egér együtt gyorsan kiürítette a gabona tárolót. Amikor a Király látta, hogy mi történt, elkezdte tisztelni az egér népet a helyzethez alkalmazkodó, a problémamegoldó képessége és az együtt dolgozási munkakedve miatt.

Az új aratás után, az Egerek Királya teljesítette az ígérését, az egerek visszavitték a királyi magtározóba az egész gabona mennyiséget, melyet ők korábban kölcsön vettek; még hozzá kamattal adták vissza a gabonát. A Király többé nem mutatott hajlandóságot arra, hogy a csepp kis egereken ne vessen, mivel megállapította, hogy az egerek nem csak intelligensek, hanem becsületesek és megbízhatóak.

Hamarosan, a Királynak nagy problémája adódott: háború kezdődött az ő birodalma és a szomszédos között. Egy nagy folyó folyt a két birodalom között, és a folyóparton az ellenséges király már felállította a sátortáborát, készen állva az ország lerohanására. Az egerek nem szerették volna, hogy az idegen talán kevésbé segítőkész, vagy esetleg kegyetlen király győzze le az ő Királyukat. Az Egerek Királya azonnal elment a palotába és meghallgatást kért a Királytól. A Király azonnal fogadta a Fogadóteremben.

– Királyi Felséged, látod, ismét eljöttem, most nem kérni, viszonzni akarom a te nagy segítségedet. A rendelkezésedre állunk a baj elhárítására.

Ennek a nagy válságnak a közepén a Király nem tudta elnyomni a mosolyát.

– Egér Testvér! Mint apró egerek hogyan tudtok most engem megsegíteni? – kérdezte. – Az ellenséges sereg nagyméretű, az enyémnél sokkal nagyobb. Biztos a vereségem. Köszönöm a jó szándékokat, de ti egerek, hogyan fogtok tudni megsegíteni engem?

– Királyi Fenséged nem emlékszel, hogy kételkedtél, hogyan visszük el a kapott gabonát? És mennyire meglepődtél, amikor mi visszafizettük az egész kölcsönt? Csak bízz bennünk újra; egyezz bele a mi népünk felé történő két szolgáltatásba; mi pedig, speciális egeres mesterkedéssel megóvjuk a te birodalmadat.

– Valóban igaz, hogy sikeres voltál a másik két dologban – értett egyet a Király. – No, mit tegyek hát?

– Parancsold meg a katonáidnak, hogy készítsenek nekünk százezer botocskát, a te királyi lábaddal egyenlő hosszúságúakat, és fektessék le azokat a folyóparton a mi oldalunkon a naplemente előtt. Ez a parancsod ennyi katonának kicsi feladat lesz, mi pedig biztosan keltünk zavart és kétségbeesett rémületet az ellenség között.

– Ezt megparancsolom – ígérte a Király. – És mit kívánsz saját magadnak?

– A két nagy veszély, mely ebben az országban az egereket fenyegeti, az árvizek és a macskák. Amikor a folyó vízszintje valamennyire megemelkedik, a folyó betör a fészkeinkbe. Egyetértesz azzal, hogy erős gátat építs végig a folyóparton, hogy a víz ne tudja elönteni a mi fészkeinket? És mivel a macskák mindig az egerekre vadásznak, mi alázatosan kérjük, hogy száműzd őket a te országodból.

– Ha ti megvédték a birodalmat, meg lesz építve nektek a gát, és nem lesznek macskák.

Az Egerek Királya elvégezte a szokásos udvariassági szertartás kézmozdulatait, és gyorsan visszatért a saját népéhez.

A nap lement; és minden felnőtt egér, az egerek százezrei követték a királyukat a folyópartra. Ott rendben megtalálták a pálcikákat. Az egerek a pálcikákat rátolták a vízre, kettesével, hármasával ültek egy-egy botocskára, a lábacskaikkal eveztek, és szerencsésen átkeltek a folyón a másik partra. Nyugodtan futottak a tömör sötétségben a sátorok felé, ahol az ellenséges hadsereg aludt. Az egerek elrágták az íjak húrjait, és ezeknek a fegyvereknek a tartóit, foggal tették tönkre a gyújtószerkezetek spárgáit, lukasra rágták a katonák ruháit, sőt, még azoknak a haját is megrágták, akik a legmélyebben aludtak. Mindent megcsínáltak, amit százezer egér megtehetett a fogaival; ronggyá rágták a katonai sátrakat, megették a gabonát, a lisztet és más élelmiszereket, szétharapdálták a húrokat, kilukasztották a lábbeliket, és mindenhol megettek valamit, amit az ember gondosan elrendezett. Két-három órai romboló tevékenység után az egerek visszamentek a folyópartra, újra ráültek a pálcikákra, és evezve visszautaztak a baráti partra. Senki sem vette észre őket.

Virradt. Ahogy a nap kelt, úgy hallatszottak kiáltások, csúnya szavak az ellenséges táborból. A katonák felébredtek, és az íjakat használhatatlanul találták, a fegyverek sem használhatók, sem magukkal vihetők nem voltak, az egyenruhájuk tele volt lukkal gombok és jelvények nélküliek voltak. Hamarosan azt is tapasztalták, hogy reggelizni sem fognak még egy csésze teát sem, vajjal, hogy legyen valami, ami felmelegítse őket, és erőt adjon nekik.

Először minden katona a szomszédos bajtársakat gyanúsította, utána a veszekedés olyan nagy mértékű lett, hogy a tiszték éles szemrehányást tettek a katonáknak, a katonák a tiszteket vádolták: Hangos kiáltozások hallatszottak: „Lopás!” „Árulás!” „Rejtett, titkos rombolás!” „Kémek!” – és sok más hasonló szó, mert a katonák éhesek voltak, fáztak, használhatatlan fegyvereik miatt nem beszéltek választékos modorban.

Éppen akkor, amikor a kora reggeli fényben teljes volt a zűrzavar, az ellenséges hadsereg is meghallotta a másik partról a harsonát és a néhány lövést. Nem volt harcra kész, a hadsereg rendezetlenül futott szét.

A Király nagyon örült és hahotázott az egerek furfangos hadműveletei miatt. Szívélyes köszönetet mondott az Egerek Királyának és a népének, és máris teljesítette a saját két ígérését. Megparancsolta az építészeinek és az építőmunkásainak, hogy tervezzék meg és építsék meg a folyó teljes hosszában az erős gátat, hogy az többé ne árássa el az egérfészeket és ne ölje meg az egereket. Ő irányította az összes macskának a száműzését. Halálbüntetést ígért annak, aki ezután macskát hoz az országba. Hírnököt küldött az ellenséges királyhoz ezzel a figyelmeztetéssel:

„Mi, a mi országunkban nem akarunk háborút. A háborút megszenvedné a ti népetek és a mi népünk, bármelyikünk győzne. Jogunk van bárki ellen megvédeni magunkat, aki bennünket megtámad, és mi erősen meg fogjuk védeni magunkat. De mi azt óhajtjuk, hogy ha lehet, el kell kerülnünk a szükségtelen halálokat és sebeket. No, először elküldtük a mi egerekből való hadseregünket, akik a ti katonáitokat vérontás nélkül győzték le. Békekötést javaslunk; de ha ti ismét megtámadtok, elküldjük rátok a mi háziállatokból és szárnyasokból álló seregünket; ha ők nem lennének sikeresek, küldjük a mi vadállatainkat; végül, ha mi nem tudnánk mértéktartó tárgyalásokkal és megfontolt kölcsönös engedményekkel elkerülni a teljes háborút, én magam vezetem majd harcba az én ügyes és bátor katonáimat.”

Az ellenséges király eléggé bölcs volt ahhoz, hogy figyelmesen meghallgassa az üzenetet; és miután mértette, hogy ha őt egy egérhadsereg ennyire képes volt tönkretenni, ostobaság lenne veszélybe sodorni magát megkockáztatva a háziállatok, vadállatok és a katonák hadainak a támadása által. Okosabb lesz azonnal megegyezni a békeszerződésről.

A két király könnyen elkészítette a békeszerződést, és a két birodalom sokáig volt baráti viszonyban. Az egerek is boldogok voltak, mert a Király védte, óvta őket az árvizek és a macskák ellen; és a szülőföld iránti saját érdemteli szolgálatuk miatt, minden évben kaptak egy magtárnyi gabonát.

(Eszperantóból fordította: Pásztorné Földi Adrienne 2020-ban.)

Luiza Carol
Angéla pattogatott kukoricából
(Angéla el pufmaizo)

Egyszer régen, egy távoli országban, egy kicsi falu csepp házában élt egy szomorú, beteg, szegény és magányos öregasszony. A férje meghalt, a fiait megölték az ország hosszú háborújában, lánya soha nem volt.

Egyik este, az öregasszony sírva üldögélt a konyhában, mely egyidejűleg szolgált nappali és hálósobaként is, mert a házacs-kájában csak egy szoba volt. Maradt még néhány szem kukorica és egy kanál olaj, hogy abból ebédet készítsen magának. Bekente a lábast olajjal, beletette a kukorica magokat, befedte az edényt a fedővel, és melegíteni kezdte. Utána, várt egy kicsit. „Puf, puf-puf, puf-puf-puf ...” hallatszott a pattogatottkukoricás edényből. „Puuuf!” – a fedő nagy zajt csapva esett le a padlóra és egy kis darab pattogatott kukorica a szoba legtávolabbi sarkába esett. Az öregasszony leguggolt, hogy felvegye azt... de... lám csak, egy szép aranyhajú fehérbőrű fiatal lány ugrott ki a pattogatott kukorica darabkából.

– Üdvözllek mama! – köszöntötte.

Az öregasszony nagyot kiáltott a boldogságtól.

Attól az estétől kezdve a két nő együtt lakott. Angéla volt a neve a szép angyalnak (igen, természetesen angyal volt), aki azonnal beszélni kezdett az edényhez. Ténylegesen nem beszélt, hanem énekelt neki halkán dúdolván:

„Pufmaizo, pufmaiz’, miraklo de l’ Paradiz’.”

„Pattogatott kukorica, pattogatott kukorica, a Paradicsom csodája.”

És az edény, amíg Angéla énekelt, egyre csinálta a pattogatott kukoricát. Olyan sokat csinált, hogy a két nő teleette magát és ami maradt belőle, elajándékozták a szomszédoknak, utána a szomszédok tyúkjainak és disznóinak, a verebeknek és az erdő mókusainak...

A szomszédok elkezdtek látogatni az öregasszonyt, hogy megismerjék a jó Angélát és, hogy pattogatott kukoricát egyenek. Az öregasszony többé nem érezte magát egyedül. Naponta jobbnál-jobb ízű pattogatott kukoricát csinált Angéla, és egyre több ember jött el a faluba csak azért, hogy vásároljanak abból a csodából. Az öregasszony többé nem volt szegény. Angéla gyorsan érett, és egyre jobbá vált a konyhaművészete. Elkezdte a pattogatott kukorica különböző fajtáit készíteni, jóízű szószokat adva hozzá sóval vagy mézzel. A mártások vitaminokat, kalciumot és más ásványi anyagokat tartalmaztak, melyek az egészség helyreállításában elengedhetetlenek a beteg emberek gyógyulásához. Az öregasszony többé nem érezte magát betegnek. A pattogatott kukorica híre gyorsan terjedt, és többször tíz pattogatott-kukoricásütő edény dolgozott minden nap, amíg Angéla táncolt, és dúdolta a pattogatott kukorica rigmusát

„Pufmaizo, pufmaiz’, miraklo de l’Paradiz’.”

„Pattogatott kukorica, pattogatott kukorica, a Paradicsom csodája.”

Minél jobban szerették az emberek Angéla munkáját, ő annál több hatalmat szerzett, mert az angyalok minél nagyobb hatalommal rendelkeznek, az emberek annál jobban hisznek nekik, szeretik őket és fogadják el a munkájukat. Elkezdett főzni jóízű pudingokat kukoricából, melyekbe zöldséglevéseket, diót, mogyorót és fűszereket kevert. Pattogatott kukoricával díszítette a pudingokat. Az emberek pedig eljöttek, hogy megegyék azokat a falu éttermében. Készített süteményeket is kukoricából mézzel és kókusztejjel, száraz gyümölcsökkel és mandulaszemekkel. Az egész falu felvirágzott ettől az üzlettől. Angéla nem dolgozott többet napi egy óránál. A munkája abból állt, hogy minden edényt ugyanabban az időben bájolta el tánccal és énekekkel. Utána, az edények maguk dolgoztak. A nap többi részében Angéla az emberekkel beszélgetett, megpróbálva megérteni a problémáikat. Sétált is az öregasszonnyal, aki egyre fiatalabbnak kezdte érezni magát.

Az idő múlt és egy napon nagy ágyúk dőreje reszkettette meg a falut. Mert abban az országban gyakran volt háború, sőt még azt is el lehetett mondani, hogy az emberek kevés rövid szünetekkel, de egy egyetlen hosszú, véget nem érő háborúban élték le az egész életüket. Öt évtized óta harcoltak a szomszéd ország ellen és már senki sem volt képes megmondani, hogy a két ország közül melyik kezdte el a háborúzást és miért. A falubeliek megijedtek meghallva az ágyúkat, és lerohantak a pincékbe. De Angéla kiment az udvarra, ahol mezítláb elkezdett táncolni a földön énekelve:

„Pufmaizo, pufmaiz’, miraklo de l’Paradiz’.”

„Pattogatott kukorica, pattogatott kukorica, a Paradicsom csodája.”

Mit gondoltok, mi történt? Az ágyúk löni kezdtek:

„Bumm! Bumm!” – hangzott, és nagy robbanó lövedékek pottyogtak a házakra, a kertekre, utcákra. Minden tüzérségi lövedékből millió számra szálltak a pattogatott kukorica részecskék. Mint hópihék fedték be a háztetőket, a fákat, az utcákat. Hamarosan fekete repülőgépek sötétítették el az eget. Ezeket, az ellenség ágyúinak a lebombázására küldték. Ám, Angéla folytatta a táncát és az énekét: „Bumm! Bumm!” A bombák felrobbantak, és a pattogatott kukoricának ezernyi részecskéje tette fehérre az ágyúkat. A falubeliek kijöttek a pincékből. A gyerekek megörültek és játszani kezdtek a pattogatott kukoricával. Az idegen ország katonái nevetni kezdtek. Ők is örültek. Úgy vélték, hogy valamilyen szép álmot élnek át...

A falun élők és a katonák zavarba jöttek. Csak néztek egymásra, szerettek volna beszélgetni egymással, de nem volt közös nyelvük, melyet mindkét fél megértett volna. Akkor, Angéla újra elkezdett énekelni. Egyszerű, vászonból szőtt fehér ruhát viselt, arany színű haja ragyogott a gyenge napfényben. Mezítláb táncolt a földön, és halkán dalolt ugyanazon az egyszerű ismétlődő dallamon:

"Pufmaizo, pufmaiz',miraklo de l' Paradiz'."

„Pattogatott kukorica, pattogatott kukorica,
a Paradicsom csodája!”

A verebek csicseregve keltek táncra Angélával együtt. Vilám gyúlt a felhőtlen égbolton és a levegő megremegett. Dörgés hallatszott, és váratlanul havazni kezdett a pattogatott kukorica lágy részecskéivel. Az emberek kitárták a karjaikat, a kezükbe vették a pattogatott kukoricát, és megbűvölten ették. Eszegetve elfelejtették a félelmeiket, a haragjukat és a szenvedé-seiket. Eközben mindnyájan barátanak érezték magukat. Úgy érezték, béke járja át a lelküket. És hirtelenül, mindenki beszélni kezdett a másik emberrel eszperantó nyelven. Nem felejtették el az eddig használt születési nyelvüket, sőt más, később tanult népek, népcsoportok nyelvét sem. Az eszperantóról úgy érezték, mintha bennük, az agyukban, a szívükben élő lenne hozzáadódva a saját anyanyelvükhöz és más nyelvekhez. Barátin, önkéntelenül, szabadon, kezdtek csevegni, mintha régóta ismernék egymást. Összegyültem a falusi étteremben és együtt ünnepelték meg annak a napnak a csodáját. Az edények gyorsan készítették el a legjobb ételeket.

A pattogatott kukorica az égből egy órán át hullott. Mindkét ország teljes felszínén hóként hullott a pattogatott kukorica ugyanazon a napon és ugyanabban azt órában. Azután, hogy mindkét országban minden ember megette az égi pattogatott kukoricát, úgy érezték, újjászülettek. Elfelejtkeztek a bosszúról, a haragról, a gyűlöletről, a félelemről. Egyre jobbak és igazságosabbak lettek. A háború öt évtizede távolinak tűnt, mintha az nagyon régen történt volna, az emberiség őskorában. Mindkét országban az emberek tudtak eszperantóul az ő saját nyelvük vagy a saját nyelveik mellett. A földnek, a levegőnek és a víznek az állatai is ették a pattogatott kukoricát és szelídekké, barátságossakká váltak. Még a legvadabb állatok is megszelídültek és veszéltelenekké váltak.

Néhány év nyugodtan telt el. Az emberek, akik korábban a fegyveriparban dolgoztak, most a képességüket és energiájukat arra kezdték irányítani, hogy az emberek egészségéről gondoskodjanak, vagy jobbá tegyék az emberi életet. A katonák hazajöttek és dolgozni kezdtek. Beültették a földet és jóízű zöldségeket, gyümölcsöket, gabonát, diót és gombákat termesztettek. Nem érezték többé a szükségét a húsevésnek. A húspiacra tenyésztett állatokat kiengedték az erdőbe. Az állatorvosok arról gondoskodtak, hogy a földön, vízben élő állatok egyike se hozzon világra túlzottan sok utódot. Azok az emberek, akik azelőtt a húsiparban dolgoztak, most foglalkozást váltottak. A legtöbbben az ehető gombák iparában helyezkedtek el, mely nagyon gyorsan fejlődött. Nagyon sok új gombafajtát hoztak létre és ezzel jóízű, ehető és gyógyító ételeket hoztak létre. Kolbászokat és hamburgereket készítettek gombákból, és ezek az ételek az éttermek nagyon kedvelt finomságaivá váltak, Erősen felfejlesztették a kókuszfák és a kenyérfák termesztését. Bár a kutatók rengeteget dolgoztak, hogy ezeknek a fának a fajtából egyre jobbakat hozzanak létre, én gyanítom, hogy Angéla egy kicsit megbűvölte azokat, mert másképp hogyan tudtak volna versenyre kelni a kókuszfák a tehenek tejével a tej mennyiségét illetően, és a kenyérfák hatásosabbá váltak a búzánál. Más, nagy változások történtek a ruha és a cipő iparágakban. Elkezdték használni csak mesterségesen előállított szőrmét, és bőrt, amelyek egyre művésziessébbek lettek.

De néhány év múlva nyilvánvalóvá vált, hogy léteznek elégedetlen emberek mindkét országban. Mindkét ország lakosságának körülbelül az egy harmada nem volt jelen amikor a patogatott kukorica hullott a földre. Akkor, azok a világ más országaiban tartózkodtak vagy azért, mert a fegyverüzlettel foglalkoztak, vagy mert elmenekültek a háború és a szegénység miatt, abban az időben külföldön éltek, vagy más okok miatt. És ezeknek a legnagyobb része visszajött a háború után.

Ezeknek egy része megértette, ami az ő távollétük alatt történt és örült. De nem mindenki. A gazdag fegyverkereskedők és a fegyvergyárak tulajdonosai, akik hazajöttek sok pénzt veszve, elégedetlenek voltak. Néhányan a húsevők közül, akik hazatértek, úgy vélték, hogy az országot örültek vezetik. Azt állították, hogy hús nélkül éheznek. Néhány vadász és horgász, akik hazajöttek elégedetlenek voltak azért, hogy megtiltották az ő legkedveltebb sportjukat. Minden bizonnyal az erdőkbe bementek más országbeli vadállatok, amelyek elkezdtek megenni a szelídített védelem nélkül maradt állatokat. Az emberek elégedetlensége egyre nőtt, mint a fertőző betegség. Angéla időnként elvesztette a bizalmát az emberekben és a szeretetet az emberek és az állatok iránt. Ezzel egyidejűleg a hatalma egyre csökkent. Közben az emberek életmódja egyre inkább visszatért a rosszaság, az igazságtalanság, és a betegeskedések előbbi állapotába. Végül, a háború újrakezdődött. Ezzel egyidőben hazaárulással vádolták meg a jó Angélát. Letartóztatták és börtönbe csukták.

Csak kevés ember szerette és bízott a jó Angélában tovább is. Mégis, az ő bizalmuk adta meg neki a szükséges erőt, hogy megtegye az utolsó csodát: nyomtalanul eltűnt. Hiába keresték az egész országban.

Hiába keresték az öreg asszony házában. Odamentek a rendőrök és átkutatták az egész szobát. Csak az öregasszonyt látták a hintaszékben ülve nyugodtan kötve. Mellette fehér tyúk arany színű taréjjal csipegette a tányérból a kukoricaszemeket. A tyúk olyan kicsinek és zilált tollúnak látszott, hogy hasonlított egy pattogatottkukorica darabkához. A rendőrök morogva mentek el éppen akkor, amikor eleredt az eső.

Mindkét országban néhány napig esett az eső. Amikor az eső elállt, az emberek úgy elfelejtkeztek Angéláról, mintha az egész história a pattogatott kukoricáról, csak álom lett volna.

(Az eredetileg eszperantóul írt mesét magyar nyelvre fordította: Pászterné Földi Adrienne, 2020-ban.)

Luiza Carol
Szorina felhőkből
(Sorina el Nuboj)

Egyszer, egy még meg nem született leányka az égben sétált, hogy megvizsgálja az ő eljövendő életének a világát. Egyetlen ember sem látta a földről az eljövendő kislányt, akit egy fehér felhő kísért. Az együtt utazó páros siklórepüléssel utazott éjjel-nappal, hegyek, tengerek, tavak, folyók, erdők, sivatagok, városok és falvak felett... Ez alatt a felhő különböző dolgokat sugdosott a kislány fülébe, amelyeket ismernie kell majd az eljövendő életében, hogy el tudjon majd igazodni abban. A felhőnek lágyság és halk hangja volt, és derűs kék szemei. A leendő kislány kíváncsian nézte a tájat, hallgatta a felhő szavait, és mindent teljesen megértett, mert a jövőbeni gyermekek képesek sokkal gyorsabban és mélyebben gondolkodni, mint a legokosabb élő emberek.

Egyszer, egy vidám hóemberrel találkoztak, akit a leendő leányka azonnal megszeretett. De az idő melegedni kezdett és a hóember kezdett elolvadni és elszomorodni. A kék szemű felhő gyengéden ölelte a hóembert, amíg az teljesen felhőbe nem burkolózott, és boldogan el nem szállt az égbe az emberi szemek által észre sem véve. A hóember megköszönte és mosolygott, elbúcsúzott majd gyorsan tovarepült az együtt utazókat hagyva. Máskor a jövőbeni leányka észrevett néhány finom hóvirágot, melyek az erős napsugár hatására gyorsan elhervadtak. A felhő addig karolta őket is, amíg ők is vidáman mondtak búcsút és elillantak a levegőben, hogy az emberi szemek észre sem vették őket.

Ugyanez történt a kívárgott jegenyefenyővel és az őzgidával, mely szakadékba esett. Egymás után mondtak köszönetet, és távolodtak el tőlük az ég mélysége felé. És, amikor a kamionról leesett csengők széttiporva feküdtek az országúton, a leendő leányka nem csodálkozott, amikor hamarosan meghallotta a vidám csilingelést a végtelen kék égen.

Legvégül eljött az idő, hogy megvizsgálja az emberi életet közelebbről. Ehhez, vagy nagy vagy kicsi, gazdag vagy szegény épületek ablakain át nézelődtek, sőt iskolák, múzeumok, elárusító helyek, kórházak ablakain át is. A felhő, végül láttatta a jövődő gyermekkel az élet örömeit és a szenvedéseit.

Egy alkalommal meglátogattak egy zajos várost, ahol otthon nélküli beteg gyermekek szenvedtek az éhségtől és a hidegtől. A gazdag gyerekek a túlzottan sok magukhoz vett tápláléktól meghíztak, megbetegedtek. A leendő kislány a felháborodástól megrendülve mondta:

– Nem akarom többé, hogy megszülessek.

Ám, az okos felhő így bátorította őt:

– Kedveském, ne félj az élettől! Arra gondolj, mennyi segítségre van szüksége azoknak a gyerekeknek, és a szüleinek. Azután, hogy megszületsz, attól kezdve képes leszel jobbra tenni mind a saját életedet, mind a másokét. Az nagy kihívás számodra is és szerencse. És a felhő egy szerény faluba vezette őt egy magas hegységen. Ott, egy nagy énekkar éneke hallatszott, melyen minden falusi részt vett. Gyermekek, felnőttek, egészségesek és betegek énekeltek együtt, kerekesszékekben öregek, vakok... a pólyás babák is összecsapdosták a kezeiket és élvezték az eseményt. A falusiak hagyományos tavaszi ünnepetek, a szívük annyira erősen dobogott, hogy a leendő kislány érezte az életörömről ritmusát, és a barátságuk örömét.

– Hiszen, én meg akarok születni – mondta.

Amikor eljött a megfelelő pillanat, a leendő kislánynak a felhő rámutatott egy repülőgépre, és mondta.

– Most rákapcsolódunk egy első ablakára, és belenézünk, mi van belül. Az ablakon át két fiatal pilótát láttak: – Íme, a te leendő szüleid – mondta a felhő. A leendő kislány, szívből megszerette a leendő szüleit. Ők azonban nem látták és hallották őt. A kék szemű fehér felhőt sem hallották, de azt észrevették, hogy a tekintetük sokáig ráirányult. A repülőgép ablakán kívül és a leendő szülők hallótávolságán túl a felhő és a leendő kislány beszélgetett:

– Hamarosan külön kell válnunk, mert meg kell születned kedvesem.

– Ezután, a születésem után nem leszel a kísérőm, jó felhő?

– Mindig közel leszek, de többé nem fogsz hallani engem. Mégis, igyekezni fogok, éreztetni a jelenlétemet. Miután kibújsz a felhőből, hamarosan elfelejtesz engem. Csak, a mi együtt utazásunkkor fog homályosan visszajönni az emléked. Rajtad múlik, tudod-e hasznosítani ezeket a ritka pillanatokat...

Szorina, a fiatal pilóták kislánya volt. Szüleivel együtt irányította a repülőgépeket és gyakran kellett elhagyni a házat hosszú időre. Amikor a szülők dolgoztak, ő a nagyszülőkkel maradt, akik imádták őt. Nyáron, amikor a szülők a szabadságukat töltötték, repülőgépre ültek, és olyan szép helyekre repültek el vele, ahol jól látszottak hegyek, erdők, tavak, folyók, tengerpartok...

Egyszer, a szülei elmesélték neki, hogyan választották ki a nevét. Úgy látszik, egyszer nagyon fáradtak voltak egy hosszú, nehéz út, hosszú és nehéz vezetés után, és utána együtt tértek lepihenni. Elaludtak, és mindketten ugyanazt az álmot látták! Abban az álomban láttak egy kisleányt az égen repülni, egy kis fehér felhő által kísérve. A kislány mosolygott és eltűnt. Néhány hónap múlva megszületett az első gyermekük. Kislány volt, és Szorinának nevezték el. Ez a történet erősen hatott a kislányra. Gyakran nézte az eget, és elképzelte, hogy repül... Gyakran rajzolta magát, mint repülő kisleányt fehér felhők között, szép tájak felett...

Az évek gyorsan és simán múltak, de váratlanul megbetegedett és kórházba vitték. Az orvosok és az ápolók mindent megtettek, hogy segítsenek rajta. Ennek ellenére a kislánynak annyira erős fájdalmai voltak a torkában, hogy azt gondolta, többet már nem bír elviselni. A láza nagyobb lett, és a fájdalmak még kegyetlenebbek lettek... és még, és még több jött... Szorinának nem volt már ereje kiáltani, vagy sírni...

Azután, láss csodát! A fájdalmak csökkenni, enyhülni kezdtek. Mintha hűs ölelés érte volna. Kissé szétnyitotta a szemhéjait és meglátta maga mellett a fehér felhőt.

– Üdvözöllek! – mondta, a régi barátjának, mintha csak néhány órára váltak volna el. – Felhőbe kerültem?

– Csak egy időre – válaszolta a felhő. – Nagyon szerencsés vagy. Fájdalmak nélkül jössz haza, és ezzel az alkalommal emlékezni fogsz mindenre.

Szorina könnyűnek és egészségesnek érezte magát. Csendesen kezdtek el együtt repülni a kórház és a város fölött. Ősz volt, és a kellemes szellő aranyszínű leveleket hozott és a lila orgonabokor jóillatú szirmait. Az ég lilaszínűvé vált a naplementétől. Szorina átlátszónak érezte magát és úgy érezte, a hűs lila fény által átjárja. A felhőnek is lila árnyalatai kezdtek lenni. Pacsirták serege haladt felettük vidáman.

Szorina leírhatatlan boldogságot érzett és szeretetet mindenki és minden iránt. Határtalan volt az a hirtelen boldogság, mint az ég volt, valójában maga a menny, melyen áthaladt a repülő légi kislány. És abban a szavakon túli boldogságban hirtelen meghallotta a szüleinek az iránta való szerető gondolatait és érte szóló imáikat. Meghallotta a nagyszülőket is, a szerető tanítónőjét, és a rá szeretettel gondoló legjobb barátait, akik gyógyulást kívánnak ...

– Vissza akarok jönni hozzájuk. Meg akarom ölelni őket! – mondta.

Szorina felébredt a fehér kórházi ágyon. Nem érzett többé fájdalmakat, de még nagyon fáradt és szomjas volt. Az orvos figyelmesen nézte, és az orvos szemében a kislány valahogyan megérezte annak a boldogságnak a visszhangját, melyet ő éppen megtapasztalt. Akkor érezte meg, hogy arra az égi repülésre ő mindig emlékezni fog. Válaszolt az orvos néhány kérdésére. Szavai a fáradtságtól gyengék voltak, de a torka már nem fájt, amikor beszélt.

Csodálkozott amikor megivott egy pohár vizet, hogy az egyszerű víz ennyire jóízű tud lenni, amikor a torka nem fáj többé. A párnája mellett megtalálta a régi plüss mackóját. Megértette, hogy a szülei hozták be azt ide. Azonnal behívták őket a szobába, és elképzelhetitek, mennyire boldogok voltak ők hárman. De az orvosok nem engedték, hogy Szorina máris hazamenjen. Azt mondták, hogy még néhány napot pihennie kell a kórházban, gyógyszereket kell szednie, és mindent megenni, amit csak adnak neki.

A kislány nagyon fáradt volt, és elaludt. Azt álmodta, hogy jó illatú orgona felett repül. Álmában a fehér felhő szeretettel nézte. Az orgonaillat egyre erősebbé és erősebbé vált, ... és végül felébredt. Az ágya mellett egy pohárban egy kicsi ág lilaorgona volt. Mosolygó fiatal lány nézte őt derűs kék szemekkel. Hófehér ruhát viselt.

– Jó napot Szorina! Kora vagyok. Tessék, nézd, egy könyvet hoztam neked gyönyörű fényképekkel...

Kora diétásnővér volt. Tanácsadásra jött Szorinához, hogy a kislány hogyan táplálkozzon, hogy erős és energiában bővelkedő legyen. A könyv, melyet hozott, tele volt gyümölcsökről, zöldségekről, dióról, mogyoróról, magokról, gabonafélékről, gombákról ... készített fényképekkel. Nagyon könnyű receptek is voltak benne jó ízű salátákról, levesekről, kásákról és süteményekről. A herbateák fejezetében láthatóak voltak fényképek levelekről, virágokról, magvakról, és gyökerekről. Szorina el volt bűvölve a szép könyvtől. Kora mondta, hogy Szorina elkezdheti olvasni azt, azután hazaviheti.

Aznap hosszan beszélgettek és összebarátkoztak. Kora elmondta egyebek között, hogy világon sok gyerek van, akik éheznek és szenvednek a tiszta víz hiánya miatt.

– Tudom – mondta Szorina, kissé csodálkozva a váratlanul előtörő emléke miatt.

Kora folytatta:

– Most a tudósok új módszereket igyekeznek találni gyógyító gyümölcsök és zöldségek termesztésére a zord éghajlatokon is, hogy jobbra tegyék az éghajlati körülményeket és a talajokat jóízű moszatok termesztésére az óceánokban és a tengerekben.

Szorina, miután figyelmesen végighallgatott mindent, benne egy új gondolat fogant meg. Ezt mondta:

– Én is ilyen területen akarok majd dolgozni, amikor az iskolaéveim befejeződnek. Hozzá akarok járulni ahhoz a tervhez, hogy minden gyerek jóízű gyógyító ételekkel tudjon táplálkozni és tiszta vizet igyon.

Kora megörült:

– Nagyon jó ötlet! Pillanatnyilag, érdemes azt a könyvet figyelmesen elolvasni, amit én ajándékoztam neked. Minél többet olvasol majd gyógyító ételszokásokról, annál inkább meg tudod majd javítani a te életedet, és adott esetben segíteni másokat.

Szorina az ablakra tekintett. Kívülről, egy fehér felhő figyelte őt.

(A romániai származású, most Izraelben élő írónőnek az eredetileg eszperantóul írt meséjét, 2020-ban fordította magyar nyelvre: Pásztor Lászlóné.)

Jindřiška Drahotová

Az életem vele

(Mia vivo kun ĝi)

2020. április 20-án késő este volt. Valaki csöngetett a ház kapujánál. Amikor kimentem, egy kicsi lényt láttam meg idegesen toporogva, az arcán a kötelező arcmaszkkal és a fején két ördögszerű szarvval. Udvariasan üdvözölt és bemutatkozott:

– Nagy Fülesbagoly (UHU) vagyok (a Koronavír – fülesbagoly – szó, a /Vy(i)(rus/ Vírusnak az azonos alakú szava. A cseh nyelvben azonosan ejtik ki az „i” és az „y” hangokat.). – Elűztek a fészkemből és azt mondták nekem, hogy gyanús vagyok. Menedékhelyet kell találnom és megoldani a jövőmet. Az a veszély fenyeget, hogy ki fogják irtani a fajomat.

Egy pillanatig csodálkoztam, azután kézbe fogtam az állatot.

Meglepett, hogy az állat nem volt kövér, csupán a dús tollazata miatt tűnt a teste kövérnek. A Nagy Fülesbagoly a tornácon maradt egy kis szekrényen, és idegesen lépegetett egyik lábáról a másikra. Újra elaludtam.

Reggel az állatot ugyanazon a helyen találtam. Ajánlgattam ezt, azt, hogy egyen valamit, de visszautasította, majd utánam repült először a konyhába, majd a szobába. A röpte csendes volt, nesztelen, csupán a szárnya által kavart kicsi légáramlatot éreztem, mely olyan volt, mint a gyengéd ölelés. Különös volt, hogy a velem eltöltött életében sem nem evett, sem nem székelt. Nappal, amikor én kint dolgoztam, a Vy(i)r(us)/vírus/ a lakásban maradt. A bútoron otthagytta az ujjai nyomát.

Este fáradtan aludtam el. Reggel izzadva, felfájással ébredtem. Bennem minden csont, és izom visszautasította az engedelmességet. Ágyban maradtam és tovább szunyókáltam. Így feküdtem addig, amíg jött valaki, aki vizes lepedőbe csavarta a testemet. Nagy levegőt vettem, de a kilégzés már nem sikerült ugyanúgy. Elsötétedett előttem minden. Az UHU vírusa nagy kerek zöld szemével nézett engem. A sötétben észrevettem, hogy van az állatnak elől két kicsi összetett keze, mintha imádkozna. De, a kezecskéket gyorsan a tollazata alá dugta. A vizes ruha kellemetlensége lassan megszűnt, már nem zavart. Nem tudom hány napon, heten, hónapon, vagy éven át feküdtem így.

Egy kora reggelen, a piszkos ablaküvegen áthatolt a napsugár. A szoba poros levegőjében a napsugár a szivárvány színeit varázsolta élém. Felültem az ágyon, majd felöltöztem, és kimentem a balkonra. Az UHU bagoly hozzám repült, az erkély korlátjára telepedett, és kicsi kezeivel megcirógatta a hajam. Mindketten az üres, néptelen utcát néztük.

(Jindřiška Drahotová csehországi tanítónő meséjét magyar nyelvre fordította Pásztorné Földi Adrienne, 2020-ban.)

FIGYELEMFELHÍVÁS

Kedves gyerekek, tisztelt kis olvasók!

Itt olvashatjátok a cseh írónőnek kizárólag a részetekre küldött két írását. Mindkettőnk véleménye azon a magyar mondáson alapul, melynek párja a cseh nyelvben is jelen van, hogy: „Segíts magadon, Isten is megsegít”.

Altalános világnézetnek számít, hogy mivel a betegségekkel megfertőződések lehetőségei mai világunkban éppen úgy jelen vannak, mint az emberiség történetében eddig mindig, nem rettegni kell ettől, hanem módaszeresen védekezni kell ellenük. Ne felejtsetek el, hogy a félelem, a rettegés rosszabb hatással lehet rátok, mint a betegség maga.

A személyes védekezésnek sok módja van. Ezek közül, csak néhányat, a saját tapasztalatom szerint a leggyakoribbakat említem. Ezek; a gyakori kézmosás, a zsebkendőbe tüsszögés és köhögés, a váladékos zsebkendőknek zárt zacskókban történő összegyűjtése utáni elégetése, vagy kukába helyezése, a zöldségeknek és a gyümölcsöknek, a fogyasztásuk vagy a felhasználásuk előtti megmosása, és ezzel a vitaminokban ásványi anyagokban nyomelemekben gazdag zöldségeknek és gyümölcsöknek a lehetőleg nyersen történő fogyasztása, az arcmaszk viselés, de nem egész nap – gondolva a légszomjjal küszködőkre, hogy a maszk viselés az ésszerűség szerint történjen, a cipők fertőtlenítése a lakásunkba belépéskor, a meleg mézes teák fogyasztása, a nyaknak meleg sállal körül csavarása, láz esetén a meleg otthonokban maradás, az orvos által javasolt gyógyszerek, gyógyhatású készítmények alkalmazása, az utasításaik betartása... stb.

Tiszta szívből kívánok az írónővel együtt további életetekhez sok örömet, sikert:

Pászterné Földi Adrienne

Blanka Hužerová
A maszk viselésének hét alkalmá
(Sep fojoj de masko)

Az arcmaszk, védőeszköz az új típusú vírusokkal, és a nátha tüneteivel szemben.

Az arcmaszk, a doktorok segítője a betegek ápolása során.

Az arcmaszk, a tavaszi virágok között sétáló, virágporra érzékeny allergiás ember segítője.

Az arcmaszk, ellenség a nyári fullasztó hőségben.

Az arcmaszk, az emberek szövetségese az építkezéseken a szálló cementporral szemben.

Az arcmaszk, úgy tűnik, az embernek társa lesz az eljövendő években is betegség idején.

Az arcmaszk, akár az emberek gyógyszerévé is válhat, mely segíthet megakadályozni a tüsszögéssel, köhögéssel járó betegségek terjedését, és ezért ésszerű a viselése.

(A cseh szerzőnő: Blanka Hužerová ajánlásával a magyar gyerekeknek; <blanka.huzerova@post.cz>, eredetileg eszperantóul írt szövegét magyar nyelvre fordította: Pásztorné Földi Adrienne 2020-ban)

Blanka Hužerová

Az Isten ...

(La Dio ...)

- 1/... **levegő**, amit beszívunk,
- 2/ ... **víz**, amit megiszunk,
- 3/... **erő**, amit kapunk,
- 4/ ... mindig tárt karú **anya**,
- 5/ ... **atya**, aki gondoskodik az ember gyermekeiről és védi őket,
- 6/ ... **bíró**, aki igazságosan dönt,
- 7/ ... **barát**, aki sohasem árul el bennünket, akivel sohasem járunk tévúton,
- 8/... **tanító**, aki naponta ad fel leckéket és vizsgáztat
- 9/... **szerető**, aki megölel a legnehezebb időkben,
- 10/... **orvos**, aki állandóan gyógyítja testünket és a lelkünket,
- 11/ ... **kikötő** mentőhajóval a sötétségből a fénybe vezető úton,
- 12/ ... **fény**, mely úgy ragyog, mint az életutunk világítótornya,
- 13/ ... **értelem**, mely a gondolatainkat irányítja,
- 14/... **szikla**, mely mindig támaszul szolgál,
- 15/ ... **végtelenség**, mely a külső és belső univerzumban vesz körül bennünket,
- 16/ ... **igazság**, melyben sohasem kételkedünk,
- 17/... **aranyhal**, amely teljesíti a kívánságainkat,
- 18/ ... **simogatás**, **cirógatás** a bánat fájdalmában,
- 19 /... **csók**, a boldogság idején,
- 20/ ... **taps** a sikerért,
- 21/ ... **rendező-je** az élettörténetünknek,
- 22/ ... **ösvény**, amelyen járunk,
- 23/ ... **szeretet**, mely állandóan kényeztet bennünket,
- 24 / ...**az élet**.

Istennek köszönhetünk mindent.

(LEGOLIBRETO VII.+V. Kiadványból, Jindriska Drahotová mint a kiadvány cseh összeállítójának és a szerzőnek: Blanka Hužerová-nak az engedélyével, eszperantóból fordította: Pásztorné Földi Adrienne, 2020-ban. A szövegeknek cseh nyelvű eredi szövegei nincsennek.)